

Uvodnik

Promjene u IFLA-i

Hrvatsko knjižničarsko društvo član je Međunarodnoga saveza knjižničarskih društava i ustanova (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA), a niz hrvatskih knjižničara uključen je u rad stručnih tijela IFLA-e: Edita Bačić članica je Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima, mr. sc. Ana Barbarić članica je Sekcije za katalogizaciju, Dunja Marija Gabriel članica je Sekcije za osobe s posebnim potrebama, dr. sc. Aleksandra Horvat članica je Odbora za autorsko pravo i ostala pravna pitanja, Venera Tibljaš članica je Sekcije za knjižnične službe i usluge za djecu i mlade, Marica Šapro-Ficović članica je IFLA/FA-IFE – Odbora za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, dr. sc. Kornelija Petr članica je Sekcije za obrazovanje i usavršavanje, a dr. sc. Ivanka Stričević predsjednica Sekcije za čitanje. Predsjednica HKD-a u mandatu 2006. - 2008., Zdenka Sviben, delegat je s 20 glasova na skupštini IFLA-e.

Na ovogodišnjoj 73. IFLA-inoj skupštini održanoj u Durbanu, u Južnoafričkoj Republici, obznanjene su promjene u ustrojstvu i vodstvu IFLA-e.

Na funkciju je stupila nova predsjednica IFLA-e, Claudia Lux, koju ćemo imati prilike ugostiti u našoj zemlji u siječnju 2008. godine na otvaranju BOBCATSSS-a u Zadru. Izabrana predsjednica za mandat 2009. - 2011. je Ellen Tise iz Južnoafričke Republike.

Claudia Lux

Ellen Tise

Dosadašnje komplicirano ustrojstvo IFLA-e s osam odjela (Divisions), 48 komisija (Sections) i nekoliko diskusijskih grupa (Discussion Groups/Special Interest Groups) mijenja ustrojstvo i dijeli se na četiri odjela (Divisions):

Vrste knjižnica (Library Types) okuplja sekcije (naše komisije) koje se bave pojedinim vrstama knjižnica – nacionalne, sveučilišne, pravne, narodne, za slijepe, za djecu i mlade...

Knjižnična građa, funkcije i usluge (Library Materials, Functions, and Services) okuplja sekcije koje se bave nabavom, referentnim i informacijskim službama i uslugama, službe-

nim publikacijama, čitanjem, katalogizacijom, klasifikacijom, starom knjigom...

Podrška struci (Support of the Profession) okuplja sve one sekcije koje se bave obrazovanjem, menadžmentom i marketingom, upravljanjem knjižničarskim društvima, knjižničnim zgradama i opremom...

Regije (Region) okuplja sekcije bivšeg 8. odjela.

Novost je također da će svaki odjel imati predsjedavajućeg koji će se birati na dvije godine između "odlazećih" predsjednika sekcija pojedinog odjela (dosadašnja je praksa bila da je jedan od predsjednika sekcije ujedno bio i predsjedavajući odjela), što je vrlo često uzrokovalo zastoje u radu.

IFLA je ovim izmjenama težište stavila na sekcije: jake sekcije znače jaku IFLA-u. Da bi sekcija postojala, morat će imati najmanje 50 članova (svaka članica IFLA-e – knjižničarsko društvo ili knjižnica, određuje i uplaćuje broj sekcija kojih je član). IFLA tako želi osigurati i ekonomsku bazu za rad sekcija.

Više o promjenama na mrežnim stranicama IFLA-e (<http://www.ifla.org/IV/ifla73/papers/070-PC-hearing.pdf>).

Brojem članova u sekcijama, kao i njihovim radom, Hrvatska se u IFLA-i prepoznaje kao zemlja s razvijenim knjižničarstvom, a razmjena znanja, iskustava i informacija s kolegama u svijetu pridonosi njegovom daljnjem razvoju.

Z. Sviben

z.sviben@kgz.hr

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 3 Iz rada Društva
- 12 Iz regionalnih društava
- 14 Iz knjižnica
- 21 Međunarodna zbivanja
- 25 Vijesti iz Eblida-e
- 25 Skupovi i predavanja u zemlji
- 31 Skupovi u inozemstvu
- 32 CSSU
- 33 Novi naslovi
- 34 Prikazi knjiga
- 37 Osobne vijesti

Marwa El Sahn

Marwa El Sahn pročelnica je Odjela za umjetnost i multimediju pri Aleksandrijskoj knjižnici (Bibliotheca Alexandrina) te dugogodišnja članica i koordinatorica za informiranje IFLA-ine Sekcije za audiovizualnu i multimedijску građu. Ovih dana završava poslijediplomski studij pri Univerzitetu Paris 8 Saint Denis braneći radnju Problemi očuvanja i svijest o važnosti egipatske kinematografije. S kolegicom Marwom El Sahn razgovarali smo 26. listopada u Zagrebu na skupu Audiovizualna građa i nasljeđe.

Pročelnica ste Odjela za umjetnost i multimediju u Aleksandrijskoj knjižnici. Koje su Vaše odgovornosti?

Kao pročelnica Odjela za umjetnost i multimediju, odgovorna sam za izgradnju zbirke i odabir nove građe koju knjižnica nabavlja; klasifikaciju i indeksiranje tiskane i netiskane građe pomoću knjižničnih alata za pretraživanje i korištenje zbirke; oblikovanje i uvođenje učinkovitih novih korisničkih usluga. Nadalje, upravljam svim administrativnim i tehničkim poslovima (www.bibalex.org).

Kao višegodišnja članica IFLA-ine Sekcije za audiovizualnu i multimedijску građu, sudjelujete u Projektu zbirke pokretnih slika (Moving Image Collection Project, MIC). Možete li nam objasniti ciljeve tog projekta i trenutno najaktualnija pitanja kojima se projekt bavi?

Članstvo u Sekciji za audiovizualnu i multimedijскую građu (Audiovisual and Multimedia Section, AVMS) za mene je bilo veliko iskustvo jer mi je time pružena šansa da surađujem i razmjenjujem iskustva s kolegama iz svih krajeva svijeta koji se bave istim područjem. Što se tiče Projekta zbirke pokretnih slika, inicijativa je potekla s godišnjeg IFLA-inog sastanka u Berlinu 2003. godine, a danas se nalazimo pred ključnom fazom, što znači da će MIC mrežno mjesto biti dostupno online na engleskom i još tri druga jezika.

Društvo arhiva pokretnih slika (The Association of Moving Image Archivists) i Kongresna knjižnica (Library of Congress) pokrenuli su MIC, zajedničko mrežno mjesto za katalogizaciju svjetskih filmova. To je zajednički online katalog pokretnih slika koje čuvaju različite organizacije, uključujući knjižnice, muzeji, arhivi i televizijske kuće. Poslanje MIC-a je uklopiti pokretne slike u obrazovanje, shvaćajući da ono što društvo koristi, to i cijeni, a ono što cijeni, to i

čuva. MIC-ov je cilj nastavnicima, znanstvenicima, izlagačima i javnosti općenito pružiti prozor u svijet pokretnih slika, a koji će ujedno arhivistima omogućiti suradnju u opisanju i održavanju tih jedinstvenih izvora i tako izbjeći skupo dupliciranje rada i daljnji gubitak naše kulturne baštine. Sučelje tom vrijednom izvoru trenutno je dostupno samo na engleskom jeziku.

Projekt je financirala IFLA kako bi korisnicima koji ne govore engleski jezik pomogla u pronalaženju MIC-a. Konstruirali smo alat kako bismo pripadnicima drugih jezičnih skupina pokazali kako istraživati lokalne zbirke i izgraditi verzije mrežnog mjesta na drugim jezicima. Testirat ćemo taj alat izrađivanjem verzije mrežnog mjesta na tri jezika: francuskom, španjolskom i arapskom, osiguravajući MIC s html datotekama spremnima za korištenje. MIC mrežno mjesto dostupno je na mrežnim stranicama (<http://mic.imtc.gatech.edu/>).

Koji su Vaši dojmovi o našem stručnom skupu?

Sudjelovanje na tako dobro organiziranom skupu koji se odvijao u ugodnoj atmosferi bilo je divno iskustvo. Uistinu ću imati koristi od tog skupa, jer sam saznala nešto više o hrvatskim audiovizualnim knjižnicama i audiovizualnim (glazbenim i filmskim) arhivima. Bilo je zanimljivo posjetiti glazbeni odjel i nadam se da ću sve što sam ovdje naučila podijeliti sa svojim kolegama u Aleksandriji. Ujedno je to bila i prilika da se susretnem s kolegama iz struke i s njima raspravljam o planovima i projektima u području audiovizualne građe. Dirnula me vaša gostoljubivost i velikodušnost, a skup je bio zaista odlično organiziran. Na kraju, htjela bih zahvaliti osoblju Knjižnica grada Zagreba za uloženi trud.

*Razgovarala: S. Vukasović-Rogač
s.vukasovic.rogac@kgz.hr*

*Prevela: I. Kranjec
ikranjec@ffzg.hr*

Bruce Royan

Profesor Bruce Royan tajnik je IFLA-inog Odjela za menadžment i tehnologiju (The Management and Technology Division) i predstavnik je IFLA-e u Vijeću za koordinaciju društava audiovizualnih arhiva (Coordinating Council of Audi-

ovisual Archive Associations, CCAA) te u Radnoj grupi za UNESCO-ov svjetski dan (UNESCO World Day). Vodio je uvođenje novih knjižničnih i medijskih službi i usluga za Britanski Telecom, Narodne knjižnice londonske općine Camden (The London Borough of Camden Public Libraries), Britansku knjižnicu, Škotsku nacionalnu knjižnicu te singapursku knjižničnu mrežu. Uspostavio je inovativne knjižnične, medijske i računalne službe i usluge na Sveučilištu Stirling, a 1996. osnovao Mrežu za pristup škotskoj kulturnoj baštini (Scottish Cultural Resources Access Heritage Network, SCRAN), inovativnu multimedijску digitalnu knjižnicu na webu. Trenutno radi kao glavni izvršni direktor audiovizualne i multimedijске konzultantske kuće Concurrent Computing Ltd.

S profesorom Royanom razgovarali smo 26. listopada u Zagrebu, prilikom njegovog boravka na skupu Audiovizualna građa i nasljeđe.

Na skupu Audiovizualna građa i nasljeđe govorili ste o važnosti audiovizualne građe u knjižnicama i novom UNESCO-ovom Svjetskom danu audiovizualne baštine. Možete li nam reći nešto više o tome?

Svrha je UNESCO-ovog Svjetskog dana audiovizualne baštine slavljenje i podizanje svijesti o pokretnim slikama i snimljenoj zvučnoj baštini u svim zemljama, s posebnim ciljem da se:

- više cijeni njihov kulturni i povijesni značaj
- osvijesti njihova ugroženost i potreba njihova očuvanja
- privuče pozornost javnosti na ugroženu baštinu
- poboljša neometan javni pristup baštini
- potaknu zakonske, financijske, industrijske i organizacijske mjere njihove zaštite
- stimulira stručno obrazovanje na polju audiovizualnog arhiviranja i
- promovira praktično znanje za upravljanje privatnim zbir-kama.

Ove su godine diljem svijeta održani skupovi slični ovom zagrebačkom, kako bi se obilježilo Svjetski dan, a njihov se popis može pronaći na mrežnoj stranici (<http://www.ccaa.org/wdavh/>).

Već niz godina Vi ste predsjednik i tajnik IFLA-ine Sekcije za audiovizualnu i multimedijску građu (The Audio-visual and Multimedia Section, AVMS). Kako ta Sekcija rješava pitanje AVM-građe i koji su joj trenutni projekti nakon što su Smjernice za audiovizualnu i multimedij-sku građu u knjižnicama i drugim ustanovama završene i prevedene na druge jezike?

AVMS je međunarodni forum za osobe koje rade s neknjižnim medijima u svim vrstama knjižnica. Naše su Smjernice dostupne već na 17 jezika, uključujući i hrvatski, na mrežnoj stranici (<http://www.ifla.org/VII/s35/pubs/avm-guidelines04.htm>), ali mi ne namjeravamo odmarati na našim lovorikama i planiramo nove prijevode u sljedećoj godini. Osim toga, sponzoriramo vrlo zanimljiv projekt Zbirka pokretnih slika koji bi se trebao podići na međunarodnu razinu. Nadalje, imamo u planu svjetsko istraživanje o obveznom primjerku AVM-građe. Razlika između zakona o obveznom

primjerku i njegove primjene uvelike se razlikuje od zemlje do zemlje, od toga da uopće ne postoji do obuhvaćenosti svih vrsta građe, uključujući pokretne i nepokretne slike, snimljenog zvuka, baza podataka, multimedijskog softvera i igrice, ponekad čak i građe objavljene na radiju, televiziji i drugim elektroničkim medijima ili pak na webu. Postoje razlike i u ustanovama zaduženima za rukovanje obveznim primjerkom, od nacionalnih i regionalnih knjižnica, posebnih ustanova, AVM-arhiva, sveučilišnih i specijalnih knjižnica.

Na kraju, postoje velike razlike među zemljama s obzirom kako je regulirano pravo na pristup i korištenje obveznim primjercima, te provizija za njihovo očuvanje i bibliografsku kontrolu. Trenutačno sastavljamo upitnik koji planiramo testirati na sljedećoj IFLA-inoj konferenciji u Quebecu. Kada na temelju dobivenih rezultata do kraja uredimo upitnik, anketirat ćemo nacionalne knjižnice i ostale važne organizacije diljem svijeta te objaviti rezultate.

Za kraj, recite nam svoje dojmove o skupu i Zagrebu.

Impresioniran sam brojem sudionika i kvalitetom hrvatskih izlagača. Sastanak sam po sebi je bio nevjerojatno dobro organiziran: tehnologija je radila savršeno, prevoditelji su napravili odličan posao i činilo mi se da je sve prošlo glatko i bez zastoja. Kažem «činilo mi se» jer znam koliko je mnogo truda potrebno uložiti iza kulisa. Podsjeća me na labuda koji elegantno klizi preko jezera dok ispod površine maše nožicama kao lud! Ljepota samog Zagreba sjala je kroz kišno i tmurno vrijeme. Zagreb je na mene ostavio dojam samouvjerenoga modernog grada slavne prošlosti. Ovo je bio moj prvi posjet Hrvatskoj. Volio bih se vratiti.

Razgovarala: S. Vukasović-Rogač
s.vukasovic.rogac@kgz.hr

Preveo: P. Lukačić
plukacic@ffzg.hr

Zapisnik s 3. sjednice Stručnog odbora

održane 18. lipnja 2007. s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a

Sjednici su prisustvovali:

Marina Mihalić (predsjednica Stručnog odbora HKD-a i predsjednica Komisije za statistiku), **Zdenka Sviben** (predsjednica HKD-a), **Isabella Mauro** (stručna tajnica HKD-a), **Irena Pilaš** (zamjena za **Alisu Martek**, predsjednicu Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice i Komisije za tehničke knjižice, i **Branku Martinčić**, predsjednicu Komisije za državne i službene informacije), **Helena Markulin** (predsjednica Komisije za visokoškolske knjižnice), **Gordana Ramljak** (predsjednica Komisije za medicinske knjižnice), **Tanja Sušec** (predsjednica Radna grupa za bolničke knjižnice),

Štefka Batinić (zamjena za *Marinu Vinaj*, predsjednicu Komisije za muzejsko-galerijske knjižnice), **Željka Radovinović** (predsjednica Komisije za glazbene knjižnice i zbirke), **Davorka Semenić-Premec** (zamjena za *Ljiljanu Sabljak*, predsjednicu Sekcije za narodne knjižnice i Radne grupe za čitanje), **Zdenka Sviben** (zamjena za *Ljiljanu Črnjar*, predsjednicu Komisije za narodne knjižnice), **Đurđica Križanić-Delač** (zamjena za *Verenu Tibljaš*, predsjednicu Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež), **Mirjana Milinović** (predsjednica Komisije za školske knjižnice), **Meri Butirić** (predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama), **Diana Polanski** (zamjena za *Roberta Ravnića*, predsjednika Komisije za katalogizaciju), **Mirjana Vujić** (predsjednica Komisije za klasifikaciju i predmetno označavanje), **Mihaela Kovačić** (predsjednica Komisije za povijest knjige i knjižnica), **Igor Mladinić** (zamjena za *Sanju Vukasović-Rogač*, predsjednicu Radne grupe za audiovizualnu građu i multimediju), **Kluk Giunio** (zamjena za *Jagodu Ille*, predsjednicu Komisije za automatizaciju), **Andreja Silić** (predsjednica Komisije za izgradnju i opremanje knjižnica), **Jadranka Račić** (zamjena za *Dijanu Sabolović-Krajina*, predsjednicu Komisije za upravljanje), **Jablanka Sršen** (predsjednica Komisije za zaštitu knjižnične građe), **Alemka Belan-Simić** (zamjena za *Editu Bačić*, predsjednicu Radne grupe za javno zagovaranje, i *Lorenku Bučević-Sanvincenti*, predsjednicu Komisije za slobodan pristup informacijama), **Jadranka Stojanovski** (predsjednica Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje) i **Ana Barbarić** (predsjednica Komisije za knjižničarsko nazivlje), **Iva Melinščak Zlodi** (glavna urednica VBH), **Rajka Gjurković Govorčin** (glavna urednica niza Posebna izdanja HKD-a), **Ivana Marinković Zenić** (glavna urednica niza Izdanja HKD-a).

Sjednici nisu prisustvovali:

Barbara Kalanj (predsjednica Komisije za zavičajne zbirke), **Nikola Solomun** (predsjednik Komisije za pokretne knjižnice), **Katarina Todorcev** (predsjednica Radne grupe za manjinske knjižnice), **Lea Lazarrich** (predsjednica Komisije za nabavu i međuknjižničnu posudbu), **Ivanka Kuić** (predsjednica Radne grupe za serijske publikacije), **Jasenska Zajec** (predsjednica Radne grupe za normizaciju), **Srećko Jelušić** (predsjednik Komisije za teoriju i znanstveni rad) i **Aleksandra Horvat** (predsjednica Radne grupe za autorsko pravo).

Sjednica je održana sa sljedećim Dnevnim redom:

1. prihvaćanje Dnevnog reda
2. verifikacija zapisnika s 2. sjednice Stručnog odbora
3. kratka izvješća o realizaciji godišnjih programa rada sekcija, komisija i radnih grupa
4. izvješće o izvršenim aktivnostima prema zaključcima 2. sjednice Stručnog odbora na pripremi *Priručnika o otpisu i reviziji građe*
5. prijedlozi za stručnu temu 36. skupštine HKD-a (u 2008. godini)

6. prijedlozi za financiranje programa javnih potreba u kulturi za 2008. godinu
7. razno.

Na početku je sjednice Marina Mihalić, predsjednica Stručnog odbora, zamolila članove Stručnog odbora da izvješća o radu komisija i radnih grupa kojima predsjedaju šalju u pismenom obliku putem elektroničke pošte, dok na sjednicama usmeno izlože samo najvažnije.

Ad 1

Dnevni je red jednoglasno prihvaćen.

Ad 2

Zapisnik s 2. sjednice Stručnog odbora jednoglasno je usvojen.

Ad 3

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, obavijestila je članove Stručnog odbora da će dobiti upute za rad i zaporke koje će im omogućavati promjene sadržaja na mrežnim stranicama u okviru sekcije, komisije ili radne grupe kojom predsjedava. Obavijestila je sljedeće:

1. Upute za rad i zaporke poslat će elektroničkom poštom stručna tajnica HKD-a, Isabella Mauro, a koje će joj proslijediti glavna urednica mrežnih stranica, Sofija Klarin. Za sve dodatne upite, može se obratiti uredništvu.
2. Svaki predsjednik sekcije, komisije ili radne grupe dobit će ovlasti sam mijenjati *linkove*, dokumente i članove sekcije, komisije, radne grupe.
3. Planove i izvješća o radu komisija i radnih grupa, prije objavljivanja na mrežnim stranicama, mora verificirati Stručni odbor.

Predsjednica Stručnog odbora pozvala je sve članove na ažurno arhiviranje dokumenata i vođenje popisa članstva unutar sekcija, komisija, radnih grupa.

Usmena ili pismena izvješća o realizaciji godišnjih programa rada sekcija, komisija i radnih grupa podnijeli su:

Irena Pilaš, zamjena za Alisu Martek, predsjednicu **Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice**, koja je izvijestila o najposjećenijem dosad i uspješno održanom skupu *9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica* u Opatiji, od 13. do 16. svibnja 2007., te da su zaključci dostupni na mrežnim stranicama.

Helena Markulin, predsjednica Komisije za visokoškolske knjižnice, izvijestila je članove Stručnog odbora da je Komisija održala sastanak 17. travnja 2007. godine, kojem je prisustvovala i Zdenka Sviben, predsjednica HKD-a, a vezano uz položaj visokoškolskih knjižničara unutar nove strategije razvoja visokoškolskih ustanova. Nakon upućene zamolbe Glavnom odboru HKD-a, upućena su pisma dekanima/ravnateljima znanstvenih institucija, rektorskom zboru i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, kako bi se postiglo priznavanje stručnog statusa knjižničara sa svim materijalnim pravima.

Željka Radovinović, predsjednica Komisije za glazbene knjiž-

nice i zbirke, izvjestila je da se pripreme za tisak i distribuciju planiranog letka s podacima o većim glazbenim knjižnicama Grada Zagreba privode kraju. Također, Komisija priprema projekt digitalizacije građe koja se odnosi na hrvatskog etnomuzikologa Franju Kuhača – proslava stogodišnjice smrti 2011. godine, anketno prikupljanje podataka o posjedovanju materijala u knjižnicama te prijedlog izrade mrežne stranice. Predsjednica poziva ujedno i druge zainteresirane ustanove da se priključe tom projektu.

Gordana Ramljak, predsjednica Komisije za medicinske knjižnice, podnijela je pismeno izvješće o redovnom radu Komisije, aktivnom sudjelovanju predsjednice na *9. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica* te sudjelovanju u raspravi o novom Zakonu o knjižnicama.

Sekcija za narodne knjižnice

Zdenka Sviben, zamjena za predsjednicu Komisije za narodne knjižnice, Ljiljanu Črnjar, iz cjelokupnog rada Komisije izdvojila je da su prikupljeni podaci o svim narodnim knjižnicama u Hrvatskoj za adresar narodnih knjižnica te da je dogovoren sadržaj i struktura Portala narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Đurđica Križanić Delač, zamjena za predsjednicu Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, Verenu Tibljaš, izvjestila je da je Komisija izradila Top-listu najkvalitetnijih slikovnica i knjiga za djecu, mlade i roditelje objavljenih u Hrvatskoj u 2006. godini, što je objavljeno na mrežnoj stranici Komisije. Članovi Komisije sudjelovali su u radu IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež i realizira tečajeve iz programa CSSU-a, te su 19. ožujka 2007. godine u Zagrebu, u Knjižnici Medveščak, organizirali skup *Knjižnične usluge za djecu najranije dobi i njihove roditelje: primjeri dobre prakse*.

Predsjednica Komisije za školske knjižnice izvjestila je da se članstvo komisije nije konsolidiralo, pa stoga nemaju ni konkretnog plana rada. Izrazila je želju za povezivanjem s drugim komisijama i radnim grupama. Nakon što je komentirala Zakon o knjižnicama te izjave dane u vezi s njim, Zdenka Sviben, predsjednica HKD-a, zamolila ju je, a tako i sve članove Stručnog odbora, da se o Zakonu ne raspravlja jer nije na Dnevnom redu.

Predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Meri Butirić, izvjestila je da je izrađena prva verzija IFLA-inih *Smjernica za zatvorske knjižnice*.

Davorka Semenić Premec, zamjena za Predsjednicu Radne grupe za čitanje, izvjestila je o radu Radne grupe na ostvarenju nekoliko projekata u bliskoj budućnosti: Okrugli stol *Uloga školskih knjižnica i odgojnih domova u poticanju čitanja* (rujan 2007.), sudjelovanje na 15. konferenciji čitanja u Berlinu (kolovoz 2007.) te Konferenciji IFLA-e u Durbanu (kolovoz 2007.).

Sekcija za bibliografsku kontrolu

Predsjednica Komisije za klasifikaciju i predmetno označavanje, Mirjana Vujić, izvjestila je da je završen prijevod Univerzalna decimalna klasifikacija - 2. dio: Prirodne i pri-

mijenjene znanosti (urednice Lidija Jurić Vukadin i mr. sc. Jelica Leščić), što je prvi prijevod UDK u Hrvatskoj.

Sekcije za zbirke i službe

Predsjednica Komisije za povijest knjige i knjižnica, Mihaela Kovačić, pismenim je putem izvjestila da su prikupljeni podaci o samostanskim knjižnicama u Zadru i Splitu.

Igor Mladinić, zamjena za predsjednicu Radne grupe za audiovizualnu građu i multimediju, Sanju Vukasović-Rogač, podsjetio je članove Stručnog odbora da je 2007. godina mnogih obljetnica (fonografa, gramofona...) kojima će se posvetiti pažnja na predstojećem Međunarodnom skupu *Audiovizualna građa i nasljeđe* 26. listopada u Zagrebu.

Sekcije za upravljanje i tehnologiju

Predsjednica Komisije za izgradnju i opremanje knjižnica, Andreja Silić Švonja, izvjestila je da se članovi Komisije aktivno pripremaju za sudjelovanje na *5. savjetovanju za narodne knjižnice* (prezentacijama, predavanjima, posterima).

Jadranka Račić, zamjena za predsjednicu Komisije za upravljanje, Dijanu Sabolović-Krajina, izvjestila je da je Komisija organizirala predstavljanje dviju knjiga: Jurice PAVIČIĆA, Nikše ALFIREVIĆA, Ljiljane ALEKSIĆ: *Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti*, u Zagrebu, 23. travnja 2007. godine, i Marcela MELERA: *Marketing u kulturi*, u Zagrebu, 6. lipnja 2007. godine. Također je izvjestila da je u tijeku razrada programa *Mijenjam knjižnicu* - pripremljen je anketni upitnik za knjižnicu-gosta i knjižnicu-domaćina koji će predstaviti na *5. savjetovanju za narodne knjižnice*.

Predsjednica Komisije za zaštitu knjižnične građe, Jablanka Sršen, zatražila je pomoć u odabiru članova za Radnu grupu za digitalizaciju. Također, istaknula je da je prekinut projekt Komisije *Zaštita starih novina* zbog obimnosti podataka koje bi trebalo prikupiti o naslovima novina nakon 1892. godine. Smatra da bi o stanju novinskog fonda, potrebi njihove hitne zaštite i stvaranja skupnog kataloga, te o potrebi digitalizacije postojećih mikrofilmova radi korištenja zaštite izvornika, trebalo informirati novog glavnog ravnatelja NSK i Hrvatsko knjižnično vijeće.

Alemka Belan Simić, zamjena za predsjednicu Radne grupe za javno zagovaranje, Editu Bačić, izvjestila je da je u planu Radne grupe izrada uputa *Što sve javni zagovaratelji moraju znati*, kao i izrada adresara ustanova koje pružaju financijsku potporu.

Sekcija za obrazovanje i istraživanje

Alemka Belan Simić, zamjena za predsjednicu Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, Lorenku Bučević Sanvincenti, izvjestila je da je u pripremi zbornik sa 6. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama *Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme*, te pripreme za 7. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama *Slobodan pristup informacijama i intelektualno vlasništvo*.

Uredništva

Iva Melinščak Zlodi, glavna urednica VBH, izvjestila je da

je od siječnja do lipnja 2007. godine objavljen tematski dvo-broj VBH 49, 3-4(2006) *Univerzalna decimalna klasifikacija*, dvobroj VBH 50, 1-2(2007) *Znanstvena informacija i znanje*, dok je VBH 50, 3(2007) u pripremi.

Zdenka Sviben izvijestila je da je od siječnja do lipnja 2007. godine u izdanju HKD-a objavljeno:

- Zbornik radova 7. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Zbornik radova 8. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica (ur. izdanja Ivana Marinković Zenić)
- Zbornik radova s međunarodnog skupa u čast stote godišnjice Eve Verone (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- 2 broja HKD Novosti (ožujak, lipanj) (gl. ur. I. Kranjec).

U pripremi su za 2007. godinu:

- Katić, Tinka. Stara knjiga: bibliografska organizacija informacija (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Zbornik radova 4. i 5. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Eve Verone, 2. dio (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Zbornik radova sa 6. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama (ur. izdanja Ivana Marinković Zenić)
- 2 broja HKD Novosti (gl. ur. I. Kranjec) – nastavlja se inicijativa za elektroničkom verzijom HKD Novosti koje bi se u tom obliku trebale početi objavljivati početkom 2008. godine
- IFLA-ine Smjernice za uporabu formata UNIMARC za opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe (elektroničko izdanje) (ur. izdanja Mirna Willer)
- IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za zatvorenike (ur. izdanja Mirna Willer)
- IFLA-ine Smjernice za izradbu preglednih zapisa i uputnica (ur. izdanja Mirna Willer).

Ad 4

Stručna tajnica HKD-a, Isabella Mauro, iznijela je nespornosti i nejasnoće u sastavljanju zapisnika 2. sjednice Stručnog odbora, a vezanih uz izradu *Priručnika o otpisu i reviziji građe*. Jablanka Sršen, predsjednica Komisije za zaštitu knjižnične građe, izrazila je potrebu da se taj dokument (važan za knjižničarsku zajednicu u cjelini i vezan uz njene aktualne probleme) što hitnije dovrši. S obzirom da je 2002. godine imenovana Radna grupa za izradu *Priručnika o otpisu i reviziji građe*, predložila je da se kontaktira Višnjica Bošnjak koja je preuzela odgovornost i uredništvo *Priručnika*. Na 2. sjednici stručnog odbora potvrđen je novi sastav uredništva: Ljiljana Črnjar, Mirjana Mišetić i Višnjica Bošnjak. Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, predložila je da ona, zajedno s predsjednicom HKD-a, Zdenkom Sviben, održi sastanak s Višnjicom Bošnjak do rujna 2007. godine, kako bi se došlo do dovršenih tekstova za *Priručnik*. Svi su prijedlozi, kao i Zapisnik 2. sjednice Stručnog odbora, jednoglasno prihvaćeni.

Predsjednica novoosnovane Radne grupe za bolničke knjižnice, Tanja Sušec, također je apelirala na zgotovljavanje *Pri-*

ručnika te rekla da je otvorena za suradnju na specifičnom području otpisa i revizije građe u bolničkim knjižnicama, ukoliko se dogovore rokovi.

Ad 5

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, napomenula je da je definiranje i izbor stručne teme 36. skupštine HKD-a te definiranje programa Skupštine važno zbog financijskih sredstava koja će se potraživati, te je pozvala članove Stručnog odbora da iznesu svoje prijedloge.

Jadranka Stojanovski, predsjednica Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje, iznijela je prijedlog za temu Skupštine: nove usluge za korisnike, usmjereno na knjižnice, a ne na korisnike.

Meri Butirić, predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, predložila je temu zakona, pravilnika, standarda – kako i koliko se poštuju.

Marina Mihalić, predsjednica Stručnog odbora, predložila je da se tema 36. skupštine utvrdi do 10. srpnja 2007. godine kako bi se pravovremeno pripremio i prijavio program Skupštine Ministarstvu kulture RH u rujnu 2007. godine. Članovi su se složili da će do tog datuma slati svoje prijedloge za temu. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Ad 6

Predsjednica Komisije za glazbene knjižnice i zbirke, Željka Radovinović, potraživat će financijska sredstva u okviru projekta za digitalizaciju građe koja se odnosi na hrvatskog etnomuzikologa Franju Kuhača: izrada anketa, izrada mrežne stranice. Predsjednica Stručnog odbora predložila je da se na suradnju pozove Zbirka muzikalija i audiomaterijala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, dok je Zdenka Sviben, predsjednica HKD-a, predložila da se projekt prijavi za sredstva programa Ministarstva kulture za digitalizaciju u arhivskoj, knjižničnoj i muzejskoj djelatnosti (*Kulturna baština*), te kontaktira Sofiju Klarin, glavnu urednicu mrežnih stranica HKD-a. Komisija bi također potraživala sredstva za sudjelovanje jednog njezinog člana na Godišnjoj skupštini IAML-a koja će se održati u Napulju od 20. do 25. srpnja 2008. godine.

Predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Meri Butirić, iznijela je prijedlog da se organiziraju radionice i izrade letci za građu laganu za čitanje i radionice za rad s djecom s disleksijom. Zdenka Sviben upozorila je da osiguranje financijskih sredstava za izradu letaka mora verificirati Glavni odbor, dok je Marina Mihalić upozorila da se svaka faza projekta mora odvojeno planirati, definirati i razložiti, kako bi se mogla prijaviti za financiranje programa javnih potreba u kulturi. Također, Komisija će potraživati sredstva za organizaciju 5. okruglog stola za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama *Knjižnice i dostupnost zgrada, usluga, građe i programa za osobe s posebnim potrebama* u svibnju 2008. godine u Zagrebu.

Kluk Junio, zamjena za predsjednicu Komisije za automatizaciju, Jagodu Ille, predložio je da se u 2008. godini organizira okrugli stol o tehnologizaciji i informatizaciji u knjiž-

nicama. Zdenka Sviben predložila je da se Komisija u organizaciji okruglog stola udruži s drugim zainteresiranim komisijama te da se izradi detaljan plan i program, da se ograniči na jednu temu te da sve mora biti planirano do 1. rujna 2007. godine kako bi se prijavilo na natječaj za financiranje pri Ministarstvu kulture.

U okviru programa *Mijenjam knjižnicu* Komisije za upravljanje, predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, predložila je da boravak knjižničara traje barem tjedan dana kako bi se što je moguće više upoznao rad druge knjižnice. Napomenula je da se program *Mijenjam knjižnicu* mora detaljno financijski razraditi najkasnije do 1. rujna 2007. godine kako bi se mogao verificirati od strane Glavnog odbora prije slanja na natječaj za financiranje Ministarstvu kulture.

Alemka Belan Simić, zamjena za Lorenku Bučević Sanvincenti, izvjestila je da će Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja potraživati sredstva za 8. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama i slobodi izražavanja *Mladi i pravo na osobni razvoj* koji je planiran za 10. prosinca 2008. godine u Zagrebu.

Zdenka Sviben, predsjednica HKD-a, upozorila je da se programi za natječaj Grada Zagreba moraju dostaviti zaključno s 27. lipnjem 2007. godine u tajništvo HKD-a kako bi se verificirali od Glavnog odbora koji zasjeda 29. lipnja 2007. godine.

Ad 7

Prihvaćen je prijedlog predsjednice Stručnog odbora, Marine Mihalić, da sljedeća sjednica Stručnog odbora bude u rujnu 2007. godine.

Sjednica je završena u 14,10 sati.

Stručna tajnica:
Isabella Mauro
isabella.mauro@kgz.hr

Predsjednica Stručnog odbora:
Mr. sc. Marina Mihalić,
knjižničarska savjetnica
mmihalic@nsk.hr

Zapisnik s 5. sjednice Glavnog odbora HKD-a

održane 29. lipnja 2007. godine s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a

Sjednici su prisustvovali: Zdenka Sviben (predsjednica HKD-a), Marina Mihalić (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), Ilija Pejić (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), Liana Diković (zamjena za predsjednicu DB-a Istre, Nelu Načinović), Nebojša Lakić (zamjena za predsjednicu DK-a Slavonski Brod, Mirelu Mjazga), Dubravka Vaštuka (predsjednica DK-a Karlovac), Vera Viktori (nova predsjednica DK-a Zadar, izabrana na Izornoj skupštini 3. svibnja 2007.), Mihaela Kovačić (predsjednica DK-a Split), Marina Krpan-Smiljanec (predsjednica KD Krapinsko-zagorske županije), Ivana Vladilo (predsjednica KD-a Rijeka), Dunja-Marija Gabrijel (predsjednica Zagre-

bačkog KD-a), Janja Kelava (predsjednica KD-a Varaždinske županije), Tomislav Silić (predsjednik Nadzornog odbora), Nebojša Lakić (predsjednik Etičkog povjerenstva), Isabella Mauro (stručna tajnica HKD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: Vesna Ivanković (predsjednica KD Sisačko-moslavačke županije), Dina Kraljić (predsjednica KD-a Međimurske županije), Andrea Božić (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), Dubravka Čanić (predsjednica DK-a Like), Melinda Grubišić (predsjednica KD-a Šibenik), Nikša Matić (predsjednik KD-a Dubrovnik), Vedran Mulović (predsjednik Kluba knjižničara HKD-a), Rajka Gjurković Govorčin (glavna urednica niza Posebna izdanja HKD-a), Irena Kranjec (glavna urednica HKD Novosti), Lorenka Bučević Sanvincenti (predsjednica Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja), Iva Melinščak Zlodi (glavna urednica Vjesnika bibliotekara Hrvatske), Sofija Klarin (glavna urednica mrežnih stranica), Mirna Willer (glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a), Ivana Marinković Zenić (glavna urednica niza Izdanja), Vesna Golubović (blagajnica HKD-a).

Dnevni red:

1. usvajanje Dnevnog reda
2. usvajanje Zapisnika sa 4. sjednice Glavnog odbora
3. izvještaj o realizaciji programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama* u 2007. godini
4. izvještaj o realizaciji programa HKD-a za razdoblje siječanj – lipanj 2007. s projekcijom do kraja godine
5. izvještaj o financijskom poslovanju HKD-a za razdoblje siječanj – lipanj 2007. godine
6. odluka o cijenama novih publikacija HKD-a
7. planiranje programa za 2008. godinu
8. pripreme za 36. skupštinu HKD-a
9. prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
10. razno.

Ad. 1

Uz poziv na 5. sjednicu Glavnog odbora poslan je i prijedlog Dnevnoga reda. Otvarajući sjednicu, predsjednica HKD-a, Zdenka Sviben, predložila je dopune Dnevnog reda: predlaže se kao nova točka 9. rasprava o Otvorenom Apelu za zaštitu od diskriminacije školskih knjižničara i točka 11. inicijativa za prijedlog promjene Statuta HKD-a. Prijedlog novog Dnevnoga reda jednoglasno je usvojen kao što slijedi:

1. usvajanje Dnevnog reda
2. usvajanje Zapisnika sa 4. sjednice Glavnog odbora
3. izvještaj o realizaciji programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama* u 2007. godini
4. izvještaj o realizaciji programa HKD-a za razdoblje siječanj – lipanj 2007. s projekcijom do kraja godine
5. izvještaj o financijskom poslovanju HKD-a za razdoblje siječanj – lipanj 2007. godine
6. odluka o cijenama novih publikacija HKD-a
7. planiranje programa za 2008. godinu
8. pripreme za 36. skupštinu HKD-a

9. rasprava o Otvorenom Apelu za zaštitu od diskriminacije školskih knjižničara
10. prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
11. inicijativa za prijedlog promjene Statuta HKD-a
12. razno.

Ad 2

Zapisnik sa 4. sjednice Glavnog odbora HKD-a jednoglasno je usvojen i bit će dostupan na mrežnim stranicama HKD-a.

Ad 3

Detaljan izvještaj o realizaciji programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama* u prvoj polovini 2007. godine podnijela je voditeljica projekta, Alemka Belan-Simić. Izvijestila je da su sve planirane radionice (njih devet) realizirane. Realiziran je i posjet triju regionalnih koordinatora projekta knjižnicama u Nizozemskoj. Za drugu polovinu godine, 17. i 18. listopada 2007., najavljen je Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Uloga narodnih knjižnica u komunikacijskoj strategiji Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije*, a planira se i zbornik u kojem će se evaluirati trogodišnji projekt.

Pozvani su svi regionalni koordinatori programa da do 15. rujna 2007. godine dostave materijale za publikaciju.

Voditeljica projekta pozvala je članove Glavnog odbora da predlože eventualan nastavak programa ili novi program jer se prijave za natječaj Zaklade za razvoj civilnoga društva primaju do 3. rujna 2007. godine. Postoji mogućnost da se regionalna društva jave i sama na neki od natječaja. Upozoreno je da se ne prijavljuju već provedeni programi, a naročito ne bez suglasnosti njihovih autora. Predsjednica Društva upozorila je članove Glavnog odbora da se pri prijavi programa pazi na realne snage koje neka udruga ili stručno tijelo Društva ima, jer su uvjeti koje diktiraju davatelji potpora sve oštriji i zahtjevniji.

Izvještaj je jednoglasno prihvaćen uz zahvalu voditeljici i tajnici, kao i svim suradnicima na realiziranom programu.

Ad.4

Podnesen je usmeni izvještaj o realizaciji programa HKD-a za razdoblje siječanj - lipanj 2007. godine s projekcijom realizacije programa do kraja godine.

Realizirano je:

- a) 3 sjednice Glavnog odbora (od toga 1 elektronička), 2 sjednice Stručnog odbora i 1 sjednica Izvršnog odbora
- b) realiziran je u cijelosti planirani program *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*
- c) organizirani su i realizirani stručni skupovi:
 - *Roditelji s bebama i malom djecom – dobro došli u knjižnicu* - 19.3.2007. u Zagrebu (HKD, Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež i KGZ, Knjižnica Medveščak)
 - 9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica *Iskorak prema novom knjižničnom sustavu Voyager* - 13. - 16. 5. u Opatiji

d) u pripremi su skupovi:

- 4. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama *Uloga odgojnih domova i školskih knjižnica u poticanju čitanja* – 19.9. u Zagrebu
- 5. savjetovanje za narodne knjižnice - 3. - 5. 10. u Lovranu
- Audiovizualna građa i nasljeđe - 26.10. u Zagrebu
- 11. AKM – 21.11. u Poreču
- 7. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, 10.12, Zagreb

e) izdanja HKD-a. Objavljeni su:

- Zbornik radova 7. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Zbornik radova 8. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica (ur. izdanja Ivana Marinković Zenić)
- Zbornik radova s međunarodnog skupa u čast stote godišnjice Eve Verone (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Katić, Tinka. Stara knjiga : bibliografska organizacija informacija (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- 2 broja HKD Novosti (ožujak, lipanj) (gl. ur. I. Kranjec)
- VBH: br. 3-4 (2006) (gl. ur. T. Katić), br. 1(2007) (gl. ur. I. Melinščak Zlodi)
- redovno održavanje mrežnih stranica Društva, izmjene i poboljšanja funkcionalnosti stranica (Izdanja, Skupovi) (gl. ur. S. Klarin)

f) u pripremi su izdanja:

- Zbornik radova 4. i 5. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Eve Verone, 2. dio (ur. izdanja R. Gjurković Govorčin)
- Zbornik radova sa 6. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama (ur. izdanja Ivana Marinković Zenić)
- 2 broja HKD Novosti (gl. ur. I. Kranjec)
- IFLA-ine Smjernice za uporabu formata UNIMARC za opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe (elektroničko izdanje) (ur. izdanja Mirna Willer)
- IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za zatvorenike (ur. izdanja Mirna Willer)
- IFLA-ine Smjernice za izradbu preglednih zapisa i uputnica (ur. izdanja Mirna Willer)

g) organizacija i realizacija rasprava o prijedlogu Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti

h) IFLA- kandidature predstavnika HKD-a, organizacija putovanja na 79. skupštinu IFLA-e

i) položaj visokoškolskih knjižničara

j) sporazum o jedinstvenoj cijeni knjige

k) položaj Sveučilišne knjižnice u Puli.

Glavni odbor jednoglasno je usvojio izvještaj.

Ad 5

Kako je blagajnica Društva, Vesna Golubović, na godišnjem odmoru, Izvještaj o financijskom poslovanju u razdoblju siječanj - lipanj 2007. godine podnijela je predsjednica HKD-a. Ukupni prihodi Društva u razdoblju siječanj - lipanj bili su 530 926,74 kuna.

Predsjednica je napomenula da do sjednice Glavnog odbora još nije uplaćena

druga četvrtina sredstava za redovnu djelatnost od Ministarstva kulture, kao i da još nisu plaćene pretplate za VBH za 2007. godinu (što ukupno iznosi oko 100 000 kn).

Rashodi su učinjeni u ukupnom iznosu od 549 767,08 kuna. Razlika od prihoda i rashoda je u avionskoj karti predavača gospođe Batinice na 9. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica (trošak je obećalo podmiriti Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa). Čine se napori da se ishode sredstva za pokriće navedenih troškova.

Predsjednica je također podsjetila članove Glavnog odbora da su u 2007. godini plaćeni troškovi Kukuljevićeve povelje te porezi i prirezi po nalazu revizora iz Zaklade za razvoj civilnog društva (oko 47 000 kuna).

Zbog ovakve situacije još nije provedena odluka Izvršnog odbora da se za HKD kupi novi pisac. Predsjednica je pozvala predsjednike regionalnih društava da podmire članarine HKD-u. Dio predsjednika objasnio je da se članarina prikuplja tek krajem godine i potom uplaćuje HKD-u.

Nakon kraće rasprave, Izvještaj o financijskom poslovanju jednoglasno je usvojen.

Ad 6

Glavni odbor jednoglasno donosi odluku o cijeni publikacija:

1. Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica 8 : zbornik radova - 110,00 kn
2. Međunarodni skup u čast stote godišnjice rođenja Eve Verona : zbornik radova – 180,00 kn
3. Katić, Tinka. Stara knjiga – 130,00 kn.

Ad 7

Poziv na predlaganje javnih potreba u kulturi za grad Zagreb otvoren je do 20. srpnja 2007. godine. Iako je zaključak Stručnog odbora bio da sve zainteresirane komisije, sekcije i radne grupe upute u tajništvo HKD-a svoje prijedloge programa koji će se natjecati za potpore Grada Zagreba zaključno do 28. lipnja 2007. godine, u tajništvo je stigao do navedenog roka samo prijedlog za VBH. Predsjednica HKD-a upozorila je da nepoštivanje rokova ima za posljedicu da se programi ne mogu verificirati na sjednici Glavnog odbora, a da se tajništvo i predsjednica stavljaju u položaj da u zadnji čas moraju završavati poslove. Pozvala je sve komisije, radne grupe i sekcije da se drže objavljenih rokova (programe za natječaj Ministarstva kulture za 2008. godinu sa svim priložima treba dostaviti u tajništvo HKD-a do 2. rujna 2007. godine).

Ad 8

Predsjednica HKD-a obavijestila je članove Glavnog odbo-

ra da su započete pripreme za 36. skupštinu HKD-a. Razmotrene su različite destinacije te se kao jedna od mogućih nadaje Makarska. Upravo se uspostavlja kontakt s upravom hotela *Meteor* i početkom srpnja 2007. godine definitivno će se znati je li moguće organizirati Skupštinu na toj lokaciji. U protivnom će se tražiti nove ponude, o čemu će Glavni odbor biti na vrijeme obaviješten. Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, obavijestila je članove Glavnog odbora da je Stručni odbor razmatrao stručni dio predstojeće Skupštine i da je predložena tema radnog naziva *Nove knjižnične usluge u hrvatskim knjižnicama – koliko smo blizu svjetskim standardima* - s naglaskom na usluge i njihovu dostupnost te njihovog prepoznavanja od strane korisnika.

Nakon kraće rasprave predložena je tema prihvaćena, a Glavni odbor će aktivno sudjelovati u pripremama za Skupštinu.

Ad 9

Dana 13. lipnja 2007. godine na veliki je broj elektroničkih adresa knjižničara iz cijele Hrvatske upućen *Otvoreni Apel za zaštitu od diskriminacije upućen dužnosnicima i članovima HKD-a te knjižničarskoj javnosti*. Apel su potpisali predstavnici školskih knjižničara: Josip Rihtarić, Boris Popinjač, Tihomir Đunderović, Mira Barberić, Danica Pelko i Ivana Vladilo.

Kako je upućen dužnosnicima, a posebno predsjednici Društva, Glavni odbor održao je opširnu raspravu o njegovom tekstu. U raspravi koja je uslijedila istaknuto je da svaki član HKD-a ima pravo na vlastito mišljenje, uključujući i pravo na neslaganje s aktivnostima, programima ili dokumentima HKD-a. Takvo pravo, međutim, ne dopušta uvredljivo obraćanje članovima knjižnične zajednice (u ovom slučaju članovima Radne grupe za pripremu prijedloga Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti). Naime, u spomenutom Apelu članovi Radne grupe proglašavaju se «nekompetentnim... nisu sposobne (ili ne žele) ...da se to radi zlonamjerno... da iza praznih riječi ne stoji istinska želja u promicanju tih vrijednosti, već zabrinjavajuće problematična hipokrizija ...». Članovi Glavnog odbora naglasili su da su u Radnoj grupi bili redom istaknuti i ugledni članovi knjižnične zajednice – četiri doktora i jedan magistar znanosti, četiri sveučilišna profesora, pet dobitnika Kukuljevićeve povelje, tri bivše predsjednice HKD-a.

Nebojša Lakić, predsjednik etičkog povjerenstva HKD-a, upozorio je na odredbe Etičkog kodeksa HKD-a koji vrlo jasno određuje pravila profesionalnog ponašanja, koja se, u ovom slučaju, nisu poštivala. Potpredsjednica HKD-a, Ivana Vladilo, potpisnica ovog Apela, ispričala se u svoje ime Glavnom odboru i članovima Radne grupe za pripremu prijedloga Zakona na neprimjerenim i netočnim riječima u Apelu i podnijela ostavku na mjesto 2. potpredsjednice HKD-a. Članovi Glavnog odbora zaključili su da se od potpisnika za traži isprika zbog uvredljivog i neetičkog obraćanja članovima Radne grupe, te da se ta isprika, osim članovima Radne

grupe, pošalje na iste adrese na koje je poslan i Apel.

Ad 10

Predsjednica HKD-a ukratko je obrazložila prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Podsjetila je na brojne sastanke i usuglašavanja prijedloga, rasprave, kao i na zaključak s 35. skupštine HKD-a po kojem je obaveza HKD-a doraditi prijedlog Zakona i uputiti ga u daljnju proceduru. Također je obavijestila članove Glavnog odbora da je u planu rada Hrvatskoga knjižničnog vijeća za 2007. godinu rasprava o prijedlogu Zakona.

Kako je, po mišljenju članova Glavnog odbora, provedena najšira rasprava, podržali su prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti s jednim suzdržanim glasom te se Zakon upućuje u daljnju proceduru.

Ad 11

Predsjednica HKD-a izvijestila je članove Glavnog odbora o potrebi promjene nekih članaka Statuta HKD-a vezano uz promijenjene uvjete poslovanja HKD-a (tajništvo, blagajnik Društva i dr.). Također, pokrenula je inicijativu za promjenu mandata predsjednika i potpredsjednika Društva. Nakon kraće rasprave zaključeno je da se na sljedećoj sjednici Glavnog odbora formira radna grupa koja će raditi na pripremi izmjena članaka Statuta HKD-a.

Ad 12

Članovi Glavnog odbora izvješteni su o zaključcima s održanih sjednica osnivača Centra za stalno stručno usavršavanje i Hrvatskoga knjižničnog vijeća.

Predsjednica HKD-a informirala je članove Glavnog odbora da je osnovano Rumunjsko knjižničarsko društvo te da je Mađarsko knjižničarsko društvo pozvalo predsjednicu HKD-a na njihovu skupštinu u Szeged.

Pozvani su svi predsjednici regionalnih knjižničarskih društava na ažuriranje svojih mrežnih stranica. Također, tajništvo HKD-a će uputiti zamolbu matičnim županijskim knjižnicama da osiguraju mrežne stranice regionalnim društvima koja ih još nemaju.

Sljedeća sjednica Glavnog odbora najavljena je za 7. rujna 2007. godine, na kojoj će se verificirati svi programi koji se šalju na Natječaj Ministarstva kulture RH.

Sjednica je završila u 14,15 sati.

Zapisnik sastavila:

Isabella Mauro

stručna tajnica HKD-a

Zdenka Sviben

predsjednica HKD-a

Preporučeni naslovi prema izboru Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD-a

Pronaći među desecima tisuća knjiga na policama knjižnice upravo onaj naslov koji će zadovoljiti trenutnu djetetovu potrebu za dobrim i zanimljivim štivom zadatak je s kojim se

knjižničari dječjih odjela svakodnevno susreću. Tako je jedan od njihovih najtežih i zasigurno najodgovornijih zadataka djetetu ili adolescentu izabrati i preporučiti najprimjereniju knjigu koja će ga potaknuti na čitanje. Roditelji i mnogi učitelji se pri odabiru knjiga za djecu nalaze pred puno težim zadatkom jer tek djelomično poznaju knjižni fond namijenjen djeci i mladeži.

Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskoga knjižničarskog društva prepoznala je potrebu za isticanjem i preporukom kvalitetnih sadržaja namijenjenih djeci i mladeži te je kao jedan od svojih redovnih godišnjih zadataka odredila praćenje cjelokupne produkcije hrvatskih nakladnika i izradu liste najkvalitetnijih naslova za djecu i mladež objavljenih prethodne godine. Potaknuta inicijativom američkog udruženja ALSC, pripremanje liste prošle je godine predložila tadašnja predsjednica Komisije, dr. sc. Ivanka Stričević. ALSC (Association for Library Service to Children) ogranak je ALA-e (American Library Association) koji od 1996. godine objavljuje godišnji anotirani popis vrijednih knjiga, zvučnih i videozapisa i kompjutorskih programa namijenjenih djeci i mladeži. ALSC je mreža koja uključuje više od 4200 knjižničara koji rade na odjelima za djecu i mladež, stručnjaka za dječju književnost, izdavača, učitelja i drugih zainteresiranih stručnjaka za promicanje kvalitetnih knjižničnih usluga.

U pripremanje liste hrvatskih izdanja uključile su se sve članice Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, te njihove kolegice i kolege koji rade sa djecom i mladima.

Knjižničari koji rade na odjelima za djecu i mladež, naime, redovito prate objavljene naslove i promoviraju vrijednu literaturu, te su zasigurno među najkompetentnijima za preporuku kvalitetnih naslova. Glavna ideja za objavljivanje liste isticanje je i preporuka onih objavljenih djela koja to svojom kvalitetom zaslužuju. Korisnicima knjižničnih usluga odjela za djecu i mladež lista bi trebala olakšati nalaženje kvalitetnog štiva, a svima ostalima pružiti informacije o vrijednim naslovima objavljenim na hrvatskom jeziku u prethodnoj godini.

Lista je prvi puta objavljena 2006. godine i sadržavala je 30 naslova - 10 slikovnica, 10 knjiga za djecu i 10 knjiga za mladež objavljenih prethodne, 2005. godine. Kako zadane kategorije ne obuhvaćaju cjelokupno tekuće knjižno izdavaštvo za djecu i mladež, lista koja sadrži naslove objavljene 2006. godine koji se ističu svojom kvalitetom sastoji se od 9 kategorija: slikovnice hrvatskih i stranih autora, knjige za djecu hrvatskih i stranih autora, knjige za mladež hrvatskih i stranih autora, znanost za djecu, znanost za mladež, te biblioteku za roditelje koja je sastavni dio većine knjižnica ili odjela za djecu i mladež u Hrvatskoj.

Iako je bilo gotovo dvostruko više prijedloga, ove se godine na listi našao 81 naslov procijenjen kao primjeren i zanimljiv sadržajem, kvalitetan ilustracijom te jezikom i opremom. Liste najkvalitetnijih naslova za djecu i mladež objavljene su i

moгу se pronaći na stranici Komisije (http://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/17/publikacije/). Naslovi koji se nalaze na listama svakako su poželjna građa za prigodne izložbe na svim dječjim odjelima i odjelima za mladež narodnih, ali i školskih knjižnica. Nadamo se da će liste, osim toga, svima zainteresiranima olakšati nalaženje kvalitetnih i zanimljivih naslova i omogućiti uživanje u čitanju vrijednih sadržaja. Kako će se lista za 2007. godinu raditi tijekom siječnja i veljače iduće godine, pozivamo da se Komisiji obrate svi koji imaju ideje ili primjedbe da bi se na listi trebalo nešto mijenjati ili dodati. Također ih pozivamo da nam jave svoja opažanja na koji im način lista pomaže pri nabavi građe i u svakodnevnom radu sa djecom i mladima.

U ime Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež:

A. M. Malbašić
anamarija.malbasic@kgz.hr

Program Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama - Partnerstvo Hrvatskoga knjižničarskog društva i Nizozemskoga udruženja narodnih knjižnica u 2007.

Partnerstvo na programu Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama s Nizozemskim udruženjem narodnih knjižnica (NPLA) nastavilo se i ove godine razmjenom stručnih posjeta. Tako su u proljeće kolegice Vesna Ivanković, Spomenka Petrović i Marina Krpan Smiljanec te kolega Nikša Matić boravili u Nizozemskoj, gdje su obišli sedam narodnih knjižnica i upoznali se s njihovim radom.

Od 14. do 18. listopada u uzvratnom su posjetu Hrvatskoj bile kolegice Isabella Arons, Gertruud Kemna i Polly Rademaker. Isabella Arons radi na poslovima marketinga i unapređivanja poslovanja u Narodnoj knjižnici u Utrechtu. Područje njezinog rada je osmišljavanje i implementacija u rad

knjižnice programa za grupne posjete svih dobnih skupina te stručne posjete knjižničara iz zemlje i inozemstva. Sudjeluje u edukaciji kolega i razvoju programa čitanja. Gertruud Kemna zaposlena je u Narodnoj knjižnici Zoetermeer, gdje od 2004. godine radi na razvoju i osmišljavanju proizvoda i usluga koje knjižnica može ponuditi potencijalnim korisnicima u njihovom brzorastućem gradu. Polly Rademaker radi u Narodnoj knjižnici Almere, koordinator je *Europe Direct Information Pointa* i suradnik na području informacija o zdravlju.

Gošće iz Nizozemske su tijekom četverodnevno posjeta hrvatskim knjižnicama posjetile sedam narodnih knjižnica te su prisustvovala otvaranju Mjeseca hrvatske knjige u Karlovcu. U Karlovcu su razgledale novi dio Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić", a karlovački kolege su im predstavili i rad Knjižnice i čitaonica za mlade. U Zagrebu su obišle nekoliko knjižnica iz mreže Knjižnica grada Zagreba: Knjižnicu i čitaonicu Bogdana Ogrizovića, Gradsku knjižnicu, posebno njezin Odjel za djecu i mladež, te Knjižnicu Tina Ujevića. U organizaciji Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, 16. studenoga su posjetile knjižnice u Bjelovaru, Daruvaru i Virovitici. U Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru održale su izlaganje o novim uslugama u nizozemskim knjižnicama, nakon kojeg je uslijedila rasprava. Posjetile su novouređenu Pučku knjižnicu i čitaonicu Daruvar te suvremenu, nedavno otvorenu Gradsku knjižnicu i čitaonicu Virovitica.

Kolegice su 17. studenoga sudjelovale na stručnom skupu *Uloga narodnih knjižnica u provedbi komunikacijskih strategija za informiranje o Europskoj uniji* Vlade RH i Europske komisije, koji se održao 17. i 18. listopada (više o skupu možete naći na stranicama programa: <http://www.hkdrustvo.hr/euinfo>), na kojem je Polly Rademaker, u zajedničkom predavanju s dr. sc. Marian Koren o iskustvima nizozemskih narodnih knjižnica u osiguravanju EU informacija, predstavila rad *Europe Direct Almere*.

Bogat stručni program bio je začinjen ugodnim druženjem i razmjenom iskustava naših gošći s kolegama iz cijele Hrvatske. Zahvaljujemo se svima koji su sudjelovali u organizaciji i provedbi posjeta kolegica iz Nizozemske te se nadamo da je i ova stručna razmjena pridonijela unapređivanju struke.

S. Žunić
sanja.zunic@gmail.com

Radovi za **Novosti broj 39** primaju se na adresu uredništva do **1. veljače 2008.**
Mole se autori da uz potpis navedu i svoju e-mail adresu.

HKD Novosti

Temeljem odluka Stručnog i Glavnog odbora, ovaj broj *HKD Novosti* posljednji je u ovakvom obliku. Naime, od iduće će se godine *HKD Novosti* "proizvoditi" isključivo u elektroničkoj verziji.

Mnogi će vjerojatno negodovati jer, ruku na srce, od kada su uvedena računala u svakodnevnu uporabu, potrošnja papira se znatno povećala – svaki iole ozbiljniji ili duži tekst se *printa* i tek onda čita.

Međutim, analizom se došlo do zaključka da su *HKD Novosti* u najvećoj mjeri, kad stignu do članova Društva, već *Starosti*. Distribucija je spora i skupa, djelomično zbog skromnih sredstava kojima raspolažu regionalna društva, a djelomično i iz razloga što adresari članova (još uvijek) nisu ažurirani.

Također, četiri broja koja izađu godišnje nastaju mučno i sporo, uz veliki napor (pre)malog broja članova uredništva *HKD Novosti*.

Ni troškovi tiskanja nisu zanemarivi pa se ustanovilo da se za isti ili gotovo isti novac može izdati i deset (elektroničkih) brojeva godišnje.

Tri su urednice (*Vjesnika bibliotekara Hrvatske*, mrežnih stranica Hrvatskoga knjižničarskog društva i *HKD Novosti*) održale prvi u nizu zajedničkih sastanaka i raspravile uređivačke koncepcije kako se tekstovi u tri izdanja ne bi ponavljali, što je naročito moguće između *HKD Novosti* i mrežnih stranica HKD-a.

Ovo je najava, dakle, promjene, ali ujedno i poziv svim knjižničarima da aktivnije sudjeluju u kreiranju sadržaja *NAŠIH Novosti*.

Z. Sviben
z.sviben@kgz.hr

Iz regionalnih društva

Trendovi i razvoj: nizozemska iskustva

Tri istaknute knjižničarke iz Nizozemske - Gertrud Kemna (Zoetermeer), Isabella Arons (Utrecht) i Polly Rademaker (Almere), održale su za mnogobrojne knjižničare 16. listopada 2007. u Narodnoj knjižnici "P. Preradović" Bjelovar predavanje *Kreiranje novih partnerskih odnosa u nizozemskim javnim knjižnicama*. Organizatori ovog predavanja bili su Hrvatsko knjižničarsko društvo i Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, a posjet je ostvaren u okviru trogodišnjeg projekta *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*.

Iskustva ovih knjižničarki koje uglavnom rade s djecom za nas su više no poučna jer iz njih možemo sagledati trenutna kretanja u javnom knjižničarstvu i oblike razvoja, obli-

ke suradnje sa srodnim ustanovama (škole, kazališta, socijalne ustanove, muzeji...). Socijalna osjetljivost i razvijena suradnja s gradskom upravom, brzi oblici prilagodbe čim uoče opadanje članstva, odnosno interesa građana za programe, ispitivanje njihovih potreba, potom pravovremeno osmišljavanje primjerenih ponuda (projekata) za korisnike... Brzo nastoje poboljšati svoj imidž, status, a koliko su uspješni, vidljivo je iz evaluacije, odnosno financijskih pokazatelja.

Gradska knjižnica Zoetermeer partnerima je ponudila nekoliko projekata od kojih je najznačajniji *Život u Zoetermeeru*. Škole su prihvatile suradnju, to im je bio jedan od oblika terenske nastave pa su pomagale u njegovom ostvarenju. Konačni rezultati: katalog (Productcatalogus), mrežna stranica, izložbe...

Godišnje izvješće pokazalo je da građani nisu bili zadovoljni uslugama Gradske knjižnice u Utrechtu pa je broj članova počeo opadati. Nastala je opća mobilizacija u knjižnici. Odmah su osnovali *tim za marketing i inovacije*, ispitali što korisnici od njih očekuju i ubrzo su uvidjeli da više i bolje moraju raditi s djecom te su u kratkom vremenu za njih osmislili mnoštvo igraonica, radionica, obučavali su ih za rad na računalu, pretraživati internet, uveli dodatne tečajeve za učenje nizozemskog jezika za imigrante, povećali nabavu CD-ova za djecu, organizirali zajedničko gledanje filmova u knjižnici, preuredili odjel, osvježili prostor novim bojama oznaka na policama...

Potpuna otvorenost i okrenutost korisnicima temeljna je koncepcija, filozofija i nove Gradske knjižnice u Almeri koja će za korisnike biti otvorena početkom 2008. godine. Cijeli odjeli su u bojama: plava – čitanje časopisa, literatura za rekreaciju i slobodno vrijeme, crvena – elektronička građa, zelena – referentna, stručna literatura...

Poslije predavanja naše su gošće posjetile i dvije nove knjižnice: Pučku knjižnicu u Daruvaru i Gradsku knjižnicu u Virovitici.

I. Pejić
ilija.pejic@bjelovar.com

Suradnja Društva knjižničara Slavonije i Baranje i Mađarskoga knjižničarskog društva, Ogranka za Pečuh i Baranju

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje već dugi niz godina surađuje s Ogrankom za Pečuh i Baranju Mađarskoga knjižničarskog društva, no ta se suradnja ove godine dosta intenzivirala međusobnim susretima članova društava. Prvo su članovi Društva knjižničara Slavonije i Baranje 2. ožujka posjetili Pečuh i obišli Gradsku knjižnicu "Várkonyi Nándor", Županijsku knjižnicu "Csorba Győző", knjižnicu gimnazije "Leowy Klara" i knjižnicu Gradskoga muzeja. Tridesetak članova našeg Društva bilo je vrlo zadovoljno viđenim i što su se bolje upoznali s načinom rada mađarskih kolega. Uočeni su mnogi zajednički problemi, te je prilikom tog posjeta izražena želja da se suradnja pojača, pogotovo na pronalazaženju rješenja za zajedničke probleme.

Kolege iz Pečuha i Baranje posjet su uzvratili 29. lipnja kada su se upoznali s radom Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, knjižnice Ekonomskoga fakulteta i knjižnicom Muzeja Slavonije, kada su i obišli izložbu *Tiskopisi 16. stoljeća* koju je u Muzeju postavila naša kolegica mr. sc. Marina Vinaj. Tom su se prilikom kolege iz Mađarske upoznali i s našim programima za poticanje čitanja kod djece i mladih kojima su ih predstavile kolegice Ivana Martinović i mr. sc. Sanjica Faletar-Tanacković, koja je ujedno i predsjednica Hrvatskoga čitateljskog društva. Kolege su se oduševili programima koji se provode kod nas na dječjim odjelima, tako da je dogovoreno da se materijali za djecu i roditelje koji se koriste u našim knjižnicama prevedu na mađarski i daju na korištenje knjižnicama u Pečuhu i Baranju. Prema povratnim informacijama, materijali su već u uporabi, kao i programi, prilagođeni za mađarske korisnike.

Suradnja je nastavljena pozivom da Andrea Božić, kao predsjednica DKSB, 4. listopada održi predavanje na temu *Budućnost za Europu: uloga knjižnica u odgoju i obrazovanju* na konferenciji *Budućnost za Europu* Gradske knjižnice Pečuh i Mađarskoga knjižničarskog društva u Pečuhu. U izlaganju je iznijela pregled svih programa koji se nude u hrvatskim knjižnicama, kao i na koje sve načine knjižnice pridonose obrazovanju svojih korisnika i kao podrška obrazovnom sustavu. Skupu su prisustvovali i mr. sc. Marina Vinaj i Sanja Galic koje su iznijele svoja iskustva vezano uz knjižnice u sustavu odgoja i obrazovanja. Osim kolega iz Mađarske, na skupu su bili i kolege iz Narodne knjižnice Sava Dobroplodni iz Slivena u Rumunjskoj, tako da je pokrenuta i inicijativa čvršćeg povezivanja svih triju društava i jačanje međunarodne suradnje kroz projekte EU. Dogovoreno je da se u Osijeku početkom prosinca održi sastanak upravnih odbora na kojem će se dogovoriti konkretni projekt koji bi se prijavio na natječaj EU, a od kojeg bi korist imale sve knjižnice na području naših regija. Sve bi se odvijalo unutar programa INTERREG III.

Na poziv knjižničara iz Pečuha, članovi Društva knjižničara

ra Slavonije i Baranje boravili su 5. studenog u Pečuhu, gdje je prilikom stručnog posjeta predstavljen program *Grad čita*, kojim se na razini grada Pečuha potiče čitanje i veće korištenje knjižnica. Projekt je iznimno zanimljiv i vrlo se lako može preslikati i u našu sredinu, tako da je u planu proširivanje suradnje i na taj projekt i njegovo provođenje u većim slavonskim i baranjskim mjestima. Uz podršku grada, pokrenut je niz događanja vezanih uz literaturu i čitanje na neobičnim mjestima, tako da su djelatnici knjižnice izašli u za njih drugačije prostore i različitim marketinškim i obrazovnim aktivnostima privukli veliki broj novih korisnika knjižnica.

Suradnja nije stala samo na tome. Intenzivnija suradnja među samim knjižnicama postoji niz godina, a ovo im je samo dodatni poticaj i jačanje veza među kolegama. Kolege iz Mađarske gosti su na svim događanjima u organizaciji naših knjižnica, a i mi smo redoviti gosti kod njih u Mađarskoj, tako da u punom smislu riječi ostvarujemo međuregionalnu suradnju u duhu zemalja bez granica unutar Europske unije. Plan za iduću godinu nije ograničen samo na Osijek i Pečuh nego i na produbljivanje suradnje drugih slavonskih gradova (Vinkovci, Vukovar, Požega) s kolegama u Mađarskoj (Mohač, Villany, Baja).

Lj. Krpeljević
gisko@knjiga.gskos.hr

Društvo knjižničara u Splitu u posjetu Društvu knjižničara Slavonije i Baranje

U okviru Mjeseca hrvatske knjige, Društvo knjižničara u Splitu organiziralo je od 25. do 28. listopada 2007. posjet knjižnicama Slavonije i Baranje.

Prvi grad koji smo posjetili na ovom putu bila je Požega. U Gradskoj knjižnici i čitaonici Požega, uz pratnju kolega i ravnateljice Jasenke Bešlić, posjetili smo odjele knjižnice.

Kolegica Nikolina Veić provela nas je kroz stalni postav u spomen kripti isusovca Antuna Kanižlića, u crkvi Sv. Lovre. Uz stručno vođenje upoznali smo znamenitosti Požege: franjevački samostan i crkvu Sv. Duha iz 13. stoljeća, biskupski dvor te katedralu (crkva Sv. Terezije Avilske).

U Našicama nas je dočekala ravnateljica Hrvatske narodne knjižnice i čitaonice, kolegica Blaža Pavlović Radmanović, i povela u razgledavanje gotičko-baroknog franjevačkog samostana i župne crkve Sv. Antuna Padovanskog s bogato urešenim oratorijem s grbom Pejačevića. Bogata knjižnica franjevačkog samostana uz vrijednu knjižnu građu, s 10 iznimno rijetkih inkunabula, čuva i arhivsku građu.

U klasicističkom dvorcu obitelji Pejačević upoznali smo se s radom Hrvatske narodne knjižnice i čitaonice te Zavičajnog muzeja Našice. Kroz knjižnicu nas je provela B. Pavlović Radmanović, a kroz stalni postav Zavičajnog muzeja Našice njegova ravnateljica, kolegica Silvija Lučevnjak.

U jutarnjim satima, 26. listopada, u Osijeku nam se pridruži-

la predsjednica Društva Slavonije i Baranje, Andrea Božić, i povelu u razgledavanje grada.

U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek dočekao nas je i upoznao sa sadržajima i radom knjižnice Dragutin Katalenac. U Muzeju Slavonije, voditeljica muzejske knjižnice, kolegica Marina Vinaj, upozнала nas je s radom muzejske knjižnice i provela kroz izložbu *Tiskopisi XVI. stoljeća* iz riznice Muzeja Slavonije u Osijeku.

Dana 27. listopada stigli smo u Vukovar. U pratnji kolegice Vlatke Szabo razgledali smo grad i odali počast žrtvama Vukovara. Nakon upoznavanja s radom odjela Gradske knjižnice Vukovar, uputili smo se u Ilok.

U iločkoj Gradskoj knjižnici i čitaonici dočekala nas je ravnateljica Renata Banožić, a potom smo, uz stručno vodstvo, razgledali znamenitosti grada: crkvu Sv. Ivana Kapistrana i franjevački samostan s bogatom knjižnicom, dvorac obitelji Odescalchi, iločki podrum i gradske zidine.

Posljednji dan puta po Slavoniji, 28. listopada, posjetili smo znamenitosti Đakova: katedralu - baziliku Sv. Petra, biskupski dvor i crkvu Svih svetih.

Putovanje je za Društvo organizirao Generalturist, uz suradnju kolegice Marine Katušić- Martinović i svesrdnu pomoć domaćina.

Rastali smo se u nadi da ćemo imati priliku kolegama iz Slavonije uzvratiti ovako srdačan doček.

M. Kovačić
mihaela@svkst.hr

Iz knjižnica

Novi prostori narodnih knjižnica u Primorsko-goranskoj županiji

Od mjeseca svibnja do kolovoza 2007. godine u Primorsko-goranskoj županiji dovršeno je čak pet projekata izgradnje, uređenja i opremanja narodnih knjižnica.

Gradska knjižnica Bakar otvorena je 4. svibnja 2007. godine. Zgrada knjižnice novoizgrađeni je objekt na dvije etaže, veličine 258 m². To je prva namjenski građena knjižnica u Primorsko-goranskoj županiji. Smještena je u samom centru, na rivi, s osiguranim parkiralištem i pristupom invalidima. *Projekt potpisuje Građevno projektni zavod d. d.* Rijeka, dok je dobavljač opreme poduzeće *Prometal d.o.o.* Zagreb i *ART forma* Bakar. Knjižnica ima odjel za predškolsku djecu, odjel za djecu i mlade, internet kutak, odjel glazbe i filma, čitaonicu, studijski odjel s referentnom zbirkom, odjel za odrasle, zavičajnu zbirku, izložbeni prostor. Posebnost je *Zbirka Vladislavić* koja je donirana knjižnici, uz opremu za njezin smještaj.

Knjižnica je ubrzo postala kulturno središte grada organizacijom brojnih programa: lutkarskih predstava, radionica i igraonica za djecu. Za odrasle se redovito priređuju književ-

ni razgovori s piscima koje vodi Bakranin dr. sc. Nikola Petković, te likovne i tematske izložbe.

Nakon godina stagnacije knjižnične djelatnosti, Grad Bakar dobio je suvremenu narodnu knjižnicu koja će zasigurno pridonijeti mijenjanju njegovog dosadašnjeg *imidža* kao pretežito industrijskog grada.

Istoga dana kada i u Bakru, samo nekoliko sati poslije, održana je i svečanost otvorenja novouređenog, proširenog i opremljenog prostora **Narodne čitaonice i knjižnice Novi Vinodolski**. Projekt proširenja i uređenja knjižnice dio je projekta cjelokupne sanacije frankopanskog kaštela u kojem su, osim knjižnice, smješteni muzej i gradska uprava.

Nakon proširenja na prostor bivšeg matičnog ureda, knjižnica se sada prostire na 300 m². Dosadašnji prostor uspješno je integriran s novim, te u cjelini adaptiran i opremljen novim namještajem. Projekt potpisuje arhitekt Željko Vukušić koji se odlučio na drukčiji pristup te sasvim osobito promišljanje interijera i knjižnične opreme. Zidovi i podovi su jarkih boja, a police koje se protežu kroz sredinu prostora blagih su ovalnih oblika. Stoga možemo sasvim opravdano reći da je to *knjižnica s potpisom*.

Proširenjem i opremanjem prostora novljanska knjižnica značajno je obogatila ponudu knjižničnih zbirki, usluga i programa koje vrlo intenzivno koriste građani Novog Vinodolskog kao i brojni turisti.

Ogranak Drenova Gradske knjižnice Rijeka otvoren je 20. lipnja 2007. u novom, većem (159 m²), opremljenijem i funkcionalnijem prostoru od dosadašnjeg, u prizemlju novoizgrađene zgrade u naselju građenom za znanstvene novake i nastavnike Sveučilišta u Rijeci. Građevinski dio projekta izravna je investicija Grada Rijeke. Građevinski projekt je izradila mr. sc. Olga Magaš, a projekt opreme Tanja Baković-Kukoč. Dobavljač specijalizirane opreme je *Prometal d.o.o.* Zagreb.

Knjižnične usluge obogaćene su pristupom internetu na više računalnih mjesta, bogatom filmskom zbirkom te glazbenom zbirkom, uz nove programe za djecu. Posebnost ogranaka je vrlo aktivni Čitateljski klub za odrasle.

Ogranak je postao središnje mjesto novog naselja s mnogo mladih obitelji s djecom jasličke i vrtičke dobi koje svakodnevno borave u knjižnici. Otvaranje u novom prostoru izazvalo je velik odjek u javnosti i priljev novih članova.

Narodna knjižnica Krk dana 10. srpnja 2007. godine svečano je otvorena u prizemlju stambeno-poslovne zgrade, u prostoru veličine 220 m².

Projekt uređenja i opremanja knjižnice izrađen je u Građevno projektnom zavodu d. d. Rijeka, a opremanje je izvelo poduzeće *Prometal d. o. o.* Zagreb. Knjižnica ima sljedeće funkcionalne cjeline: informativno-posudbeni punkt, odjel za predškolce s igraonicom, odjel za djecu i mlade, odjel za odrasle, multimedijalni odjel, čitaonicu tiska i studijski odjel. Konačno u knjižnicu pristup imaju i invalidi.

U odnosu na obim zbirki i usluga koji je bio raspoloživ u starom prostoru, preseljenjem su sadržaji knjižnice umnogome

obogaćeni novim te je za očekivati da će sve dobne skupine korisnika imati dobrobiti od ovoga projekta.

Knjižnica Čavle otvorena je 22. kolovoza 2007. u samom centru Općine, u *Čebuharovoj kući*, spomeniku nulte kategorije, sagrađenoj 1843. godine. Knjižnica za sada djeluje u sastavu Gradske knjižnice Rijeka na temelju ugovora što ga je Općina Čavle potpisala s riječkom knjižnicom.

Knjižnica Čavle smještena je u prizemlju ovog spomeničkog objekta, čija je sanacija trajala pet godina, dok su na katu općinski uredi. Projekt uređenja objekta izradila je arhitektica Radojka Juretić, Arhitektonski-studio *ART-ING* Rijeka.

Prostor knjižnice veličine je 180 m² te je osigurano parkiralište i pristup invalidima. Sadržajno-programske cjeline obuhvaćaju: odjel za odrasle, odjel za djecu i mlade, informativno-posudbeni punkt, čitaonicu te internet kutak s tri računala. Interijer je vrlo osebujno riješen drvenim stupovima i gredama jer se nastojalo sačuvati autohtoni izgled kuće.

Građani Općine Čavle svih dobnih skupina umnogome će obogatiti svoj društveni život jer su dobili suvremeno opremljenu knjižnicu, sadržajno bogatu i nadasve ugodnu za boravak, druženje, učenje i druge aktivnosti.

Sve su ove projekte najvećim dijelom financijski pomogli osnivači, općine i gradovi, uz sufinanciranje Ministarstva kulture i Primorsko-goranske županije.

Ostvarena je vrlo dobra suradnja između Gradske knjižnice Rijeka kao matične županijske knjižnice i relevantnih čimbenika uključenih u realizaciju projekata.

Dinamičnost njihove realizacije ostavlja dojam pozitivnog natjecateljskog ozračja među općinama i gradovima Županije, a očekuju se i novi projekti u narednom razdoblju.

Lj. Črnjar

ljjiljana.crnjar@gkri.hr

Knjižnica "Don Mihovil Pavlinović" u novim prostorima

Knjižnica "Don Mihovil Pavlinović" u Imotskom preselila se u nove prostore. Naime, grad je za knjižnicu otkupio kuću ugledne imotske obitelji Domljan. Kuća je renovirana sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Grada Imotskog, a radovi su se odvijali pod budnim okom konzervatora. Na svečanosti održanoj 21. svibnja 2007. godine, mr. sc. Božo Biškupić, ministar kulture, otvorio je knjižnicu sa suradnicima i predstavnicima grada i Županije.

Ukupna površina knjižnice iznosi 250 m². U prizemlju se nalazi Dječji odjel i velika višenamjenska dvorana, na katu je Odjel za odrasle s čitaonicom i radni prostori za djelatnike, a u potkrovlju Studijska čitaonica i zbirka starih i rijetkih knjiga. Namještaj je talijanskih proizvođača, a dobavljač je "Viaggi" d.o.o. iz Splita.

Knjižnica u Imotskom raspolaže s fondom od 20 000 svezaka knjiga koje koristi 500 članova (15% stanovnika grada). U

širem imotskom okruženju prepoznatljiva je po svojim brojnim kulturno-animacijskim aktivnostima tijekom cijele godine. Više podataka o knjižnici može se naći na mrežnim stranicama (www.knjiznica-imotski@st.t-com.hr).

V. Mihanović

vesna.mihanovic@st.htnet.hr

Otvorena Narodna knjižnica u Dugopolju

Općinsko vijeće općine Dugopolje na sjednici održanoj 23. studenoga 2005. godine donijelo je Odluku o osnivanju Narodne knjižnice u Dugopolju, na temelju koje je pokrenuta daljnja procedura za registraciju ustanove, pa je 18. prosinca 2006. godine na Trgovačkom sudu u Splitu upisana u registar ustanova *Narodna knjižnica u Dugopolju*. Novoosnovana knjižnica svečano je otvorena za javnost 26. rujna 2007. godine uz nazočnost brojnih uzvanika i mještana. Knjižnicu je, kao izaslanica ministra kulture, otvorila gđa Dunja Seiter Šverko. Smještena je u 241 m² adaptiranog prostora u nekadašnjem mjesnom Domu kulture, a prostor je klimatiziran i moderno namješten tipskom opremom nabavljenom kod *BV-commerca* u Splitu. Opremljena je audiovizualnom tehnikom, fotokopirnim aparatom i računalima za korisnike i osoblje (5) te je prilagođena potrebama svojih budućih korisnika, djece, mladih i odraslih stanovnika općine Dugopolje (3120 stanovnika) i susjednih mjesta. Knjižni fond se krajem 2006. godine sastojao isključivo od doniranih knjiga, a sustavnoj nabavi knjižnične građe i formiranju zbirke pristupilo se tijekom 2007. godine, za što je općina izdvojila 120 000 kuna i Ministarstvo kulture 20 000 kuna.

Poslovanje knjižnice u cijelosti je automatizirano uz pomoć knjižničnog programa ZAKIweb. U knjižnici rade dva diplomirana knjižničara.

Narodna knjižnica u Dugopolju je dvadeset sedma narodna knjižnica u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

V. Mihanović

vesna.mihanovic@st.htnet.hr

Izložba *Parizanin s Vuke* u Gradskoj knjižnici Vukovar

Prigodom obilježavanja 3. svibnja, Dana grada Vukovara, a povodom 140. godišnjice rođenja i 65. godišnjice smrti Nikole Andrića (1867. - 1942.), u Gradskoj knjižnici Vukovar postavljena je izložba *Parizanin s Vuke* u čast prvog počasnog građanina grada Vukovara. Izložba je putem sačuvanih fotografija, dokumenata i knjiga kronološki predstavila životni put i bogato djelo ovog hrvatskog jezikoslovca, književnika, književnog povjesničara, dramaturga, prevoditelja i naklad-

nika rođenog u vukovarskom Klozerskom (Staklarskom) sokaku (danas ulica Nikole Andrića). Uz izložbu je tiskan i katalog.

Tijekom trajanja izložbe, 16. svibnja, održan je Kolokvij *Nikola Andrić* na kojem su sudjelovali dr. sc. Stanislav Marijanović i dr. sc. Ljiljana Kolenić, profesori Filozofskog fakulteta u Osijeku, te dr. sc. Anica Bilić, upraviteljica Centra za znanstveni rad HAZU u Vinkovcima. Posebni gosti večeri bili su unuk i praunuk Nikole Andrića - Nikica i Aleksandar Andrić. Sudionici kolokvija podsjetili su na raznoliki opus Nikole Andrića, njegov književni i jezikoslovni rad te na poseban doprinos kazališnom životu (u dva navrata bio je dramaturg Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, a 1907. osnovao je Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku). Nikola Andrić bio je pokretač i urednik našeg najdugovječnijeg nakladničkog niza, *Zabavne biblioteke* (1913. - 1941.), u kojoj je objavljivao odabrana djela svjetske književnosti (sam je preveo šezdesetak knjiga) i time izravno znatno utjecao na čitateljske navike i ukus čitateljske publike. Uredio je šest knjiga *Hrvatskih narodnih pjesama* u izdanju Matice hrvatske, a u suradnji s Isom Velikanovićem (koji ga je i nazvao Parižaninom s Vuke) izdao je 1938. slikovni rječnik *Šta je šta*, prvo djelo takve vrste u hrvatskoj kulturi. Uvijek ističući važnost rada i aktivnog djelovanja, zapisao je: *Skriveni aksiom moga života bio je: Radi i upinji se, gdje god uhvatiš slobodnog mjesta za rad.*

B. Čalić

Ljetne tržnice knjiga u Koprivnici

U subotu, 25. kolovoza 2007. održana je u koprivničkom gradskom parku treća i posljednja ovogodišnja *Ljetna tržnica* knjiga u organizaciji Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Ova sada već tradicionalna ljetna manifestacija po prvi put održana prije punih jedanaest godina i od tada se redovito organizira - svake godine po tri puta tijekom ljetnih mjeseci, i to zadnjih subota u lipnju, srpnju i kolovozu. *Ljetna tržnica knjiga* do danas je stekla veliku popularnost među

Koprivničancima, koji u velikom broju dolaze, razgledaju, ali i kupuju knjige.

Prema očekivanjima, za ponudu knjiga, časopisa i druge građe i ove se godine zanimao veliki broj građana. Neobavezna šetnja uz štandove i zavirivanje među hrpe naslaganih knjiga za redovite posjetitelje *Ljetne tržnice* svaki put, čini se, ima posebnu draž, što potvrđuju i podaci o broju sudionika te prodanim knjigama: na tri ovogodišnje *Ljetne tržnice* sudjelovalo je oko sedamdeset ponuđača - građana, knjižara i nakladnika, a sama knjižnica prodala je nekoliko stotina otisanih primjeraka iz svoga fonda po zaista simboličnim cijenama (od 2 do 20 kuna) te zaradila oko 3500 kuna. Dio prihoda knjižnice s ovogodišnjih Ljetnih tržnica namijenjen je nabavi CT uređaja za koprivničku bolnicu, čime se i knjižnica uključuje u ovu veliku humanitarnu akciju.

Lj. Vugrinec

ljiljana@knjiznica-koprivnica.hr

Stručno usavršavanje knjižničara u Koprivničko-križevačkoj županiji

Knjižničnu jesen 2007. u Koprivničko-križevačkoj županiji obilježilo je nekoliko programa stručnog usavršavanja knjižničara u organizaciji županijske matične Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici.

Od 26. do 28. rujna u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici održana je redovita godišnja edukacija za knjižničare-početnike iz svih vrsta knjižnica na području Koprivničko-križevačke županije. U edukaciji je sudjelovalo devetnaest prolaznika: dvanaest knjižničara iz osnovnih i srednjih škola, dok su ostali bili iz narodnih i specijalnih knjižnica. Iako je edukacija za knjižničare-početnike u ovom obliku, kao svojevrsan kratki uvod u knjižničarstvo, ponajprije namijenjena osobama bez formalnog knjižničnog obrazovanja koje se po prvi put zapošljavaju u knjižnicama, zanimanje za ovaj oblik stručnoga usavršavanja redovito pokazuju i netom diplomirani knjižničari koji još nemaju radnog iskustva.

Također, u pohađanje pojedinih predavanja i vježbi često se uključuju i ostali knjižničari, u skladu sa svojim potrebama i interesima. Tijekom tri dana trajanja seminara kroz predavanja i praktične vježbe prolaze se teme kao što su: zakonska regulativa knjižnica, godišnji planovi i izvješća o radu, nabava i obrada knjižnične građe, posudba, pretraživanje i druge usluge za korisnike, knjižnična statistika, promotivne i marketinške aktivnosti te kulturno-animacijski program u knjižnici, čuvanje i zaštita knjižnične građe te rad s računalnim programom za knjižnično poslovanje.

12. listopada 2007. održana je u Gimnaziji "Ivana Zakmardija Dijankovečkoga" u Križevcima radionica o osnovama primjene programa Metel.win u knjižničnom poslovanju, na kojoj je sudjelovalo petnaestak polaznika, većinom knjižničarapočetnika, kojih ovih godine na području Županije ima više nego obično jer je čak sedam škola tijekom 2007. po prvi put dobilo odobrenje za zapošljavanje školskih knjižničara.

Na kraju, u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje, Veronika Čelić-Tica i mr. sc. Jelica Lešić održale su u Koprivnici 29. listopada 2007. predavanje s vježbama *Primjena UDK u školskim knjižnicama*. Domaćin ovog skupa bila je koprivnička Gimnazija "Fran Galović", a vrlo zanimljivom i poticajnom, ali prije svega i praktično korisnom predavanju, prisustvovala su 24 knjižničara.

Kao zaključak, recimo kako je dobar odaziv polaznika i njihovo aktivno sudjelovanje u programima stručnog usavršavanja knjižničara u Koprivničko-križevačkoj županiji zasigurno ponajprije rezultat razvijene potrebe i želje knjižničara da se u svome radu neprekidno educiraju i usavršavaju. S druge strane, teme za stručno usavršavanje pomno se promišljaju te odabiru temeljem zajedničkog dogovora svih zainteresiranih. Matična županijska knjižnica ulaže mnogo truda u samu organizaciju stručnog usavršavanja te animiranje potencijalnih polaznika, kako neposrednim kontaktom, tako i putem različitih medija, što sigurno pridonosi uspjehu održanih programa stručnoga usavršavanja. Aktivnosti matične knjižnice u tom smjeru stoga će se i dalje nastaviti, s osnovnim ciljem unapređivanja stručnih sposobnosti i kompetencija knjižničara kao temeljnog preduvjeta za stvaranje još boljih i uspješnijih knjižnica.

Lj. Vugrinec

ljiljana@knjiznica-koprivnica.hr

Integracijske radionice za predškolce u Koprivnici

U koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" održan je ciklus od ukupno tri integracijske radionice za slijepu i slabovidnu te videću predškolsku djecu pod stručnim vodstvom defektologinja iz Male kuće, dnevnog centra za radnu terapiju i rehabilitaciju djece s oštećenjem vida i drugim poteškoćama u razvoju. Inicijator i organizator radionica bila je Udruga slijepih Koprivničko-križevačke županije, a osmišljene su kao dio projekta Udruge namijenjenog edukaciji i rehabilitaciji njenih članova pod nazivom *Za velike i male*, koji se odvija uz financijsku potporu INA-e d.d. iz Zagreba. U integracijskim radionicama sudjelovalo je petoro djece s oštećenjem vida, inače članova Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije, a pridružili su im se i njihovi videći vršnjaci iz koprivničkih dječjih vrtića Tratinčica i Smiješak. U prvoj radionici djeca su uz pomoć pjesmica te posebnih zvučnih i taktilnih igračaka učila kako se okolina – osim očima – može «gledati» i upoznavati rukama, tj. opipom, kao i pažljivim slušanjem zvukova. U drugoj radionici mališani su zajedno čitali taktilnu slikovnicu o Malom Princu te igrali igru iznenađenja otkrivajući opipom što se sve nalazi u "čarobnoj kutiji". U trećoj, kreativnoj radionici djeca su se okušala u izrađivanju reljefnih slika te u oblikovanju gline. Najprije su oslikali list papira vodenom bojom – ali ne kistom, nego prstima, kako bi bolje doživjeli prostor papira i teksturu boje – a potom uz pomoć ljepila i riže na obojanom papiru formirali likove po želji stvarajući tako reljefne otiske cvjetova, životinja, slova... Potom su od gline modelirali likove iz priče koju im je pročitala voditeljica radionice, a na kraju je puno smijeha i veselja izazvala igra pogađanja tko je što izradio opipavanjem izrađenih modela.

Na ovaj način nastavljena je suradnja županijske Udruge slijepih, knjižnice i Male kuće započeta tijekom 2006. godine prilikom provođenja projekta *Knjižnična usluga za slijepu i slabovidne* koji je financirala Europska unija iz sredstava CARDS-a 2004. Zajedničke radionice na kojima se susreću slijepa i slabovidna te videća djeca pokazale su se u projek-

tu kao vrlo uspješne i poticajne, kako za bolju socijalizaciju mališana s oštećenjima vida, tako i zbog senzibilizacije videće okoline za potrebe slijepih i slabovidnih. Stoga je dogovoreno da se radionice nastave i nakon što je projekt završio. Naime, djeca s oštećenjem vida, osobito ona koja nisu uključena u redovne oblike institucionalnog predškolskog odgoja, imaju relativno malo prilika redovno se susretati s videćom djecom, posebno s većim grupama. Stoga im često nedostaje iskustava i znanja o ponašanju u takvim situacijama, što kod njih može uzrokovati nesigurnost, nelagodu i povlačenje u sebe. S druge strane, videći mališani, npr. polaznici dječjih vrtića, ne znaju mnogo o tome što zapravo znači biti slijep, odnosno imati oštećen vid, zatim što slijepa osoba sve može, a što ne, i na koji način oni koji vide mogu pomoći svome slijepom ili slabovidnom prijatelju. Mališani s oštećenim vidom iznimno dobro reaguju na poticaje koje dobivaju kroz igru s videćim vršnjacima u ovakvim radionicama, te kao rezultat sve više koriste taktilne slikovnice i zvučne knjige iz fonda knjižnice. Videća djeca uče kako pristupiti slijepoj osobi i što je sve potrebno kako bi se i onaj tko je slijep ili slabovidan s njima mogao igrati, učiti pa i čitati na svoj način. Stoga Udruga slijepih Koprivničko-križevačke županije, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" te Mala kuća nastavljaju planirati sljedeći ciklus radionica u kojem bi sličnom edukacijom bio obuhvaćen veći broj djece u dječjim vrtićima, kao i njihovi odgajatelji, nakon čega će se akcija širiti i na škole, odnosno na djecu osnovnoškolskoga uzrasta te njihove nastavnike.

Lj. Vugrinec

ljiljana@knjiznica-koprivnica.hr

Mladi novinari

Knjižnice grada Zagreba su ovogodišnji, jedanaesti Mjesec hrvatske knjige posvetile obilježavanju 50. obljetnice smrti književnice i novinarke Marije Jurić Zagorke. Nastavljajući dugogodišnju suradnju s nakladnicima, i ove su godine na Sajmu knjiga Interliber, od 7. do 11. studenoga 2007., organizirani programi poticanja čitanja i pismenosti među djecom i mladima. Obavljajući jednu od svojih najvažnijih uloga, Knjižnice grada Zagreba osmislile su zanimljiva događanja uključivši ovu populaciju u poticajne aktivnosti organiziranjem novinarske radionice u suradnji s Hrvatskim novinarskim društvom i školama iz Zagreba. Uključivanjem novinarskih grupa i njihovih mentora iz deset škola (četiri osnovne i šest srednjih) željelo se dati poticaj i predstavljanje rada učenika, od kojih su neki već dobili priznanja na javnim natjecateljskim manifestacijama, a uključivanjem mladih novinara u aktivnosti ovog značajnog sajma knjiga željelo se skrenuti pozornost na važnost praćenja knjige u medijima. Mladi novinari pratili su događanja na Interliberu: predstavljanje novih knjiga i autora, događanja na središnjoj pozorni-

ci s nizom tribina kao i u izložbenim prostorima mnogobrojnih nakladnika. U dodijeljenom prostoru od pedesetak kvadratnih metara bilo je smješteno uredništvo *Interliber expressa* opremljeno računalima s pristupom internetu, pišačem i LCD-om, kako bi mladi novinari mogli unositi i ispisivati tekstove s fotografijama. Tekstovi koji su nastali na tim radionicama dnevnih novina s reportažama događanja s Interlibera bili su izloženi u uredništvu, tako da su već tada bili podastri sudu javnosti, a bit će objavljeni i u školskim listovima, pa će i na taj način informirati sve učenike pojedinih škola o događajima na Interliberu. Da bi se ovom programu dao što veći značaj i profesionalniji karakter, svakog je dana u uredništvu gostovao profesionalni novinar koji je u jednosatnom razgovoru odgovarao na brojna pitanja mladih novinara i upućivao ih u tajne dobrog novinarstva. U prostoru uredništva bila je postavljena izložba o Mariji Jurić Zagorki na posterima koju su pripremile Knjižnice grada Zagreba i izložba školskih listova škola koje su sudjelovale u programu. Mladi novinari i njihovi mentori (više od stotinu sudionika) izrazili su svoje veliko zadovoljstvo ovakvim aktivnostima, obogaćeni novim spoznajama i znanjima koja će prenositi u svom daljnjem školovanju.

L. Bučević-Sanvincenti

l.bucevic.sanvincenti@kgz.hr

Čuvarice ognjišta i duha – izložba i predavanja u Mjesecu Hrvatske knjige 2007. u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek

Povodom pedesete godišnjice smrti, Mjesec hrvatske knjige 2007. godine bio je posvećen Mariji Jurić Zagorki, književnici koju su njezini muški "kolege" nazivali svakojakim ružnim epitetima i "muškobanjasom babom", a povjesničarka i etnologinja Lydia Sklevicky "patuljastom amazonkom hrvatskog feminizma".

No, nije samo Marija Jurić Zagorka svojim književnim i novinarskim uradcima obilježila prijelom 19. u 20. stoljeće. Uz nju, diljem Hrvatske, pa tako i u Slavoniji, javio se cijeli niz spisateljica koje su svojim radovima nastojale obogatiti hrvatski kulturni duh.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u Mjesecu hrvatske knjige 2007. organizirala je izložbu *Slavonske književnice: suvremenice Marije Jurić Zagorke* koja je otvorena 16. listopada 2007. godine. Spisateljice predstavljene na ovoj izložbi - Jelica Belović Bernadzikowska, Ivana Brlić Mažuranić, Jagoda Brlić, Josipa pl. Glembay, Mathilde Hengl, Zdenka Marković, Leopoldine Rott, Jagoda Truhelka, Vilma Vukelić Miskolczy i Ružica Žert Dončević, samo su neke od spisateljica slavonske ravni jer prostor i vrijeme, nažalost, nisu nam dopustili više. Literarnu vrijednost uradaka nekih od

ovih spisateljica hrvatska književna povijest i hrvatska književna kritika odavno su prepoznale (Ivana Brlić Mažuranić, Jagoda Truhelka, Zdenka Marković), neke su otkrivene tijekom zadnjega desetljeća 20. stoljeća (Vilma Vukelić Miskolczy), a neke su i danas gotovo potpuno nepoznate (Mathilde Hengl, Leopoldine Rott, Ružica Žert Dončević). Izložena građa obuhvatila je djela ovih književnica te slikovni i arhivski materijal iz fundusa Muzeja Slavonije u Osijeku, Državnog arhiva u Osijeku te Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Uz izložbu su izrađeni i plakati (svaki je bio posvećen jednoj spisateljici). Namjera nam nije bila dati cjelokupan presjek života i djelovanja svake ponaosob nego ukazati upravo na onaj segment u kojemu je darovitost, kreativnost i ženstvenost svake od njih, u vremenima u kojima je ženski književni izričaj teško nalazio svoj put do čitatelja, najviše došla do izražaja.

Osim izložbe, koja je zauzimala središnje mjesto u ovogodišnjem obilježavanju Mjeseca hrvatske knjige, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek organizirala je i tri ženski intonirana predavanja.

Prvo od ovih predavanja pod nazivom *Što zapravo hoće te žene* održala je 29. listopada 2007. dr. sc. Helena Sablić Tomić, izvanredna profesorica na Filozofskom fakultetu u Osijeku i dekanica Umjetničke akademije u Osijeku. Ona je kroz književnopovijesni pogled na žene hrvatske književno-

sti od Jagode Brlić i Dragojle Jarnević preko Jagode Truhelke, Zofke Kveder, Marije Jurić Zagorke, Ivane Brlić Mažuranić do Mare Švel Gamiršek, Vilme Vukelić i suvremenih književnica kao što su Irena Vrkljan, Slavenka Drakulić, Julijana Matanović, Slađana Bukovac ili Ivana Sajko ukazala na njihovu različitost u odnosu na kulturološki i društveni duh vremena kojemu su pripadale.

Slavica Jakobović Fribec, komparatistica, knjižničarka i aktivistica za ženska ljudska prava iz Zagreba, u svome je predavanju naslovljenom *Od tradicijske zadaće žene do građankine samosvijesti – stoljeće ženskih prava u Hrvatskoj*, održanom 30. listopada 2007., predstavila povijesni razvoj ženskih prava i ženskog pokreta u Hrvatskoj u 20. stoljeću, njihov kontinuitet i diskontinuitet, u monarhističkom i socijalističkom razdoblju, te konceptualne i kulturološke razlike ženskih zahtjeva vezanih uz pojmove jednakosti, spolne razlike i rodne ravnopravnosti i, dakako, kad je riječ o hrvatskim književnicama, napose Mariji Jurić Zagorki i Jagodi Truhelki, kao o onima koje su, pomičući granice slobode ženskog autorstva, širile i granice ljudskog dostojanstva.

Treće predavanje u ovome nizu pod nazivom *A gdje smo danas ...?* održale su 5. studenoga 2007. Mirjana Herceg, dipl. iur., dugogodišnja aktivistica na području ljudskih prava i sloboda, posebice ženskih ljudskih prava i ravnopravnost spolova, i Milica Jovanović, odvjetnička vježbenica s iskustvom rada u nevladinom sektoru, članica Upravnog odbora PRONI centra za socijalno podučavanje, predavačica pravnih predmeta u PRONI centru te pravna savjetnica u ženskoj udruzi Izvor. U okviru jednosatnoga predavanja one su prikazale razvoj ženskih ljudskih prava, dale opći pregled prava žena u hrvatskom pravnom sustavu te mehanizme zaštite ženskih ljudskih prava.

S. Mokriš Marendić
marendic@knjiga.gskos.hr

Mjesec hrvatske knjige 2007.

U Babinoj Gredi 15. studenoga otvorena je nova knjižnica, a zatvoren još jedan Mjesec hrvatske knjige.

Uz prigodan kulturno-umjetnički program te uz nazočnost brojnih uzvanika i stanovnika Babine Grede kao i okolnih mjesta svečano je otvorena narodna knjižnica koju to mjesto do sada nije imalo. Pozdravne riječi okupljenim uzvanicima i građanima uputili su Marko Mrkonjić, načelnik Općine Babina Greda, Božo Galić, župan Vukovarsko-srijemske županije, akademik Josip Bratulić i mr. sc. Branka Šulc, pomoćnica ministra kulture Republike Hrvatske, a Mjesec hrvatske knjige 2007. prigodnim je riječima zatvorila Davorka Bastić, predsjednica Programskog i organizacijskog odbora Mjeseca hrvatske knjige 2007.

Mjesec hrvatske knjige započeo je, kao i svake godine, 15. listopada, no ove godine u Karlovcu uz otvaranje novoizgra-

denih prostora Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić".

Na svečanom otvaranju manifestacije pozdravne riječi okupljenim uzvanicima i građanima Karlovca uputili su Frida Biščan, ravnateljica Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić", Damir Jelić, gradonačelnik Grada Karlovca, Ivica Horvat, župan Karlovačke županije, prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Davorka Bastić, predsjednica Programskog i organizacijskog odbora Mjeseca hrvatske knjige 2007., Branko Vukelić, ministar gospodarstva Republike Hrvatske, i mr. sc. Božo Biškupić, ministar kulture Republike Hrvatske.

U suradnji s Hrvatskim željeznicama, za uzvanike i goste iz Zagreba bio je organiziran poseban vlak "Marija Jurić Zagorka", koji ih je dovezao do Karlovca.

Osim ova dva međašna događanja, realizirani su i ostali središnji programi manifestacije: 17. i 18. listopada 2007. godine održan je stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Uloga narodnih knjižnica u komunikacijskoj strategiji Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije* u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva i Knjižnica grada Zagreba kojemu je cilj bio potaknuti raspravu o važnoj ulozi narodnih knjižnica u provedbi Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o EU i pripremama za članstvo u EU, te osigurati uvjete za bolje uključivanje narodnih knjižnica u informiranje građana o EU. Skup je ujedno bio i završni, evaluacijski skup trogodišnjeg programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*, koji je podržan sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Uz nazočnost brojnih uzvanika iz cijele Hrvatske, prije svega knjižničara i građana Iloka, 22. listopada svečano su otvoreni novouređeni prostori Gradske knjižnice i čitaonice Ilok.

Na svečanosti su pozdravne riječi uputili Renata Banožić, ravnateljica Gradske knjižnice Ilok, Ivan Plazonić, gradonačelnik Iloka, Božo Galić, župan Vukovarsko-srijemske županije, Davorka Bastić, predsjednica Programskog i organizacijskog odbora Mjeseca hrvatske knjige 2007., i mr. sc. Branka Šulc, pomoćnica ministra kulture Republike Hrvatske. U prigodnom programu sudjelovala su djeca iz Dječjeg vrtića Crvenkapica, OŠ Julija Benešića, Zajednica Cenacolo i kulturno-umjetnička društva iz Iloka.

Svjetski dan audiovizualnog nasljeđa, koji je UNESCO proglasio 2006. godine, obilježen je 26. listopada po prvi put u svijetu u Zagrebu stručnim skupom s međunarodnim sudjelovanjem *Audiovizualna građa i nasljeđe* u organizaciji Knjižnica grada Zagreba i u suradnji sa Sekcijom za audiovizualnu i multimedijску građu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava (IFLA-e). O značaju audiovizualnih dokumenata u knjižnicama i srodnim ustanovama, digitalizaciji kao načinu očuvanja audiovizualnih dokumenata te prikazu audiovizualnih dokumenata kroz elektroničke online kataloge govorili su stručnjaci iz inozemstva i Hrvatske.

U povodu obilježavanja 100. obljetnice Gradske knjižnice u Zagrebu održan je 12. studenoga Međunarodni skup *Gradska knjižnica je na dnevnom redu*. Cilj je skupa bio proširi-

ti svijest o važnosti izgradnje nove zgrade Gradske knjižnice u kojoj bi na odgovarajući način bile dostupne zbirke koje određuju identitet grada te usvajanje koncepta knjižnice kao stila života Grada Zagreba u društvu znanja.

U radu skupa su uz domaće stručnjake sudjelovali i strani gosti. Kroz pozvana izlaganja i raspravu arhitekata, knjižničara, kulturnih povjesničara, urbanista, kao i predstavnika Grada Zagreba i Ministarstva kulture, pokušalo se osvijetliti značaj i uloga Gradske knjižnice u životu Grada Zagreba, ukazati na prostorne potrebe Gradske knjižnice kao najstarije narodne knjižnice u Zagrebu i središnjice Knjižnica grada Zagreba, najveće ustanove u kulturi u Gradu Zagrebu, te iznaći rješenje i odrediti prostor za izgradnju nove zgrade Gradske knjižnice.

Od 7. do 11. studenoga na Interliberu je bio postavljen štand s izdanjima knjižnica i knjižničarskih društava na kojem su tijekom cijeloga trajanja sajma dežurali djelatnici Knjižnica grada Zagreba i Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Svoja su izdanja na štandu izložili Hrvatsko knjižničarsko društvo, Gradska knjižnica Juraj Šišgorić (Šibenik), Gradska knjižnica "Franjo Marković" (Križevci), Sveučilišna knjižnica u Splitu, Knjižnice grada Zagreba i drugi. U isto su vrijeme na Interliberu održane pokazne radionice za mlade novinare.

Kako je Mjesec hrvatske knjige 2007. bio posvećen obilježavanju 50. obljetnice smrti književnice i novinark Marije Jurić Zagorka, na ovogodišnjem su Interliberu Knjižnice grada Zagreba u suradnji s Hrvatskim novinarskim društvom i školama iz Zagreba organizirale radionice za mlade novinare. Sudjelovalo je više od stotinu učenika koji aktivno sudjeluju u pisanju tekstova i oblikovanju školskih novina, od kojih su neki već dobili i priznanja na javnim natjecateljskim manifestacijama.

Nacionalni kviz za poticanje čitanja, u organizaciji Knjižnica grada Zagreba - Hrvatskoga centra za dječju knjigu i Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice, provodi se u Hrvatskoj tijekom Mjeseca hrvatske knjige putem mreže narodnih i školskih knjižnica već više od deset godina. Putem knjižnica, škola i kulturnih društava u kviz se uključuju i hrvatska djeca u susjednim zemljama.

Ovogodišnji kviz *Za svijet dostojan djeteta* bio je posvećen Astrid Lindgren, švedskoj spisateljici u čast stogodišnjice njezina rođenja. Završna svečanost kviza održana je u Zagrebu, na sajmu knjiga Interliber. U Kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma, u petak, 9. 11. 2007. u 12,00 sati, Lutkarska scena Ivana Brlić-Mažuranić izvela je predstavu *Pipi Duga Čarapa* pred više od šest stotina djece, sudionika kviza.

Nakon priredbe održano je javno izvlačenje glavne i utješnih nagrada koje su, uz glavnog organizatora, Knjižnice grada Zagreba, osigurali pokrovitelji: nakladnik Mozaik knjiga iz Zagreba i Švedsko veleposlanstvo u Zagrebu.

Ovogodišnja manifestacija bila je posvećena Mariji Jurić Zagorki u povodu obilježavanja 50. godišnjice njezine smrti.

Proslov programske knjižice *Pogled s Dolca* napisala je Julijana Matanović, idejno rješenje i likovno oblikovanje grafičkog materijala izradila je uvažena umjetnica Nevenka Arbanas, a priprema i realizacija grafičkog materijala povjerenica je Studiju Rašić. Tiskano je i distribuirano u sve narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj 80 000 kom *bookmarkera*, 3000 plakata i 2500 programskih knjižica.

Programski odbor već je usvojio prijedlog da Mjesec hrvatske knjige 2008. bude posvećen Marinu Držiću.

Z. Sviben
z.sviben@kgz.hr

Međunarodna zbivanja

Svjetski knjižničarski i informacijski kongres i 73. konferencija IFLA-e *Libraries for the Future: Progress, Development and Partnership*

(Durban, od 19. do 24. kolovoza 2007.)

Od 19. do 24. kolovoza 2007. godine u Durbanu (Južnoafrička Republika) održan je Svjetski knjižničarski i informacijski kongres i 73. skupština IFLA-e na kojoj su prisustvovali i predstavnici Hrvatskoga knjižničarskog društva (iako, nažalost, ne svi članovi komisija i odbora IFLA-e jer nije bilo moguće osigurati dovoljna financijska sredstva za tu iznimno skupnu konferenciju). Skup više od tri i pol tisuće knjižničara održan je pod nazivom *Libraries for the future: progress, development and partnership*. Na 73. IFLA-inoj konferenciji raspravljani su ili su usvojeni sljedeći dokumenti: *Guidelines for national bibliographies in the digital age*, *Guidelines for libraries of government departments: a hearing on the draft guidelines*, *Guidelines for services to babies and toddlers*, *Guidelines for library buildings: the final version* (dva potonja već su u planu HKD-a za 2008. godinu).

Većina izlaganja s Konferencije dostupna su na mrežnim stranicama (<http://www.ifla.org/IV/ifla73/Programme2007.htm>). U nastavku slijede izvještaji članova HKD-a koji su sudjelovali na pretkonferencijama i Konferenciji.

7. Northumbria međunarodna konferencija

(*Spier Wine Estate, Cape Town, 13.-16. kolovoza 2007.*)

U razdoblju od 13. do 16. kolovoza 2007. u prekrasnom odmaralištu Spier Wine Estate nedaleko od Cape Towna u Južnoafričkoj Republici održala se jedna od IFLA-inih satelitskih pretkonferencija na temu mjerenja uspješnosti poslovanja knjižnica te općenito organizacijske učinkovitosti - *Me-*

asuring library performance and organizational effectiveness : from research to practice / 7th Northumbria International Conference on Performance Measurement in Libraries and Information Services (PM7). Northumbria konferencije održavaju se svake druge godine, a prva je održana davne 1995. godine Velikoj Britaniji. Idejni začetnik konferencije na temu mjerenja uspješnosti bilo je Sveučilište Northumbria iz Velike Britanije i premda je danas u organizaciju uključeno puno predstavnika iz različitih LIS organizacija diljem svijeta, a konferencija je vremenski svoje aktivnosti počela vezivati uz IFLA-ine godišnje konferencije pa stoga i mijenjati mjesta održavanja, u nazivu konferencije ostao je i dalje prepoznatljiv naziv sveučilišta začetnika. Ova sedma po redu konferencija (iduća, osma, održat će se 2009. godine u Firenci, Italija) okupila je 202 delegata, a imala je tri pozvana i 49 prijavljenih izlaganja iz 16 različitih zemalja. Najviše govornika, čak njih 40, došlo je iz SAD-a, a druga zemlja po zastupljenosti govornika bila je Velika Britanija (njih 22). Osim SAD-a i Velike Britanije, zemlje čiji su predstavnici bili aktivni sudionici ove konferencije su: Južnoafrička Republika, Italija, Japan, Norveška, Danska, Australija, Kanada, Njemačka, Švedska, Botswana, Litva, Latvija, Švicarska i Hrvatska. Ovakav velik broj aktivnih sudionika iz SAD-a i Velike Britanije djelomice ukazuje i na zemlje u kojima je kultura mjerenja uspješnosti i kontinuiranog upravljanja i unaprjeđivanja kvalitete u svim segmentima uslužnih organizacija dosegla najvišu razinu. Kažemo 'djelomice' jer je to samo djelomično točno; naime, uz njih bismo mogli gotovo rame-uz-rame svrstati i Australiju i Novi Zeland, iz kojih ove godine nije bilo puno predstavnika (Australija samo dva govornika, Novi Zeland nijedan). Hrvatska, u kojoj je mjerenje uspješnosti poslovanja tek u ranim fazama razvoja, imala je jednu predstavnicu, Korneliju Petr, koja je predstavila metodologiju znanstvenog projekta *Vrednovanje knjižničnih i informacijskih usluga: akademske i narodne knjižnice* (nositelj projekta: Filozofski fakultet Osijek).

U nastavku ćemo predstaviti nekoliko najzanimljivijih izlaganja s konferencije.

Helen Greenwood, LISU, Sveučilište Loughborough iz Velike Britanije, održala je predavanje na temu različitih postupaka prikupljanja podataka u Velikoj Britaniji i problema koji iz toga proizlaze. Naime, u Velikoj Britaniji vrijednost narodnih knjižnica u posljednje se vrijeme mjeri na osnovi skupa podataka koje je definirala vlada. Ono što je još važnije, podaci koji se podastiru središnjoj statističkoj organizaciji pod nazivom Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA) vlada koristi kao pokazatelje knjižnične kvalitete. U međuvremenu se došlo do spoznaje da se podaci koje CIPFA traži od knjižnica prikupljaju na različite načine, tako da bilo kakvi zaključci koje vlada donosi na osnovi tih nepouzdanih podataka zapravo mogu navesti na krivi trag. Greenwoodova u svome izlaganju, koje je utemeljila na ranijoj studiji različitih metodologija za prikupljanje podataka koje koristi sedam narodnih knjižnica u Velikoj

Britaniji, dublje razmatra i argumentira ovaj problem i pokušava iznaći moguća rješenja.

Konferencija je, kao što je bilo i za očekivati, imala nekoliko izlaganja na temu LIBQUAL+ softver alata za mjerenje korisničkih iščekivanja i zadovoljstva koje je razvilo Udruženje znanstvenih knjižnica u SAD-u (Association of Research Libraries, ARL). **J. Stephen Town** i **Selena Lock** sa Sveučilišta Cranfield u Velikoj Britaniji dali su pregled o uporabi i iskustvima u primjenjivanju LIBQUAL-a u Velikoj Britaniji i Irskoj u posljednjih pet godina (od 2003. do 2007. godine) te ih usporedili s rezultatima američkih knjižnica. **Carl Gustav Johannsen** s Royal School of Library and Information Science u Kopenhagenu, Danska, govorio je o problemu konstantnog mijenjanja potreba knjižničnih korisnika te predložio načine na koje bi visokoškolske knjižnice mogle predvidjeti te promjene. Svoje je izlaganje utemeljio na sljedećem: a) broj preuzimanja zapisa u najvećim danskim visokoškolskim knjižnicama; b) korištenje e-knjiga; i c) broj fizičkih posjeta i uporaba čitaonica. **Christie Koontz** s Florida State University iz SAD-a izvijestila je o setu podataka koje je potrebno prikupiti od korisnika da bi narodne knjižnice mogle osigurati optimalne usluge za posebne skupine korisnika. Autorica definira posebnu skupinu korisnika kao one korisnike koji se svojim značajkama razlikuju od većine korisnika koje opslužuje knjižnica (te značajke mogu biti rasne, lingvističke, vjerske, statusne ili neke druge prirode). Koontzova se u svome izlaganju koncentrirala na tri velike studije (dvije u prošlosti i jednu u tijeku) koje za cilj imaju razviti osnovni skup podataka koje narodne knjižnice koje opslužuju one koji žive u siromaštvu, u velikim rasnim i etničkim, a lingvistički izoliranim populacijama i sl. trebaju prikupiti da bi za njih razvile odgovarajuće usluge. **Karin de Jager** sa Sveučilišta u Cape Townu, Južnoafrička Republika, i **Jim Self**, Sveučilište Virginia, SAD, održali su vrlo korisnu radionicu na temu *balanced scorecard* (BSC). Ovaj se termin kod nas još uvijek koristi u svom izvornom obliku, a u izravnom prijevodu na hrvatski znači 'uravnotežena bodovna kartica' i mjera je učinka koji se koristi u strateškom menadžmentu.

Balanced scorecard nas prilikom upravljanja bilo kojim sustavom tjera na fokusiranje na mali broj najkorisnijih pokazatelja vezanih uz četiri područja: korisnici, procesi, financije i budući rast ili napredak. **Jim Self** je osim radionice održao i izlaganje na temu zadovoljstva nastavnog osoblja pretplatom na naslove časopisa kod članica ARL zajednice. Osnova za izlaganja bili su podaci prikupljeni pomoću LIBQUAL+ u 2004., 2005. i 2006. godini i odgovorima pristiglim na pitanje IC-8: "Tiskana i/ili elektronička zbirka časopisa koji su mi potrebni za posao". Self izvještava o iznenađujuće niskom stupnju zadovoljstva nastavnog osoblja u Americi naslovima časopisa na koje su pretplaćene američke knjižnice sveučilišta u kojima su uposleni. **Frankie Wilson** s Brunel Sveučilišta u Velikoj Britaniji predstavila je svoj *Quality Maturity Model* (QMM) o kojem je prvi put bilo govo-

ra još na PM6. To je model koji ima pet razina i čiji je cilj pomoći knjižnicama da kvantitativno procijene kvalitetu svojih procesa i da bilježe progres svojih nastojanja za izvrsnošću. Zapravo, Wilsonica se u svojem izlaganju najviše koncentrirala na organizacijsku kulturu knjižnica, o čemu je kasnije govorila i **Kornelija Petr** sa Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku, Hrvatska, te **Damian Lodge** sa Sveučilišta Charles Sturt iz Australije.

Konferencija je privedena kraju izlaganjem Njemice **Roswithe Poll** povodom novog izdanja IFLA-inog priručnika *Measuring Quality* na kojem je Pollova suautorica uz Petera te Boekhorsta (oni su autori i prvog izdanja tog priručnika). Vrijednost ovog prerađenog izdanja je u tome što, za razliku od prvog, uključuje pokazatelje za elektroničke usluge knjižnica, te narodne knjižnice. Priručnik prati strukturu BSC-a i za svaki od ponuđenih 40 pokazatelja uspješnosti nudi primjere iz prakse.

U zaključku možemo preporučiti ovu konferenciju koja će svojom središnjom temom i vrsnim stručnjacima koje okuplja vjerojatno uskoro postati zanimljiva i hrvatskim knjižničarima. Iduća konferencija održat će se 2009. godine u Firenci, ponovno kao pretkonferencija IFLA-e.

K. Petr
kpetr@ffos.hr

Satelitski sastanak IFLA/FAIFE Knjižnice u borbi protiv korupcije

(Johannesburg, od 16. do 17. kolovoza 2007.)

Uoči 73. IFLA-ine konferencije u Durbanu održan je satelitski sastanak Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (FAIFE). Sastanak je održan u Goethe Institutu u Johannesburgu 16. i 17. kolovoza 2007. i bio je posvećen temi *Knjižnice u borbi protiv korupcije*. Na tom dvodnevnom skupu, u organizaciji IFLA/FAIFE, LIASA-e (Library and Information Association of South Africa) i Goethe Instituta Johannesburg, sudjelovalo je oko pedeset sudionika-knjižničara i aktivista međunarodnih organizacija zainteresiranih za ovu temu.

Skup je pozdravio gospodin dr. Bernd Pirrung, ravnatelj Goethe Instituta - Supsaharska Afrika, Južna Afrika, te putem videokonferencije Claudia Lux, predsjednica IFLA-e. Sastankom je predsjedao Paul Sturges, predsjednik IFLA/FAIFE. Pozvana izlaganja održali su predstavnici iz Južne Afrike (Hassen Lorgat, predsjednik TISA – Transparency International South Africa; Ethel Kriger, savjetnica za povijest i arhive, Pretorija, J. Afrika), Njemačke (Dr. Gabriele Beger, ravnateljica Državne i Sveučilišne knjižnice Hamburg Carl von Ossietzky), Kenije (Irene M. Kibandi, ravnateljica Nacionalne knjižnice Kenija), Namibije (Dr. Justine Hunter, Izvršna direktorica Instituta za demokraciju Namibija), Sr-

bije (Milica Stevanović, razvojna služba, Narodna knjižnica Kruševac), Velike Britanije (Paul Sturges, profesor na Odsjeku za knjižničnu i informacijsku znanost, Sveučilište Loughborough) i Hrvatske (M. Šapro-Ficović, voditeljica matične službe, Dubrovačke knjižnice). Izlaganja s pretkonferencije bit će objavljena na mrežnim stranicama IFLA-e.

Premda se govorilo o različitim kontekstima borbe protiv korupcije, kroz izlaganja i rasprave naglašena je osnovna teza skupa: korupcija je široko rasprostranjena pojava koja ugrožava demokratski i ekonomski razvoj ne samo u Africi nego i u drugim zemljama svijeta. Kao ustanove koje omogućuju pristup raznovrsnoj građi, informacijama i uslugama, te zbog svoje povezanosti sa zajednicom u kojoj djeluju, knjižnice mogu utjecati na povećanje transparentnosti u društvu i smanjivanje korupcije.

Zahvaljujući potpori IFLA-e, na Konferenciji sam sudjelovala pozvanim izlaganjem *Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije*, u kojem sam govorila o radionici FAIFE o antikorupciji održanoj u Zagrebu 9. prosinca 2006. godine. Prikazala sam temu, najvažnije naglaske iz izlaganja, ciljeve i rezultate radionice koja je održana zajedno sa 6. okruglim stolom o slobodnom pristupu informacijama u suradnji IFLA/FAIFE s Komisijom za slobodan pristup informacijama HKD-a i Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Uloga knjižnica u borbi protiv korupcije potpuno je nova tema u knjižničnoj i informacijskoj profesiji, a zagrebačka je radionica bila prvi međunarodni skup knjižničara na svijetu na kojem se raspravljalo o toj temi. Predstavljene su glavne točke iz izlaganja o povijesnim, pravnim, etičkim i ostalim aspektima korupcije te primjerima borbe protiv korupcije u različitim zemljama svijeta koje smo tom prilikom čuli od izlagača iz Velike Britanije, Hrvatske, Rusije i Južne Afrike, zatim uloga civilnog društva, posebno regionalnih predstavnika Transparency Internationala iz Hrvatske, Bosne i Njemačke u borbi protiv korupcije, te doprinos koji je temi dalo Hrvatsko knjižničarsko društvo u obliku Izjave Knjižnice, etika i borba protiv korupcije. Najvažniji rezultat rasprave radionice bio je tzv. popis ideja o mogućoj ulozi knjižnica u borbi protiv korupci-

je. Uz spomenutu Izjavu HKD-a, petnaest točaka tog popisa dalo je temelj za daljnji rad FAIFE na ovom području. Cilj je radionice bio predložiti nacrt budućeg antikorupcijskog programa FAIFE koji će se dalje razviti tijekom pretkonferencije u Johannesburgu i za vrijeme samog Svjetskog kongresa u Durbanu. Konačni cilj je donošenje manifesta IFLA-e o ulozi knjižnica u borbi protiv korupcije, nakon čega bi se pristupilo izradi smjernica i materijala za primjenu u knjižnicama. Ovom je prilikom podijeljen i upitnik o knjižnicama i borbi protiv korupcije koji su sastavili članovi FAIFE, M. Perkins, M. Šapro-Ficović i A. Dick, te u kolovozu 2007. godine objavljeni dvojezični zbornik 6. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama.

Kako nisam imala mogućnost nakon pretkonferencije dalje sudjelovati u radu Komisije na Svjetskom kongresu IFLA-e u Durbanu, nadam se da ćemo ostale informacije vezane za rad FAIFE na antikorupcijskoj temi dobiti uskoro.

M. Šapro-Ficović
marica.sapro-ficovic1@du.htnet.hr

Izveštaj o radu Sekcije knjižnica za djecu i mladež

Kao predsjednica IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež, sudjelovala sam na IFLA-inoj pretkonferenciji koja se pod nazivom *International conference on innovative multicultural library services for all* održavala u Centurionu (građić pokraj Pretorije u Južnoafričkoj Republici) od 14. do 17. kolovoza 2007. godine. Nakon pretkonferencije sudjelovala sam na glavnoj IFLA-inoj konferenciji – Svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu. Za sve predsjednike i tajnike sekcija Kongres započinje ranije radi službenih sastanaka i završava kasnije, pa je moje sudjelovanje trajalo od 17. do 24. kolovoza.

Moj mandat predsjednice Sekcije knjižnica za djecu i mladež završio je ove godine, a s obzirom da sam na konferenciji u Durbanu izabrana za novu predsjednicu IFLA-ine Sekcije za čitanje, sudjelovala sam na sastancima i u službenim programima obiju sekcija.

Pretkonferencija *International conference on innovative multicultural library services for all* (Centurion, od 14. do 17. kolovoza 2007.)

Pretkonferenciju su zajednički organizirale tri IFLA-ine sekcije: Sekcija za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice, Sekcija knjižnica za djecu i mladež i Sekcija za čitanje. Namjera je bila da se o temama vezanim uz čitanje i pismenost, s naglaskom na djeci i mladima kao korisnicima, progovori s posebnog aspekta, tj. da se problematizira i daju primjeri dobre prakse kako knjižnične usluge i programi usmjereni na teme poticanja čitanje i razvoja pismenosti funkci-

oniraju u okruženju današnje multikulturalne globalne zajednice, ali i na lokalnoj razini. Osim pripreme konferencije i recenzije prijavljenih izlaganja, moja je izravna odgovornost bila moderiranje programa jednog dana konferencije – izlaganja i rasprava. Održana su tri pozvana izlaganja i 18 prezentacija iz različitih zemalja svijeta te promoviran novi IFLA-in Manifest za knjižnice u multikulturalnom društvu. Za sudionike je bio organiziran i posjet dječjoj knjižnici u Alexandri, siromašnom dijelu Johannesburga koji nastanjuje crnačko stanovništvo, te prijem kod gradonačelnika Pretorije, gdje je bio pripremljen i kulturni program. Program i sva izlaganja dostupni su na mrežnoj stranici <https://lib.tut.ac.za/ifla/>.

Svjetski knjižničarski i informacijski kongres *Libraries for the future: progres, development and partnership* i 73. IFLA-ina konferencija

U Durbanu sam vodila tri službena sastanka sekcija (dva Sekcije za dječje knjižnice i jedan Sekcije za čitanje), sudjelovala sam u svim stručnim programima koje su sekcije organizirale te održala izlaganje – predstavila sam nove IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za djecu do tri godine (popularno nazvane - Smjernice za bebe). Smjernice sam predstavila kao jedan od autora, a programu je prisustvovalo tristotinjak osoba.

Sekcija knjižnica za djecu i mladež održala je u Durbanu četiri programa, od kojih sam službeno otvorila dva:

- Program u povodu proslave pete obljetnice Međunarodne dječje digitalne knjižnice - 350 sudionika
- Zajednički cjelodnevni program Odjela javnih knjižnica pod nazivom *Social inclusion: how can public libraries embrace the challenge of reaching out to serve all people in their community?* (u okviru programa predstavljene su i Smjernice za bebe) – tristotinjak sudionika
- Zajednički program sa Sekcijom za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice *Multilingual Library Services to Multilingual Families* – 250 sudionika
- Zajednički program se Sekcijom knjižnica za slijepe *Best practice in library services for print-disabled children; predstavljeni su primjeri dobre prakse kako knjižnice rade na društvenoj inkluziji djece sa smetnjama vida* - 200 sudionika.

Osim u navedenim programima, sudjelovala sam u svim zajedničkim događanjima (svečanost otvaranja i zatvaranja, izložba knjižničnih softvera i materijala, večernja svečana događanja i dr.).

Moj budući rad u IFLA-i odvijat će se kroz rad Sekcije za čitanje, kojoj u idućem dvogodišnjem mandatu predsjedam, i dalje s ciljem da se domaći stručnjaci u knjižničarstvu upoznaju s novinama u teoriji i praksi knjižničnih usluga za sve kategorije stanovništva te da se hrvatska iskustva predstavljaju u svijetu.

Izveštaj o radu Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima

Procijenivši da je praksa javnog zagovaranja i promoviranja knjižnica još uvijek predmet primarnog interesa velikog broja knjižničarskih aktivista diljem svijeta, Sekcija za upravljanje knjižničarskim društvima (Management of Library Association Section, MLAS) kroz proteklu godinu dana pripremala je svoj dio posla znatno drugačije nego što je to radila prethodnih godina. Zahvaljujući partnerstvu s članovima Sekcije za stalno stručno usavršavanje i učenje na radnom mjestu (Continuing Professional Development and Workplace Learning Section, CPDWL), uobičajeni poludnevni program koji se do ove godine uglavnom temeljio na prezentiranju dobre prakse i otvorenim razgovorima svih sudionika, preoblikovan je u cjelodnevni, i to pod nazivom *Library Association Leadership Development*.

U jutarnjem dijelu programa imali smo priliku upoznati se s iskustvima i dilemama različitih knjižničarskih udruženja koja se na nacionalnom i međunarodnom planu zalažu za unapređivanje i promociju knjižničarske profesije, a u poslijepodnevnom satima sudionici su mogli raditi samostalno ili u malim grupama vježbajući moguću primjenu stečenih saznanja na primjerima iz vlastite prakse. Članovi sekcija bili su uključeni u rad svih skupina kao promatrači ili moderatori, o čemu su dužni napisati izvještaj za raspravu na sljedećem polugodišnjem sastanku koji će se, po svojoj prilici, održati u Granadi u veljači 2008. godine.

Od raznovrsnih izlaganja izdvajamo sljedeća:

- Cooperation across continents: case of Library and information association of South Africa and Finnish library associations / LIASA - South Africa
- Creating an advocacy plan / Michael Dowling, USA
- The role of individual involvement in global political advocacy / Janice LaChance – Special Library Association, USA
- Fundamentals of grant proposal writing or how to support your business case for funding / Sylvia Piggott – Global information Solutions Group, Montreal.

Kao što je to uobičajeno za sve sekcije, MLAS je i ove godine održao dva sastanka, jedan prije početka, a drugi po završetku kongresa. Prvi sastanak protekao je uglavnom u izvještajima o dosadašnjem radu i zahvalama svim članovima kojima je istekao mandat, a drugi u izbornim čestitkama i planovima rada za mandat 2007. - 2011.

Nova predsjednica Stalnog odbora je Sinikka Sipila, izvršna direktorica Finskog knjižničarskog udruženja. Dosadašnji predsjednik Keith Michael Fiels, izvršni direktor ALA-e, prihvatio je dužnost tajnika, što će s obzirom na njegovo iskustvo i uspjehe u dosadašnjem mandatu biti od velike koristi novoizabranoj predsjednici.

Knjižničar @2010 - obrazovanje za budućnost

(Lisabon, od 19. do 21. rujna 2007.)

U Lisabonu je od 19. do 21. rujna 2007. održana konferencija pod naslovom *Knjižničar @2010 - obrazovanje za budućnost*, koju su zajednički organizirali EBLIDA, EUCLID i Portugalska udruga knjižničara, arhivista i dokumentalista (BAD). Organizaciju skupa potaknula je EBLIDA koja posljednjih nekoliko godina s velikom pažnjom prati zbivanja na području sveučilišnog obrazovanja knjižničara, iako rješavanje tih pitanja prepušta EUCLID-u. Bila je to ujedno i prva prilika za europske praktičare da porazgovaraju s predstavnicima akademske zajednice o nastavi i ustroju studija nakon Bolonjske reforme, odnosu tih studija prema praksi te budućnosti knjižničarske struke uopće. Konferenciji je prisustvovalo osamdesetak knjižničara iz više europskih zemalja i SAD-a. Predavanja su bila izložena u tri sesije iz čijih se naziva lako mogu očitati teme od trenutačnog interesa za organizatore: *Suradnja akademske zajednice i prakse, Pokretljivost i fleksibilnost i Uloga akademske zajednice i knjižničarskih udruga u stalnom stručnom usavršavanju knjižničarskih stručnjaka*.

Pokazalo se da su u ovom času praktičari i teoretičari podjednako zainteresirani za znanstvena istraživanja u knjižničarstvu te za način(e) na koji se ona mogu vezati uz visokoškolski studij i knjižničnu praksu. Da bi se istraživanje u knjižničarstvu uopće moglo realizirati, potrebna je suradnja teoretičara i praktičara, jer praktičari, barem prema riječima Bidy Fisher sa Sveučilišta Sheffield Hallam u Velikoj Britaniji, ne vladaju istraživačkim vještinama. Za vođenje istraživanja potrebno je posebno obrazovanje koje bi trebalo postati sastavnim dijelom visokoškolskih knjižničarskih studija. Potrebno je najprije utvrditi pomagala i metode kojima se može opisati rad u knjižnici. Diseminacija istraživačkih rezultata u mnogim je zemljama poseban problem, jer često ne postoji niti običan popis istraživačkih projekata. Uz znanja o izvođenju istraživanja knjižničarima su sve potrebija i znanja o poučavanju za koja također moraju steći posebne vještine. Bilo je govora i o tzv. knjižnici 2.0, čiji sadržaj i usluge zapravo stvaraju korisnici. Pritom je za knjižničara posebno važno dobro poznavanje korisnika i njihovih potreba. Čulo se i da bi knjižnice, poput današnjih studenata, morale imati svoj portfolij sa svim dokumentima o knjižnici i elementima za vrednovanje postignuća.

Najviše je interesa izazvalo pitanje ujednačavanja sveučilišnog kurikulumu. Više je govornika istaknulo da je pri izradi studijskog programa važno imati na umu lokalne potrebe te da bi potpuno ujednačavanje programa bila pogreška. Te su izjave bile tim zanimljivije kad se zna da je upravo EUCLID 2005. godine oblikovao prijedlog zajedničkog europskog kurikulumu u području informacijskih znanosti. Govornici su predlagali da se umjesto jedinstvenog kurikulumu

ma radije razmišlja o zajedničkim smjernicama za njegovu izradu. Neki su sudionici smatrali ključnim pitanje utvrđivanja osnovnih kompetencija koje mora steći informacijski stručnjak. Dakako, ako postoje osnovne kompetencije, tzv. kompetencije jezgre, onda je moguće i normiranje programa. Drugi su, pak, tvrdili da bi normiranje programa pridonijelo njegovoj rigidnosti. Prema mišljenju nekih kolega, dosadašnje ocjenjivanje programa recenziranjem zamijenit će uskoro ocjenjivanje ustanove koja organizira i izvodi studijski program. Uspoređivanje s drugim informacijskim programima (*benchmarking*) također bi mogao biti dobar način za vrednovanje studijskih programa.

Na Konferenciji se, kao na rijetko kojem stručnom skupu do sad, moglo čuti mnogo disonantnih i suprotstavljenih mišljenja. No, sudionici su se ipak uspjeli složiti u jednome: knjižničarstvo je osnovna kompetencija za društvo znanja.

Horvat
ahorvat@ffzg.hr

4. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama Uloga knjižnica, odgojnih domova i kaznenih ustanova u poticajnu čitanja

(Zagreb, 10. rujna 2007.)

U Zagrebu je 10. rujna 2007. održan 4. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama na temu *Uloga knjižnica, odgojnih domova i kaznenih ustanova u poticajnu čitanja*. Organizirali su ga Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Radna grupa za čitanje i Komisija za školske knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva te Hrvatski zavod za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Okrugli stol započeo je izlaganjima na temu djece i mladih s posebnim potrebama, posebice s disleksijom, te uloge školske knjižnice u radu s njima i promicanju čitanja. Mira Zovko govorila je o školskim knjižnicama i njihovom doprinosu u HNOS-u, a Željka Butorac izlagala je na temu djece i mladih s disleksijom i HNOS-a. Evica Tihomirović predstavila je iskustva i ulogu školske knjižnice u radu s djecom i mladima s posebnim potrebama.

Veći dio izlaganja bio je posvećen tome kako su organizirane knjižnice u zatvorima i odgojnim domovima, ukoliko postoje, na koji način njihovi štićenici dolaze do informacija te kako se može promicati čitanje u ovom okruženju.

Vibeke Lehmann govorila je o planiranju i razvoju zatvorskih knjižnica te predstavila rezultate međunarodnog istraživanja na spomenutu temu, nakon čega je uslijedila i promocija hrvatskog prijevoda IFLA-inih Smjernica za knjižnične usluge za zatvorenike.

Ljiljana Sabljak predstavila je posebne programe poticanja čitanja u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama s naglaskom na logobiblioterapiju. Davorka Semenić-Premec izlagala je o poticanju čitanja i pisanja putem kreativnog rada te uključivanju djece s posebnim potrebama u zajednički kreativni rad s ostalom djecom.

Dunja-Marija Gabrijel prikazala je rezultate trogodišnjeg projekta provedenog u Hrvatskoj *Čitanjem protiv nasilja i kriminala: rezultati istraživanja u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama* ističući povezanost asocijalnog ponašanja i problema u čitanju i pisanju, dok su Meri Butirić i Marijan Ređep dali primjere prakse suradnje knjižnica u Bjelovaru i Splitu s okružnim zatvorima. Okruglom stolu doprinos je dao i Marko Popović, štićenik kaznene ustanove iznoseći svoja iskustva o značenju čitanja i knjižničnih usluga te sažimajući problematiku skupa u izjavi "nije me sramota što sam u zatvoru, sramota me je ne promijeniti se dok sam unutra".

Stanislava Leljak-Turžanski na kraju je skupa predstavila brošuru *Čitajmo zajedno i Adresar logopeda i defektologa u RH*.

Kako je 2007. godina ujedno Europska godina jednakih mogućnosti za sve, ovim se okruglim stolom nastojalo upozoriti kako su pravo na informaciju te sposobnost čitanja i pismenosti nužni za uspjeh u svim individualnim i socijalnim aspektima života.

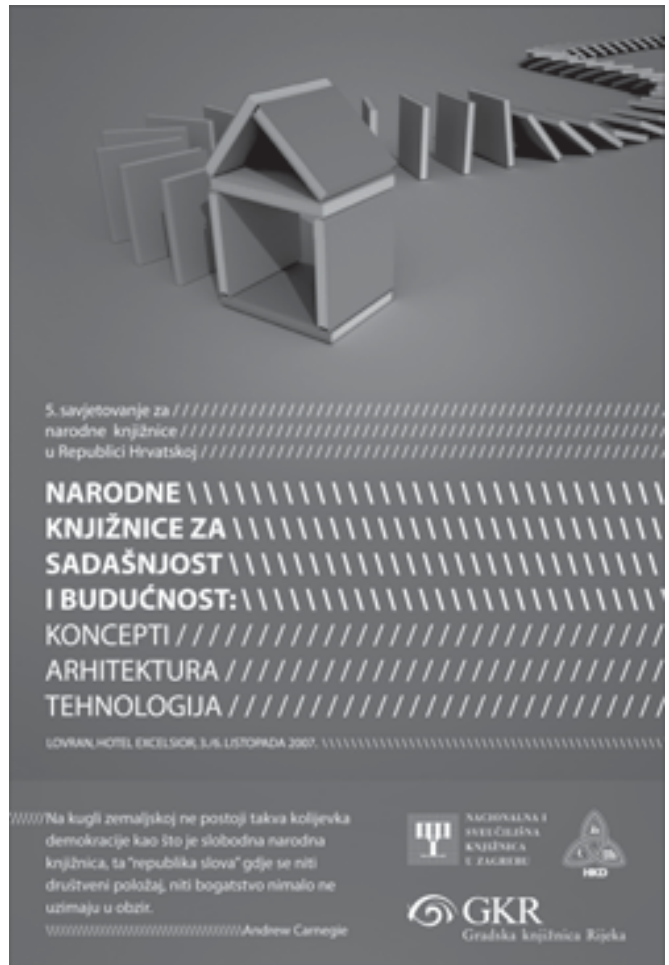
M. Krtalić
mkrtalic@ffos.hr

5. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj *Narodne knjižnice za sadašnjost i budućnost: koncepti – arhitektura – tehnologija*

(Lovran, od 3. do 6. listopada 2007.)

Peto savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj bavilo se temama vezanim uz izgradnju, planiranje, arhitekturu, arhitektonske koncepte, nove tehnologije i programe narodnih knjižnica, a sve u svjetlu vremena prebrzih promjena, tehnološkog razvoja i dinamičnog okruženja u kojem se i knjižnice nalaze te traže odgovore u skladu sa svojim poslanjem. Savjetovanje se realiziralo kroz pozvana izlaganja i prezentacije, prijavljena izlaganja i prezentacije te predstavljanja projekata na posterima.

Uvodno izlaganje mr. sc. Bože Biškupića, ministra kulture, u kojem je nadahnuto iznio viziju i politiku Ministarstva prema narodnim knjižnicama, potkrijepljeno činjenicama, duhovitim komentarima, ali i prepoznavanjem slabih točaka sustava, unijelo je optimističnu energiju i ozračje koje se zadržalo tijekom cijelog trajanja Savjetovanja.

Prvi dan kroz pozvana izlaganja naslovljena *Realizirani i planirani projekti gradskih knjižnica od 2000. godine: dijalog knjižničar-arhitekt-osnivač*, te kroz prijavljene kraće prezentacije pod nazivom *Uzduž i poprijeko po Hrvatskoj: veliki i mali projekti narodnih knjižnica od 2000. godine*, osvijestio nam je veliki pomak u standardu prostornih kapaciteta narodnih knjižnica, oblikovnim i estetskim *varijetetima*, što se posljedično očituje u stalnom napretku i razvoju programa i usluga koje, zbog boljih i ljepših uvjeta, knjižnice pružaju zajednici. Stručni dio prvoga dana završio je nazoboravim filmskim uratkom Ante Mihića *Ča je to mala otočka knjižnica?*

Drugi su dan pozvani izlagači iz Hrvatske, Finske, Slovenije i Engleske analizirali i/ili sintetizirali zadanu temu Savjetovanja. Posebno bih izdvojila sustavno i pregledno izlaganje dr. sc. Dine Ožić-Bašić o razvoju arhitektonskih koncepata knjižnica kroz vrijeme, s posebnim naglaskom na suvremene svjetske i europske primjere, te polemično i provokativno izlaganje Viljema Lebana koje je urodilo jednako tako živom i polemičnom raspravom. Kroz vizualno lijepo oblikovane i pregledno osmišljene postere prikazani su projekti novoizgrađenih, rekonstruiranih i novopremješanih narodnih knjižnica u svim hrvatskim županijama te nekolicina pojedinačnih projekata.

Ovo Savjetovanje imalo je nekoliko pozitivnih posebnosti u odnosu na prethodna. Osim knjižničarskih stručnjaka, izlagali su, sudjelovali i diskutirali arhitekti, sociolozi, tehnolozi pa čak i političari. Savjetovanje je bilo bolje praćeno u medijima u odnosu na prethodna, a medijski pokrovitelj *Novi list* nekoliko je dana uzastopce objavljivao efektne oglase u skladu s vizualnim identitetom Savjetovanja. I najave i izvješća sa Savjetovanja prenijeli su mnogi hrvatski i strani web-portali.

Važno je spomenuti i izložbu sponzora, domaćih i inozemnih (Engleska, Slovenija, Švicarska), vezanu za nove tehnologije i opremu knjižnica. Izložbu su pratile i komercijalne prezentacije primjene RFID tehnologije u knjižnicama, kao i opreme za digitalizaciju knjižnične građe i dr. Svim sudionicima Savjetovanja Gradska knjižnica Rijeka darovala je dvije recentne, netom objavljene publikacije: *Programska osnova za novu zgradu Gradske knjižnice Rijeka na Klobučarićevu trgu: projektni zadatak za idejno rješenje i Grad i knjižnica: projekt nove gradske knjižnice u Rijeci* kojom se predstavlja i promovira projekt i novi vizualni identitet Gradske knjižnice Rijeka.

Osim ministra kulture koji je održao već spomenuto uvodno izlaganje, sudionike su pozdravili, uz predstavnike organizatora, i Nada Turina-Đurić, zamjenica župana Primorsko-goranske županije, te Vojko Obersnel, gradonačelnik Grada Rijeke. Uoči Savjetovanja, na koktelu dobrodošlice sudionike je pozdravio Emil Gržin, načelnik Općine Lovran, a za umjetnički doživljaj bili su zaslužni uvijek atraktivni "Putokazi".

Posljednji dan sudionici su imali prigodu vidjeti tri različita projektna pristupa u narodnim knjižnicama u Bakru, Novom Vinodolskom i Bribiru, a usput doživjeti i ambijent ta tri zanimljiva i živopisna kvarnerska mjesta. Za to su zaslužne ravnateljice tih triju knjižnica angažirajući se oko domaćinstva programa te čelnici Bakra, Novog Vinodolskog i Bribira koji su sponzorirali *delikatesni* dio izleta. Fasciniran otkrićem urbane ljepote Grada Bakra, kolega Mirko Marković iz Beograda postavio je virtualnu izložbu *Porte i portali starog grada Bakra* na mrežnoj stranici <http://www.biblioteke.info>.

Na Savjetovanju je bilo 156 sudionika, većinom iz Hrvatske, ali i iz Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Finske, Engleske, Austrije i Švicarske. Prema rezultatima ankete, sudionici su najvišim ocjenama vrednovali sve elemente i aspekte Savjetovanja: organizaciju, koncepciju, sadržaj, materijale... Najboljim je proglašeno izlaganje Milivoja Zenića, a najbolji je bio poster Renate Banožić.

Mrežna stranica Savjetovanja (www.gkri.hr/savjetovanje) kontinuirano se ažurira te je dostupna i prije i poslije njegova održavanja. U planu je izdavanje i zbornika radova.

M. Šegota-Novak
marija.segota-novak@gkri.hr

Međunarodni dan školskih knjižnica - Učenje potpomognuto vašom školskom knjižnicom

(Vukovar, 22. listopada 2007.)

Vukovarsko-srijemski školski knjižničari ove su godine prvi put obilježili 22. listopada - Međunarodni dan školskih knjižnica javnim skupom u Osnovnoj školi Dragutina Tadijanovića u Vukovaru.

Voditeljice Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara, Ivanka Đurđević (voditeljica školskih knjižničara srednjih škola) i Jelena Ljubek (voditeljica školskih knjižničara osnovnih škola), organizirale su zajedno sa školskim knjižničarima Vukovarsko-srijemske županije skup javnog karaktera.

Školski knjižničari Vukovarsko-srijemske županije predstavili su svoj rad i aktivnosti iz svojih škola u Osnovnoj školi Dragutina Tadijanovića putem plakata, prigodnih panoa, edukativnih letaka o radu školske knjižnice (koje su se dijelili posjetiteljima), različitim izrađenim straničnicima... Osim rada knjižničara, predstavljeni su i radovi učenika osnovnih škola koji su sami kroz literarni i likovni izričaj rekli svoje mišljenje o svojoj školskoj knjižnici.

Osim putem plakata, panoa i edukativnih letaka, građani Vukovara mogli su saznati sve o radu školskih knjižničara Vukovarsko-srijemske županije i u razgovoru s knjižničarima, a predstavljeno je ukupno 70 školskih knjižnica (osnovne i srednje škole). Antonija Kukuljica, ravnateljica Gradske knjižnice Vukovar, posjetila je skup te izrazila podršku radu školskih knjižničara u svoje ime i u ime Zdenke Buljan, gradonačelnice grada Vukovara. Posjetila nas je i Biserka Šušnjić (Agencija za odgoj i obrazovanje) koja je pohvalila skup i iskazala važnost rada školskog knjižničara.

Obilježavanje Međunarodnog dana školskih knjižničara ima svrhu popularizacije školskih knjižnica i predstavljanje primjera dobre prakse iz školskih knjižnica kao i promociju knjižničarske struke i obrazovanja. Skup je predstavljao promociju čitanja, a time i učenja od najranije dobi. Ovim na-

činom obilježavanja Međunarodnog dana školskih knjižnica htjeli smo ukazati na važnost školskih knjižnica u cjeloživotnom učenju svakog pojedinca.

J. Ljubek
jelena_ljubek@net.hr

Međunarodni stručni skup *Audiovizualna građa i nasljeđe*

(Zagreb, 26. listopada 2007.)

Povodom UNESCO-ovog Svjetskog dana audiovizualnog nasljeđa, 100. obljetnice Gradske knjižnice Zagreb i 45. obljetnice Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb, Knjižnice grada Zagreba su u suradnji sa Sekcijom za audiovizualnu i multimedijску građu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) organizirale Međunarodni stručni skup *Audiovizualna građa i nasljeđe*.

Na taj se način u sklopu Mjeseca hrvatske knjige 2007. nastojalo skrenuti pozornost na važnost audiovizualne građe kao dijela knjižničnog fonda u suvremenim knjižnicama te potaknuti na razmišljanje o pitanjima s kojima se svakodnevno susreću knjižnice koje posjeduju audiovizualne dokumente u globalnom digitalnom okruženju.

Jednodnevni stručni skup održan je 26. listopada 2007. u multimedijскоj dvorani Gradske knjižnice Zagreb. Kroz trodijelni program skupa na hrvatskom i/ili engleskom jeziku stručnjaci iz Hrvatske, Velike Britanije, Francuske i Egipta proveli su nas kroz teme koje su se doticale značaja, zaštite i dostupnosti audiovizualnih dokumenata u knjižnicama i srodnim ustanovama.

Skup je započeo pozdravnim govorom Davorke Bastić, ravnateljice Knjižnica grada Zagreba, u kojem je istakla važnost očuvanja baštine - kako pisane, tako i one audiovizualne. Potom su uslijedila zanimljiva i, u skladu sa skupom, multimedijalna predavanja uz projekcije fotografija, filmskih isječaka i slično.

Profesor Bruce Royan, ravnatelj Audiovizualne i multimedijске konzultantske kuće Concurrent Computing Limited iz Edinburgha, u zanimljivom i audiovizualno dopadljivom predavanju nam je ukazao na važnost očuvanja audiovizualne građe. Na to se predavanje prigodno nadovezalo predavanje Dunje Seiter-Šverko, načelnice Odjela za digitalizaciju knjižnične, arhivske i muzejske građe Ministarstva kulture RH, koja nam govorila o nacionalnom programu očuvanja baštine kroz Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe. Seiter-Šverko je najavila da će dugoočekivani portal www.kultura.hr zaživjeti 20. studenoga. Potom je Sanja Vukasović-Rogač, voditeljica Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb, govorila o povijesti razvoja i trenutačnom stanju audiovizualnih odjela i zbirki pri Knjižnicama grada Zagreba.

U drugom dijelu skupa imali smo priliku čuti predavanje Gregoryja Miura, voditelja sekcije elektroničke dokumentacije pri Multimedijском servisu Audiovizualnog odjela Bibliothèque nationale de France, koji je ukazao na važnost očuvanja računalnih igara kao dijela audiovizualnog nasljeđa u narodnim knjižnicama. Potom su Carmen Lhotka i dr. sc. Mato Kukuljica iz Hrvatske kinoteke pri Hrvatskom državnom arhivu održali zanimljivo predavanje uz projekciju starih hrvatski filmova te su nam ukazali na aktualne probleme zaštite i restauracije audiovizualnog gradiva. Tatjana Mihalić i mr. sc. Sofija Klarin iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pokazale su primjer dobre prakse. Naime, NSK održava digitaliziranu zbirku muzikalija i zvučnih zapisa koje su dostupne putem njihove mrežne stranica u prostorijama knjižnice.

Treći dio programa skupa bio je rezerviran za audiovizualne baze podataka. Marwa El Sahn iz Bibliotheca Alexandrine pokazala nam je primjer dobre međunarodne suradnje pri izradi jedne takve baze podataka. Radi se o MIC projektu (Moving Image Collections Project), projektu Udruženja video i filmskih arhivista i američke Kongresne knjižnice, koji kroz združene mrežne stranice okuplja svjetsku zbirku filmske i video građe dostupne putem sučelja na engleskom, a uskoro i na arapskom, francuskom i španjolskom jeziku. Tomislav Silić i Kluk Giunio iz Knjižnica grada Zagreba predstavili su novi projekt koji će omogućiti pretraživanje, ali i dostupnost same audiovizualne građe u Knjižnicama grada Zagreba. Naime, nakon što se postojeća audiovizualna građa u knjižnici digitalizira, bit će dostupna i online, ali samo s računala iz Knjižnica grada Zagreba. Da se i u Hrvatskoj sve više razmišlja o online dostupnosti audiovizualne građe, potvrdilo je i posljednje predavanje na skupu - predavanje Željke Radovinović iz Knjižnice Muzičke akademije u Zagrebu koja je izložila plan digitalizacije elektroakustičke i elektroničke umjetničke glazbe hrvatskih autora te osnivanje digitalnog repozitorija.

Skup je završio konstruktivnom raspravom i zaključcima da je u Hrvatskoj neophodno osnivanje nacionalne fonoteke te osposobljavanje domaćih stručnjaka koji bi se bavili očuvanjem i zaštitom audiovizualne građe.

Sudionici skupa imali su priliku pogledati i tematsku izložbu Igora Mladinića, Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica Zagreb, o glazbenim, audiovizualnim i multimedijским odjelima i zbirkama u Knjižnicama grada Zagreba.

Sedamdesetak sudionika ovog skupa potvrdilo je veliki interes hrvatskih knjižničara za temu audiovizualne građe, ali i veliku potrebu za dodatnim stručnim znanjem vezanim uz ovu specifičnu građu. Vjerujemo, stoga, da će broj zainteresiranih za tiskani zbornik predavanja sa skupa pronaći brojne čitatelje. Također se nadamo da će se težnje o ustaljenom jednogodišnjem održavanju ovakvog skupa ostvariti, te s nestrpljenjem čekamo skup i najavljenom temu o autorskom pravu sljedeće godine.

M. Crljen

marta.crljen@uaos.hr

Gradska knjižnica je na dnevnom redu

Zagreb, 12. studenoga 2007.

Knjižnice grada Zagreba su u povodu 100. obljetnice Gradske knjižnice organizirale stručni skup *Gradska knjižnica je na dnevnom redu*. Na skupu su sudjelovali domaći i strani gosti, a cilj je bio senzibilizirati javnost i proširiti svijest o važnosti izgradnje nove zgrade Gradske knjižnice koja već cijelo stoljeće radi u privremeno dodijeljenim i neadekvatnim prostorima. Iz osobne karte Gradske knjižnice vidljivo je da djeluje na 2600 m², da ima svega četiri pristupa internetu i osam mjesta za čitanje dnevnog tiska te samo 36 mjesta u čitaonicama koje raspolažu bogatom referentnom zbirkom, s 18 474 sv. časopisa i novina, te je pretplaćena na 243 naslova časopisa i novina. U tako malom prostoru svakodnevno cirkulira oko 2000 korisnika.

Skup su pozdravili mr. Pavle Kalinić, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport, i Duško Ljuština, član Gradskog poglavarstva za područje obrazovanja, kulture i športa, a u obraćanju skupu podržali su traženje adekvatnog prostora za Gradsku knjižnicu. Samim prisustvom na skupu pokazali su opredjeljenje grada i podršku koja će se pružiti Gradskoj knjižnici, kao što je to bilo i do sada. Kao moguće rješenje vide preseljenje Gradske knjižnice u staru zgradu NSK, tj. zgradu Hrvatskog državnog arhiva, kada on bude adekvatno smješten. Skup je pozdravio i Dragutin Feletar, predstavnik Družbe "Braća hrvatskoga zmaja", inicijatora osnivanja Gradske knjižnice.

Mr. Ljiljana Sabljak, voditeljica Gradske knjižnice, u uvodnom je izlaganju dala kratak pregled osnivanja i seljenja Gradske knjižnice te je upoznala skup s mnogobrojnim aktivnostima za djecu i odrasle koje se održavaju u Gradskoj knjižnici.

Nakon uvodnog dijela u kojem su iznesene činjenice koje govore u prilog traženju adekvatnog prostora, u dijelu pod na-

zivom *Knjižnice kao stil života* svoja su iskustva u gradnji knjižnica iznijeli gosti iz inozemstva Jan Krol i Peter Fodor, te domaći stručnjaci Davora Bastić, Slavko Dakić i Dina Ožić Bašić. Jan Krol, ravnatelj knjižnice Almelo iz Nizozemske, govorio je o organizaciji prostora narodnih knjižnica u Nizozemskoj i njihovoj arhitektonskoj uvjetovanosti. Gost iz Mađarske Peter Fodor, ravnatelj Gradske knjižnice Ervin Szabó, prikazao je obnovu 100 godina stare Gradske knjižnice u Budimpešti i vrlo uspješno inkorporiranje novog dijela uz stari. Ti su primjeri pokazali koliko pažnje europske države poklanjaju svojim gradskom knjižnicama koje postaju prepoznatljivi dijelovi kulturnog identiteta grada i tzv. "dnevni boravak" za sve stanovnike grada.

Davora Bastić, ravnateljica KGZ-a, prikazala je rad mreže narodnih knjižnica grada s posebnim naglaskom na prostore knjižnica u mreži koji se kontinuirano obnavljaju, moderniziraju i proširuju. Unatoč svemu, knjižnice u mreži KGZ-a raspolažu sa svega 16 705 m², dok europski gradovi veličine Zagreba, a i manji od njega, imaju središnje gradske knjižnice takve veličine. Davora Bastić je naglasila da bi prema Standardima za narodne knjižnice u RH Gradska knjižnica u Zagrebu trebala imati 20 000 m², da bi trebala biti smještena u centru grada koji je dobro prometno povezan sa svim dijelovima grada te da bi trebala biti kvalitetno tehnički opremljena, kako bi svim korisnicima mogla pružiti jednak i kvalitetan pristup informacijama i mnogim vrijednim zbirkama. Istaknula je da je u povodu proslave 50. obljetnice Gradske knjižnice, 1957. godine, tadašnji gradonačelnik V. Holjevac predložio izgradnju nove zgrade, a već 1961. godine izrađen je u arhitektonskom ateljeu Ostrogović idejni projekt pod nazivom Zgrada gradske uprave Zagreb, koji se sastojao od tri dijela: Vijećnice, Gradske knjižnice i Narodnog sveučilišta Grada. Već je tada za knjižnicu planirano 7357,25 m².

Mr. Slavko Dakić, pročelnik Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj grada, naglasio je da ako Zagreb želi povratiti svoj kulturni identitet na karti Europe, treba refleksije preko objekata kulture. Izgradnja Gradske knjižnice treba postati prioritet grada. Kao što je grad s Vladom dogovorio izgradnju Muzeja suvremene umjetnosti, tako bi trebalo učiniti i za Gradsku knjižnicu. Grad raspolaže povoljnim lokacijama, kao što je područje tvornice „J. Gredelj“, a ima i pravo prvootkupa nekih zemljišta. Smatra da se ne moraju sve lokacije iskoristiti u komercijalne svrhe. Kako postoje već dvije ideje uređenja Trnja kao cjeline, i tu bi se moglo naći prostora za Gradsku knjižnicu.

Dr. Dina Ožić Bašić s Građevinsko-arhitektonskog fakulteta iz Splita dala je zanimljiv pregled arhitektonskih rješenja različitih tipova velikih svjetskih knjižnica. Osvrnula se na poruke koje u prostor grada šalju zgrade knjižnica kao "svjetionici urbanog horizonta" te na funkcionalnost i raspored prostora u knjižnici.

Drugi je dio skupa bio namijenjen panel raspravi na temu *Gdje, kada i kako graditi novu Gradsku knjižnicu*. Bivša ravnateljica KGZ-a, Anka Katić Crnković, podsjetila je pri-

sutne na različite probleme u traženju adekvatnog prostora za Gradsku knjižnicu pa i u vrijeme prije zadnjeg preseljenja na sadašnju lokaciju na Starčevićevom trgu. Dr. sc. Agneza Szabo, koja je kao korisnica knjižnice iskusila nedostatak prostora, založila se za hitno rješavanje problema smještaja te predložila da se “odmah i sad” konstituira odbor i napravi program za traženje adekvatnog prostora. Prof. dr. sc. Aleksandra Horvat podsjetila je skup da su narodne knjižnice u Hrvatskoj u zadnjih 150 godina imale naizmjenično uzlete i stagnacije koje su ovisile o zainteresiranosti i financijskoj pomoći državnih i lokalnih institucija. Istaknula je da knjižnice danas imaju konkurenciju, ali kako su one javna, neutralna mjesta, potrebno je graditi “vidljive knjižnice na vidljivom mjestu”. Prof. dr. sc. Nenad Fabijanić potpuno podržava izgradnju Gradske knjižnice, ali je upozorio na proceduralne teškoće i potrebe dobre pripremljenosti svih sudionika u procesu planiranja i projektiranja knjižnice, kao i na strpljivost i upornost pri mnogobrojnim preprekama. Također je istaknuo da prostor stare NSK ni u kom slučaju nije pogodan za smještaj suvremene narodne knjižnice, jer je to zaštićeni objekt kulture u kome se “ni šalter ne može promijeniti bez posebne dozvole”. Kada bi se i moglo nešto adap-

tirati, bila bi to “vreća bez dna”. Gđa Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižnice, istaknula je da Ministarstvo kulture razumije probleme i potrebe Gradske knjižnice i vjeruje da će, kao i u slučajevima izgradnje i opremanja 33 knjižnice diljem Hrvatske u posljednje četiri godine, Ministarstvo kulture sudjelovati u sufinanciranju. Predložila je da se za projekt izgradnje nove Gradske knjižnice zatraži potpora Hrvatskoga knjižničnog vijeća. Dr. sc. Dragutin Feletar obećao je da će u Družbi “Braća hrvatskoga zmaja” pokrenuti organiziranje potpore ostvarenju plana za izgradnju nove Gradske knjižnice, kako bi se nastavila tradicija od prije 100 godina. Alemka Belan-Simić, moderator panel rasprave, izrazila je žaljenje što u raspravi nisu sudjelovali predstavnici grada, gospoda Kalinić i Ljuština, koji su zbog svojih obveza napustili skup nakon pozdravnih riječi.

Svi sudionici panel rasprave složili su se da je izgradnja nove zgrade Gradske knjižnice nužna, te da stara zgrada NSK, sadašnji Hrvatski državni arhiv, nije pogodna za središnju narodnu knjižnicu, a niti kvadratura zgrade nije dovoljna.

S. Petrović
s.petrovic@kgz.hr

Zaključci stručnog skupa o izgradnji nove Gradske knjižnice u Zagrebu

1. Poglavarstvo Grada Zagreba treba što hitnije na dnevni red staviti pitanje trajnog smještaja Gradske knjižnice i donijeti odluku o izgradnji nove “vidljive knjižnice na vidljivom mjestu” koja će svim građanima Zagreba osigurati otvoren pristup knjižničnim zbirkama, dovoljan broj mjesta za rad u knjižnici i pristup internetu te koja će postati “dnevni boravak Zagrepčana”.

Ne mogu se podržati razmišljanja o smještaju Gradske knjižnice u staru zgradu Nacionalne i sveučilišne knjižnice, danas zgradu Hrvatskog državnog arhiva, iz više razloga:

- nije donesena odluka o izgradnji nove zgrade Hrvatskog državnog arhiva
 - Sveučilište u Zagrebu potražuje zgradu nakon preseljenja Hrvatskog državnog arhiva
 - zgrada je početkom 20. st. građena za smještaj nacionalne knjižnice koja ima drugačiju zadaću, usluge i korisnike od središnje gradske knjižnice
 - zgrada je zaštićeni spomenik kulture u kojem nije dopušteno vršiti nikakve značajnije zahvate, a prema mišljenju arhitekata, ulaganje u prenamjenu bilo bi iznimno skupo
 - kvadratura zgrade nije dostatna s obzirom na to da je, prema Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 58/99), za trajni smještaj središnje narodne knjižnice u Gradu Zagrebu potrebno osigurati 20 000 m².
2. S obzirom na to da Grad Zagreb raspolaže lokacijama koje bi bile pogodne za izgradnju nove Gradske knjižnice, poput npr. područja tvornice “Janko Gredelj”, treba zatražiti da Gradsko poglavarstvo donese zaključak o osnivanju Radne skupine za odabir najpogodnije lokacije. Predlaže se da u radnoj skupini budu predstavnici Gradskog ureda za stratezijsko planiranje i razvoj grada Grada Zagreba, predstavnici Knjižnica grada Zagreba i Hrvatskoga knjižničarskog društva te predstavnici Arhitektonskog fakulteta i Društva arhitekata Zagreb.
 3. Knjižnice grada Zagreba će u suradnji s Gradskim uredom za kulturu, obrazovanje i šport dovršiti i objaviti Programsku osnovu nove zgrade Gradske knjižnice, kao podlogu za izradu idejnog arhitektonskog rješenja.
 4. Treba pojačati suradnju s medijima u cilju javnog zagovaranja izgradnje Gradske knjižnice u Zagrebu

Najava skupa **10. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica**

(Opatija, od 24. do 26. travnja 2008.)

Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, popularne "specijalke", održat će se deseti put u Opatiji, u hotelu Adriatic, od 24. do 26. travnja 2008. godine u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva, Sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice, Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Sveučilišne knjižnice Rijeka.

Tema 10. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica je *Uspostava kvalitete u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama – knjižnice u bolonjskom okruženju*. Želja nam je upoznati knjižničare s uspostavom sustava kvalitete u knjižnicama te predstaviti iskustva knjižnica koje su s tim procesom već započele.

Kako graditi sustav kvalitete u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama? Na kojim načelima počiva izgradnja sustava kvalitete u Bolonjskom procesu? Što u tom procesu znači usvajanje ISO standarda, nacionalnih i međunarodnih normi unutar knjižnica? Kakvu ulogu imaju Standardi za visokoškolske i specijalne knjižnice kao zakonodavni akti Republike Hrvatske? Sve su to pitanja na koja će ovaj skup pokušati pronaći odgovore.

Na skupu će kroz predavanja i radionice biti izložena iskustva stranih i domaćih izlagača. Kao i svake godine, pozivamo zainteresirane kolegice i kolege da aktivno sudjeluju u radu posterskih izlaganja na temu skupa. Prijedloge za izlaganje na posterima molimo pošaljite najkasnije do 1. ožujka 2008. Ireni Pilaš: ipilas@nsk.hr. Više informacija možete dobiti na tel. 01/616-4004.

U sklopu skupa bit će organizirana stručna ekskurzija u Pulu.

Druga obavijest i konačan program skupa bit će dostupni na ovim mrežnim stranicama.

Organizacijski odbor:

Alisa Martek, Irena Pilaš, Nada Avakumović, Tamara Krajna, Senka Tomljanović, Sonja Avalon i Vesna Golubović

Skupovi u inozemstvu

Posjet Glavnoj knjižnici u Pekingu

Peking je grad koji trenutno sve napore usmjerava na gospodarski razvoj i razvoj infrastrukture za predstojeću Olimpijadu 2008. godine, lice grada mijenja se svakodnevno, ruše se cijele četvrti i gradi se novo, veće, ljepše, modernije.

Može se pretpostaviti da u gradu s oko 15 milijuna stanovnika postoji potreba za gradskim knjižnicama, no one su između mnogobrojnih poslovnih zgrada i trgovačkih centara neprimjetne. Isto tako, na mreži ih je teško pronaći jer ih većina nema stranice na engleskom jeziku, stoga sam tek nakon poduljeg traženja uspjela pronaći *Glavnu knjižnicu* ([http://](http://www.clcn.net.cn/)

www.clcn.net.cn/), koja ima funkciju glavne pekinške gradske knjižnice, te sam ju posjetila u listopadu ove godine.

Knjižnicu je osnovao Lu Xun 1913. godine na temeljima nekadašnje knjižnice carskog fakulteta. Povijest knjižnice je složena, ime se mijenjalo nekoliko puta, spajala se i s drugim knjižnicama, a i sama se lokacija mijenjala nekoliko puta. Nakon uspostave Narodne Republike Kine 1949. godine knjižnica je nazvana Pekinška gradska knjižnica. Godine 1956. centralna vlada izdvojila je znatna sredstva za renoviranje zgrade carskog fakulteta i njezinu transformaciju u Glavnu knjižnicu.

Za knjižnicu je 2001. god. izgrađena velika nova zgrada u kojoj je i danas smještena, i to u jugoistočnom dijelu grada. Nova zgrada ima osam katova s 11 čitaonica i više od 1000 čitateljskih mjesta. Arhitektonski oblik zgrade slijedi oblike otvorene knjige, kao i krovovi izvedeni u obliku položених otvorenih knjiga. Zgrada je monumentalna i siva, no čitaonice su dobro osvijetljene dnevnim svjetlom, što daje topliji ugođaj.

Porast važnosti knjižnice ogledao se i u znatnom povećanju fonda koji je od 1949. do 1980. porastao čak 17 puta, pa tako današnji fond broji oko 5 milijuna jedinica građe.

Fond pokriva različite znanosti, no pretežno društvene i tehničke. Veći dio fonda je na kineskom jeziku, međutim, dobar dio čine knjige i posebno znanstveni časopisi na engleskom jeziku. Jedan dio dostupan je u otvorenom pristupu, a složen je na police prema kineskoj klasifikaciji.

Glavna knjižnica ima vodeću ulogu u koordinaciji i razvoju knjižničnog mrežnog sustava gradskih knjižnica u Pekingu i predgrađu, od 2002. do 2006. umreženo je oko 100 gradskih knjižnica.

Uz klasične odjele svake gradske knjižnice djeluju i odjeli za izdavaštvo, konzerviranje knjiga, znanstveno istraživanje.

Zbog jezične barijere, stranci se teško mogu sami kretati po knjižnici. Jedini natpisi na engleskom jeziku su na ulazu u čitaonice pa se samo po tome može saznati koja su područja zastupljena u pojedinoj čitaonici.

Na ulazima u čitaonice su manipulantice koje zadužuju i raz-

dužuju knjige označene bar kodovima i očitavaju članske iskaznice.

U svim čitaonicama su računala za pretraživanje OPAC-a koji obuhvaća i elektroničku građu, a još su dostupni i katalozi s karticama u kojima se mogu naći stare ručno pisane kartice na kineskom pismu, no koliko sam vidjela, korisnici ih ne upotrebljavaju.

Začudilo me kako u čitaonicama nema fotokopirnih strojeva, jedini koji sam vidjela bio je u čitaonici novina.

Za korištenje interneta namijenjena je posebna digitalna čitaonica s četrdesetak računala. Čitateljima je na vrhu zgrade dostupna i posebna čitaonica samo za učenje iz vlastitih knjiga, gdje je dopušteno unositi hranu i piće.

Poput cijelog grada, i knjižnica sudjeluje u pripremama za Olimpijske igre, i to putem projekta izgradnje baze s literaturom o olimpijskim igrama i kulturnih aktivnosti kao što su predavanja i izložbe. Trenutno je u tijeku predavljanje zemalja pomoću panoa i infopulta, pa je tako ukratko predstavljena i Hrvatska.

Premda nisam uspjela razgovarati s kineskim knjižničarima, slobodno istražujući njihovu knjižnicu, viđeno me uvjerilo kako prate suvremene trendove informatizacije knjižničnog poslovanja, a moderna, velika i sređena knjižnica očito je popularna među mnogobrojnim starijim i mlađim korisnicima.

I. Pažur Vojvodić
ipazur@irb.hr

Skupština Zveze bibliotekarskih društava Slovenije

(Bled, od 20. do 22. listopada 2007.)

Od 20. do 22. listopada 2007. godine na Bledu je održana Skupština Zveze bibliotekarskih društava Slovenije (ZBDS) pod nazivom *Knjižnice za budućnost: razvoj i suradnja*, čime je svečano i radno obilježena 60. obljetnica Društva.

Sama Skupština imala je dva dijela: izvještajno-izborni i stručni dio. Na svečanom otvaranju, kojemu je prisustvovao i dr. sc. Vasko Simoniti, ministar kulture Republike Slovenije, podijeljene su nagrade i priznanja zaslužnim članovima društva.

Prvi je blok stručnog dijela Skupštine 21. listopada bio posvećen radu Zveze bibliotekarskih društava Slovenije kroz 60. godina. Uz prisjećanje na značajne događaje i zaslužne pojedince, predstavljeno je i djelovanje časopisa *Knjižnica* kroz dugi niz godina, govorilo se o utjecaju knjižničarskog društva na formalno obrazovanje knjižničara, a otvorena je i prigodna izložba o povijesti društva i izložba publikacija ZBDS-a.

Drugi je blok izlaganja bio posvećen knjižničnim katalozima koji se, zahvaljujući novim tehnologijama, susreću s brojnim izazovima. Održane su i dvije prezentacije: Digitalne knjiž-

nice Slovenije (<http://www.dlib.si/>) te o novoj usluzi u Nacionalnoj i univerzitetskoj knjižnici u Ljubljani – digitalizaciji knjiga na zahtjev (EOD).

Sljedećeg je dana prijepodnevi blok bio posvećen organizaciji i upravljanju u knjižnicama s brojnim primjerima dobre prakse. Predstavljen je i projekt Knjižnice Otona Župančiča iz Ljubljane *Mala knjižnica i Moja najbolja knjiga na internetu* (<http://www.koz.si/>). U poslijepodnevnom bloku organizirana su i dva nadasve zanimljiva okrugla stola: u prvom se pokušalo odgovoriti kako “pomiriti” pravo na slobodan pristup informacijama u knjižnicama s autorskim pravom, a u drugom se vrlo ozbiljno raspravljalo o zaštiti osobnih podataka - kako korisnika, tako i djelatnika, vezano uz Zakon o zaštiti osobnih podataka.

Sažeci prezentacija mogu se pogledati na mrežnim stranicama Zveze bibliotekarskih društava Slovenije (<http://www.zbds-zveza.si/bled2007.asp>).

Na izvještajno-izbornoj Skupštini Zveze bibliotekarskih društava Slovenije za predsjednicu je ponovno, u drugom mandatu, izabrana dr. sc. Melita Ambrožić.

Z. Sviben
z.sviben@kgz.hr

CSSU

Polugodišnji izvještaj (od 1. veljače do 30. lipnja)

Prema programu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara za 2007. godinu, od veljače do lipnja 2007. godine planirano je 69 termina radionica s ukupno 338 sati edukacije. Polaznicima u Zagrebu bilo je na raspolaganju 37 radionica, dok se u ostalim županijama planiralo u prvom polugodištu realizirati 32 radionice. S obzirom na prošlogodišnji program, koji je sadržavao 51 radionicu s ukupno 278 sati edukacije, i ovogodišnji zadržava trend laganog porasta broja radionica.

U promatranom razdoblju za 2007. godinu realizirane su 32 radionice (od planiranih 69), odnosno, realizirano je ukupno 153 sati edukacije. Izvan Zagreba realizirane su 24 radionice, a u Zagrebu 8 radionica. Realizacija programa u odnosu na prošlu godinu je ostala ista, ne bilježi ni retrogradni, ali ni progresivni trend. Naime, u 2006. godini u navedenom razdoblju realizirano je 35 radionica s ukupno 210 sati edukacije.

Program Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u prvoj je polovici 2007. godine pratilo ukupno 634 polaznika. Izvan Zagreba edukaciju je pohađalo 547 polaznika, dok ih je u Zagrebu bilo 87. Broj polaznika bilježi lagani pad u odnosu na prošlu godinu kada je u istom razdoblju radionice pohađalo 750 polaznika. Najveći pad bilježe knjižničari iz školskih knjižnica, kojih je prošle godine u navedenom raz-

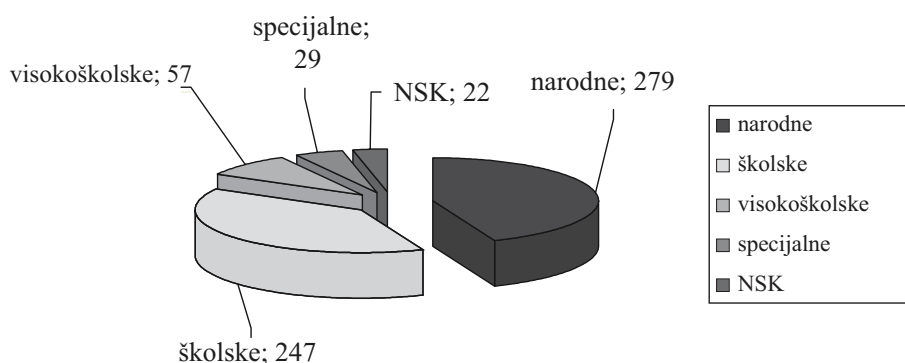
doblju bilo 359, dok knjižničari iz visokoškolskih knjižnica u ovoj godini bilježe porast za više od 50 % (21 polaznik u 2006. godini).

Broj i strukturu polaznika na radionicama Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara za 2007. godinu ilustrativno prikazuju tablica 1 i grafikon 1. Cjeloviti polugodišnji i godišnji izvještaji rada Centra vidljivi su na mrežnim stranicama <http://www.nsk.hr/CSSU>.

Tablica 1. Broj polaznika u Centru po gradovima za 2007. godinu

Grad	Zagreb	Rijeka	Split	Pula	Koprivnica	Zadar	Šibenik	Osijek	Kutina	Vinkovci	Varaždin	Čakovec	Požega	Dubrovnik
Br. pol.	87	116	94	52	40	40	40	39	34	26	22	15	15	15

Grafikon 1. Struktura polaznika po vrsti knjižnice

Smjernice programa Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara za 2008. godinu

Temeljem pristiglih prijedloga predavača Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, Programski odbor je na svojoj sjednici od 19. listopada 2007. godine donio smjernice programa za 2008. godinu.

Naglašena je uspješna realizacija ovogodišnjeg novog modula IX. Digitalizacija građe, te se očekuje nastavak radionica navedenog modula u 2008. godini. Veće promjene bit će vidljivije u modulu V. Bibliografski nadzor, u kojem će naglasak biti na vrstama knjižnične građe, pa se tako mogu očekivati radionice A/V građa: svojstva, obrada, korištenje i smješta, Stara građa: identifikacija, obrada, korištenje, zaštita i smješta i dr. Novosti u programu za 2008. godinu očekuju se i u programu namijenjenom visokoškolskim i specijalnim knjižničarima, školskim knjižničarima te knjižničarima u radu s djecom, mladima i osobama s posebnim potrebama. Radionice modula VII: Elektronički informacijski izvori i sustavi bavit će se karakteristikama platformi weba 2.0, alatima za socijalizaciju na internetu te open source inicijativama i alatima kao što je wiki. Neke od aktualnih tema (volontiranje u knjižnicama, pedagoški standard, osiguranje kvalitete u obrazovanju, ishodi učenja u svjetlu cjeloživotnog usavršavanja, knjižnica 2.0 i sl.) realizirat će se kroz stručne tribine Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

Osim ugodnih božićnih blagdana i novogodišnjih praznika, svim suradnicima i polaznicima Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara želimo uspješnu 2008. godinu.

D. Machala
 dmachala@nsk.hr

Novi naslovi

LEŠČIĆ, Jelica

Klasifikacija i predmetno označivanje : priručnik za stručne ispite / Jelica Leščić.

Zagreb : Naklada Nedičko Dominović, 2007. 118 str. ; 21 cm

ISBN: 978-953-6006-75-5

SEMINAR Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture (10 ; 2006 ; Poreč)

10. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, [Poreč, 22.-24. studenoga 2006.] : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova / uredile Ivana Marinković Zenić i Mirna Willer ; [prijevod na engleski jezik Ana-Marija Rebac]. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. 201 str. : ilustr. ; 24 cm

ISBN: 978-953-6001-48-4

T. Vrbanc
 tomica.vrbanc@nsk.hr

Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama (4 ; 2004 ; Zagreb) Slobodan pristup informacijama : 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova / [organizatori Hrvatsko knjižničarsko društvo ... et al.] ; uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat ; [prevela predgovor i zaključke na engleski jezik Irena Kranjec] Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007 XVI, 143 str. : ilustr., graf. prikazi ; 24 cm Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 41

Međunarodni dan ljudskih prava 10. prosinca Hrvatsko knjižničarsko društvo redovito obilježava organiziranjem okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama te objavljivanjem zbornika radova tih skupova. Ove je godine Hrvatsko knjižničarsko društvo objavilo objedinjeni zbornik 4. i 5. te zbornik 6. okruglog stola.

U prvom se dijelu tog objedinjenog zbornika donose radovi izloženi na 4. okruglom stolu, održanom 10. prosinca 2004. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, posvećenom slobodnom pristupu informacijama u akademskoj zajednici. Đorđe Gardašević otvorio je 4. okrugli stol izlaganjem pod naslovom *Pravo na pristup informacijama u akademskoj zajednici* u kojem ističe da bi rezultati znanstvenog rada trebali biti dostupni javnosti, što je od velike važnosti za znanstvenike i društvo u cjelini te da se akademska zajednica ne bi trebala zasnivati na konkurenciji nego na razmjerni informacija. U svom izlaganju *Budućnost visokoškolskih knjižnica* John Akeroyd govori o ugroženosti knjižnica. Naime, prema riječima autora, knjižnice ugrožava složena kombinacija društvenih, tehničkih i ekonomskih čimbenika. Budućnost knjižnice vidi u 'proširenju' uloge knjižničara, pa je knjižničar sve više usmjeren na korisnika i njegovu informacijsku pismenost, dok knjižnica poprima aktivnu obrazovnu ulogu. Govori i o ideji hibridne knjižnice i problemima koji se tu javljaju, a izgradnju institucijskog repozitorija smatra novim zadatkom visokoškolskih knjižničara. Edita Bačić u radu *Visokoškolske knjižnice i neformalni oblici učenja* piše o utjecaju bolonjske reforme na rad visokoškolskih knjižnica. Stalno stručno usavršavanje i neformalni oblici učenja, prema riječima autorice, neke su od mogućnosti koje knjižničari u ovom trenutku trebaju iskoristiti, a kao primjer prilagodbe europskom modelu opisala je iskustvo knjižnice Pravnog fakulteta u Splitu. Pokojni kolega Kemal Bakaršić, pak, u svom izlaganju *Bosna i Hercegovina na putu u društvo znanja: posljedice ratnog sukoba i rekonstrukcija nacionalnih zbirki* opisuje uništavanje kulturnog naslijeđa u Bosni i Hercegovini za vrijeme rata (1992. - 1995.) te uočava zapreke, posebice teritorijalnu i društvenu podijeljenost zemlje, koje otežavaju obnovu nacionalne baštine. Rad Marije László *Načela oblikovanja knjižnične zbirke o ljudskim pravima* ističe da pri oblikovanju knjižnične zbirke veliku ulogu ima vladajuća ideologija pa tzv. alternativna građa i izvori, poput zbirke o ljudskim pravima, rijetko ulazi u zbirke javnih knjižnica. Snježana Ivanović u izlaganju *Pretraživanje informacija*

iz područja međunarodnih odnosa u knjižnici Instituta za međunarodne odnose na primjeru svoje knjižnice pokazuje kakvu ulogu može imati suvremeni knjižničar ako dobro pozna je područje kojim se bavi i ako prati nova informacijska zbivanja. Rad Jelke Petrak *Pristup medicinskim informacijama: važnost sustavne poduke* govori o informacijskom opismenjavanju studenata medicine.

Drugi dio zbornika donosi radove 5. okruglog stola, održanog 2005. godine u Knjižnicama grada Zagreba, koji je bio posvećen cjeloživotnom učenju. Aleksandra Horvat u svom radu *Knjižničarski studiji u Hrvatskoj govori* o promjenama potaknutim Bolonjskim procesom i pokušava protumačiti što one znače za hrvatsku knjižničarsku struku, a kao problem posebno ističe razlike u nazivima zvanja. U radu Simone Resman *Obrazovanje korisnika u knjižnici – put do aktivnog građanstva* iznesena su iskustva Slovenije u organiziranju novih službi namijenjenih odabranim skupinama korisnika. U izlaganju Marion Huckle *CILIP-ov sustav kvalifikacija: Poboljšanje prilika i nagrađivanje postignuća* opisan je način na koji je britanska strukovna udruga knjižničara uspostavila sustav stručnog napredovanja za knjižničare. Senka Tomljanović u radu *Sveučilišna knjižnica i programi cjeloživotnog učenja na sveučilištu* opisuje programe cjeloživotnog učenja koje njezina knjižnica prema načelima Bolonjskog procesa pruža korisnicima. Prilozi sudionika koji nisu dostavili svoje radove za objavljivanje doneseni su u obliku sažetaka (Vedrana Spajić-Vrkaš, Vjekoslav Afrić, Gvozden Fligo i Žarko Puhovski).

Možemo zaključiti da ovaj zbornik donosi radove priznatih domaćih i inozemnih stručnjaka te njihova raznovrsna iskustva o slobodnom pristupu informacijama, a zaključci oba okrugla stola prikaz stanja u Hrvatskoj i problema koji hrvatska knjižničarska zajednica mora riješiti.

G. Gašo
ggaso@ffos.hr

Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama (6 ; 2007 ; Zagreb) Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme : i radionica Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije : zbornik radova = Library professional ethics and civil society ethical norms : proceedings : [and] workshop Libraries, civil society organizations and the struggle against corruption / 6. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama = 6th round table on Free access to information, [Zagreb, 8. - 9. prosinca 2006.] ; uredile, edited by Alemka Belan-Simić, Marica Šapro-Ficović ; [prijevod, translation Ana-Marija Marijanović, Breza Šalomon-Cindori] Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. 255 str. : graf. prikazi ; 24 cm Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 42.

Radovi u ovom zborniku nastali su na temelju izlaganja održanih 8. i 9. prosinca 2006. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na 6. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama i radionici posvećenoj borbi protiv korupcije. Suorganizator skupa i organizator radionice bila je IFLA/FAIFE. Od 2001. godine Komisija za slobodan pristup informacijama Hrvatskoga knjižničarskog društva i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu organiziraju uz Međunarodni dan ljudskih prava (10. prosinca) okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama. Tema 6. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama bila je profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme. Pri razradi ovog zbornika urednice Alemka Belan-Simić i Marica Šapro-Ficović slijedile su program skupa.

Tekstovi su objavljeni na izvornom jeziku i u prijevodu jer su službeni jezici skupa bili hrvatski i engleski. U predgovoru dviju urednica istaknuto je da su izlaganja bila okupljena oko tri podteme: *Profesionalna etika knjižničara*, *Knjižnice i informacijska etika* te *Knjižnice i borba protiv korupcije*. Temeljnim vrijednostima knjižničarske profesije i pitanjima s kojima se svakodnevno susreću knjižničari bave se prva tri rada. Zbornik započinje uvodnim izlaganjem Aleksandre Horvat *Važnost profesionalne etike*, u kojem se govori o profesionalnim vrijednostima iskazanim u etičkim kodeksima i njihovom stvarnom prihvaćanju. U radu Jože Urbanija *Subjektivna etička odgovornost knjižničara u pružanju informacija* predstavljene su teorijske i praktične posljedice subjektivne etičke odgovornosti knjižničara u pružanju informacija. Treći rad donosi rezultate istraživanja o etičnosti knjižničara. Istraživanje je među članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva provela Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja. Prikaz rezultata istraživanja napisale su članice Komisije Alemka Belan-Simić, Aleksandra Horvat i Silvija Šole.

Drugi dio 6. okruglog stola bio je posvećen temi *Knjižnice i informacijska etika*. U radu *Privatnost u digitalnom okruženju* Barbara Jones govori o problemima koje je knjižničarima nametnulo digitalno okruženje vezano uz poimanje intelektualne slobode i privatnosti. Vanja Librić Radojević u izlaganju *Etika i kriminal na internetu* ističe potencijalne opasnosti interneta za korisnike te upućuje na službe i zakone kojima se regulira i kažnjava zlouporaba interneta u Hrvatskoj.

Treći dio zbornika posvećen je temi *Knjižnice i borba protiv korupcije*. Ovaj je dio ujedno uvod u radionicu *Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije*, koja je održana 9. prosinca. O problemu korupcije te Zakonu o pravu na pristup informacijama i njegovoj provedbi i ulozi knjižnice u borbi protiv korupcije govore četiri rada. Paul Sturges u svom izlaganju *Korupcija, transparentnost i uloga knjižnica* govori o prirodi korupcije, antikorupcijskim programima i njihovoj transparentnosti, načelu otvorene vlade i javne kontrole te ulozi informacijskih stručnjaka u borbi protiv korupcije. Josip Kregar u radu *Znanjem pro-*

tiv korupcije: okolnosti, sadržaj, primjena i ograničenja Zakona o pravu na pristup informacijama govori o otvorenosti institucija kao glavnom sredstvu sprječavanja korupcije te nedostacima Zakona o pravu na pristup informacijama i poteškoćama u njegovoj primjeni u Hrvatskoj. U radu Irine Trushine *Korupcija i transparentnost u Rusiji: uloga knjižnica u borbi protiv korupcije* posebna je pozornost posvećena problemu slobodnog pristupa službenim informacijama te doprinosu knjižnice u osiguravanju transparentnosti tih informacija. Archie L. Dick u izlaganju *Slobodan pristup informacijama i izgradnja nove Južnoafričke Republike* govori o neujednačenoj i nedojmljivoj provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama te ističe važnost slobodnog pristupa informacijama o djelovanju javnih institucija za razvoj demokracije.

Radionicu *Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije* organizirala je IFLA/FAIFE s namjerom da u suradnji s nevladinom organizacijom Transparency International (TI) i Hrvatskim knjižničarskim društvom izradi smjernice svog antikorupcijskog programa. U zborniku su objavljeni prijedlozi i zaključci s radionice koje je priredio Paul Sturges, predsjednik IFLA/FAIFE. U prilogu se nalaze radovi Tomislava Mijatovića iz TI Hrvatske i Srđana Blagovčanina iz TI Bosne i Hercegovine te sažetak prezentacije Conny Abel iz TI Njemačke koji govore o aktivnostima ogranaka udruge TI. U zborniku je objavljena i Izjava Hrvatskoga knjižničarskog društva *Knjižnice, etika i borba protiv korupcije* koju su pripremili članovi Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a. Na kraju zbornika nalazi se i upitnik koji je podijeljen sudionicima radionice, a sastavni je dio istraživanja koje provode članovi IFLA/FAIFE.

Zaključno možemo reći da bi radovi objavljeni u ovom zborniku trebali pridonijeti, s jedne strane, boljem razumijevanju temeljnih vrijednosti knjižničarske struke i njihove uloge u promicanju prava na slobodan pristup informacijama, a s druge, povezivanju i suradnji knjižnica i nevladinih udruga u borbi protiv korupcije.

G. Gašo
ggaso@ffos.hr

MEDUNARODNI stručni skup Knjižnica - središte znanja i zabave (2 ; 2006 ; Karlovac) Zbornik radova / 2. međunarodni stručni skup Knjižnica- središte znanja i zabave, Knjižnice u turističkoj ponudi, Karlovac, 14. i 15. rujna 2006. ; [urednik Nada Eleta]. Karlovac : Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", 2007. 80 str. : ilustr. ; 28 cm ISBN 978-953-6829-62-2

U svijetu, ali i u Hrvatskoj, javlja se potražnja za kulturnim turizmom. Teži se bogaćenju turističke ponude i tu-

rističkih proizvoda pa je stoga razvoj ovog oblika turizma jedna od strateških orijentacija hrvatskog turizma. O tome govori rad dr. sc. Damir Demonja koji je ujedno predstavio ulogu Uprave za sustav turističkih zajednica i selektivne oblike turizma Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka RH u kulturnom turizmu. A gdje je u tome svemu knjižnica, ponajprije narodna, i na koje se sve načine ona može uključiti? Odgovore su ponudili hrvatski i slovenski knjižničari na 2. međunarodnom stručnom skupu *Knjižnica - središte znanja i zabave s temom Knjižnice u turističkoj ponudi*. Skup su zajedno organizirale Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" iz Karlovca i Knjižnice Mirana Jarca iz Novog Mesta, a rezultat je, između ostaloga, ovaj zbornik radova.

Zbornik sadrži 15 izlaganja (6 slovenskih i 7 hrvatskih), točnije, praktičnih primjera kako su se narodne knjižnice već uključile u turističku ponudu grada/županije. Predstavljani su projekti, aktivnosti i sadržaji koje narodna knjižnica može ponuditi turistima i po čemu može biti zanimljiva širokom krugu posjetitelja. Opisani su primjeri iz Istre, Zagreba, Zadra, Siska, Karlovca, Dubrovnika i Koprivničko-križevačke županije. Slovenski kolege su također vrlo konkretno predstavili svoje primjere dobre prakse pa je stoga moguće napraviti usporedbu ponuda hrvatskih i slovenskih knjižnica, odnosno, na osnovu predstavljenog, poboljšati postojeće aktivnosti ili pokrenuti nove.

Svi izlagači slažu se da knjižnica treba aktivno sudjelovati u turističkom životu zajednice kao kulturno i informacijsko obavijesno središte pružajući tako poseban, odgojno-obrazovni vid turističke ponude. Također, naglašava se poticanje osnivanja multidisciplinarnih timova, tj. povezivanje knjižnice i ostalih baštinskih i srodnih ustanova.

U većina radova navodi se potreba na spremnost da knjižnica "posluži" kao turistički vodič, ali i kao turistička atrakcija. To se može postići prije svega raznovrsnom građom i uslugama koje će privući i zadovoljiti potrebe gosta/turista korisnika, edukativnim i zanimljivim izložbama, predavanjima, radionicama itd. No sve to neće imati željenog učinka bez kulturnog menadžmenta koji uključuje marketing i promociju knjižnične ponude. U tu svrhu često se kao primjer ističu mrežne stranice i hrvatskih i slovenskih knjižnica ili portali posvećeni određenim projektima. To često podrazumijeva digitalizaciju građe, posebno zavičajnih zbirki, odnosno na nacionalnoj razini kulturne baštine. Dunja Seiter-Šverko iz Ministarstva kulture predstavila je projekt radnog naziva "Hrvatska baština", čiji je cilj stvoriti digitalne zbirke od nacionalnog značaja i prepoznatljivosti. Budući portal "Hrvatska baština" postat će mrežnim mjestom koje će poboljšati komunikaciju ustanova u kulturi, lokalnih zajednica i države na nacionalnoj i internacionalnoj razini.

No, na kraju, treba imati na umu da svi primjeri dobre prak-

se opisani u ovom zborniku ne bi postojali bez kvalitetnih ljudskih resursa koji su najveća vrijednost jedne knjižnice.

A. Sudarević
ana.sudarevic@yahoo.ca

Smjernice za knjižnične usluge za zatvorenike / Vi-beke Lehmann i Joanne Locke; [s engleskoga preveo Kristijan Ciganović]. 1. hrvatsko izd. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. 29 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 17)

Povodom 4. okruglog stola za osobe s posebnim potrebama s temom *Uloga knjižnica, odgojnih domova i kaznenih ustanova u poticajnu čitanja* predstavljene su Smjernice za knjižnične usluge za zatvorenike. Smjernice su prijevod trećeg IFLA-inog izdanja iz 2005. godine, a hrvatski prijevod objavljen je u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva. Na 25 stranica donose se uvodna promišljanja o potrebi stvaranja usluga za zatvorenike te smjernice za oblikovanje takvih službi i usluga u odnosu na opseg, upravu, pristup, prostor i opremu, informacijsku tehnologiju, osoblje, proračun, knjižničnu građu, usluge i programe te suradnju i poslovanje.

Svrha je ove publikacije biti pomagalo za uvođenje i vrednovanje knjižničnih usluga za zatvorenike, ali i model za razvoj nacionalnih smjernica za zatvorske knjižnice. Stoga se donose savjeti o administrativnoj i financijskoj upravi zatvorske knjižnice, radnom vremenu i pristupu knjižničnom prostoru i građi, opremi prostora, informacijskoj tehnologiji, osoblju koje je potrebno za rad knjižnice te posebno knjižničnoj građi i uslugama. Navodi se da zbirka treba zadovoljiti informacijske, obrazovne, kulturne, rekreacijske i rehabilitacijske potrebe zatvorenika, a usluge i programi trebaju biti temeljeni na demografskom profilu zatvorenika, te da treba poticati čitateljske, pismene i kulturne interese, kreativno provođenje vremena, društvene vještine i osobni razvoj.

Ove su smjernice važne ne samo za one koji se bave pružanjem knjižničnih usluga za zatvorenike nego i za širu javnost kako bi se bolje razumjelo zašto je važno pružati knjižnične usluge unutar zatvorskog okruženja. Stoga se osobito naglašavaju temeljna prava zatvorenika na čitanje, učenje i pristup informacijama kako bi vrijeme provedeno u zatvoru imalo obrazovni i rehabilitacijski karakter te pridonijelo kasnijem uspješnom integriranju kažnjnika u društvo.

M. Krtalić
mkrtalic@ffos.hr

IN MEMORIAM

Josip Rebrović
(Mokrin, 4.12.1940. – Varaždin, 18.4.2007.)

U Varaždinu je nenadano preminuo profesor Josip Rebrović koji je dvadeset godina radio kao školski knjižničar u današnjoj Rudarskoj i kemijskoj školi.

Rođen je u Mokrinu u Vojvodini. Studij fizike i matematike završio je 1965. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a nakon položenog stručnog ispita profesorsku karijeru započeo je u Vrbovcu te je potom radio u Đurđevcu. Usavršavanje je nastavio u Los Angelesu, a po dolasku u Varaždin 1971. stručne predmete predavao je u Školskom centru za obrazovanje naftnih, geoistraživačkih, rudarskih i metalških kadrova.

Zvanje bibliotekara stekao je 1986. i od tada do umirovljenja 2006. radio je u školskoj knjižnici. Uvodeći novu tehnologiju, omogućio je osuvremenjivanje knjižničnog poslovanja, čemu je oduvijek težio. Još je krajem 80-ih u školskoj Spomenici prezentirao viziju budućeg razvoja školske knjižnice.

Učenje jezika – engleskog i njemačkog, za njega je bio hobi. U slobodno vrijeme, putujući Europom, s oduševljenjem je radio kao turistički vodič. Volio je putovanja s kojih se javljao svojim kolegama: „...glave pune utisaka, noge pune natisaka.“ Nakon umirovljenja, neumoran, redovno je držao predavanja iz fizike budućim studentima.

Za bolovanje nije imao vremena. U bolnicu je doveden poslije predavanja, a umro je nakon kraćeg liječenja 18.4.2007. u Varaždinu. S Gradskog groblja ispratili su ga kolege i poštovatelji, a sahranjen je u obiteljskoj grobnici u Vrbovcu.

J. Štimac

IN MEMORIAM

Zdenka Kovač
(22. 2. 1954. - 22. 8. 2007.)

S nevjericom i tugom primili smo vijest da smo ostali bez drage kolegice Zdenke Kovač, djelatnice Gradske knjižnice Slavonski Brod i članice Društva knjižničara Slavonski Brod.

Rođena je 22. veljače 1954. godine u Slavonskom Brodu, gdje je završila osnovnu školu, a srednju medicinsku školu pohađala je u Splitu. Po povratku u Brod zasnivala je obitelj, a sa suprugom i dvije kćerke živjela je uzorno. U Gradskoj knjižnici zaposlila se 1991. godine kao pomoćni knjižničar.

Kada smo se opraštali od naše Zdenke, sjetili smo se lijepih zajedničkih dana provedenih u knjižnici, njene vedrine i osmjeha, nesebične želje da svima pomogne - kako nama, tako i korisnicima, koji će je pamtili po ljubavnosti i susretljivosti.

U trenutku kada je saznala da je teško oboljela, hrabro je prihvatila tu činjenicu, sve je podnijela i nije odustajala od teške borbe za život, a znala je reći: «Borim se jer imam za koga...»

Zato smo se svi iskreno nadali da će uz Božju pomoć, pomoć medicine i njene brižne obitelji, snagom svoje molitve i volje izdržati i dobiti bitku života. Nažalost, bolest je bila jača.

Svojim odlaskom ostavila je prazninu u knjižnici i u našim srcima. Nikada je nećemo zaboraviti.

Oprostili smo se od naše Zdenke 24. kolovoza 2007. uputivši joj posljednji pozdrav.

R. Junačko

Doktorati znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu u razdoblju od rujna do studenoga 2007. obranjeni su sljedeći doktorati znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana knjižničarstvo:

Dinka Kovačević

Naslov radnje: *Vrednovanje rezultata poučavanja korisnika školske knjižnice*

Mentor: prof. dr. sc. Jadranka Lasić-Lazić

Datum obrane: 10. rujna 2007.

Alenka Kavčič Čolić

Naslov radnje: *Arhiviranje Slovenike na internetu: metodološki pristup*

Mentor: prof. dr. sc. Aleksandra Horvat

Datum obrane: 12. studenoga 2007.

Magisterij znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu **Marijan Šember** obranio je 12. listopada 2007. magisterij znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana knjižničarstvo, naslova *Vrjednovanje biomedicinskih časopisa u otvorenom pristupu s pomoću citatnih pokazatelja*, pod mentorstvom dr. sc. Jelke Petrak, izv. prof.

Ana Barbarić
abarbari@ffzg.h

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL http://www.hkdrustvo.hr

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku. U cijenu publikacija uračunati su troškovi poštarine.

Ustanova: _____ Adresa: _____
Telefon: _____ Matični broj: _____
Datum: _____ Pečat i potpis: _____

<i>Naslov publikacije:</i>	<i>Cijena:</i>	<i>Komada:</i>
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	30,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	30,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	35,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	50,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 7 : zbornik radova (2004)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 8 : zbornik radova (2005)	140,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 9 : zbornik radova (2006)	140,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 10 : zbornik radova (2007)	120,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	25,00 kn	_____
Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica 7 : zbornik radova (2007)	110,00 kn	_____
Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica 8 : zbornik radova (2007)	110,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	10,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	10,00 kn	_____
Gorman, M. Postojana knjižnica (2006)	160,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	trošak poštarine	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	40,00 kn	_____
IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice (2004)	25,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	40,00 kn	_____
ISBD(CR) : međunar. standardni bib. opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe (2005)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2001)	45,00 kn	_____
ISBD(M) : međunar. standardni bib. opis omeđenih publikacija (2006)	70,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	25,00 kn	_____
ISBD(PM) : međunar. standardni bib. opis tiskanih muzikalija (2006)	50,00 kn	_____
Katić, T. Stara knjiga : bibliografska organizacija informacija (2007)	130,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	10,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	10,00 kn	_____
Međunarodni skup u čast 100-te godišnjice rođenja Eve Verona : zbornik radova (2007)	180,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	50,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2003)	40,00 kn	_____
Priručnik za UNIMARC : format za pregledne zapise (2004)	60,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	30,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama: 2. i 3. okrugli stol : zbornik radova (2004)	60,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama: 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova (2007)	100,00 kn	_____
6. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama : profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme: zbornik radova (2007)	120,00 kn	_____
Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama (2005)	20,00 kn	_____
Smjernice za građu laganu za čitanje (2005)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe (2004)	15,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom (2004)	15,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične usluge za djecu (2004)	trošak poštarine	_____
Smjernice za knjižnične usluge za zatvorenike (2007)	55,00 kn	_____
Smjernice za razvoj knjižnica za slijepe u informacijsko doba (2006)	50,00 kn	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	10,00 kn	_____
Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa : završni izvještaj (2004)	30,00 kn	_____
Verona, E. O katalogu : izbor iz radova (2005)	180,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga		
Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)		
Dio 2: Kataložni opis. Pretisak. – u pripremi – tisak na zahtjev	100,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	10,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke Zagreba (1997)	30,00 kn	_____
Wilson, Thomas C. Sistemska knjižničar : oblikovanje uloga, definiranje vještina (2006)	120,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	40,00 kn	_____

Glavna urednica:

Irena Kranjec (ikranjec@ffzg.hr)

Uredništvo:

mr. sc. Sanjica Faletar Tanacković (sfaletar@ffos.hr)
 Mihaela Kovačić (mihaela@svkst.hr)
 Isabella Mauro (isabella.mauro@kgz.hr)
 Zdenka Sviben (z.sviben@kgz.hr)

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:
 Hrvatsko knjižničarsko društvo
 c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
 Hrvatske bratske zajednice 4
 10000 Zagreb
 tel./fax.: 01 6159 320
 e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
 http://www.hkdrustvo.hr

Lektura: Jasmina Sočo
 Oblikovanje sloga: GIPA, Zagreb
 Tisak: GIPA, Zagreb
 Naklada: 1400

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
 c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
 Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
 Tel/Faks: 01/6159-320
 E-mail: hkd@nsk.hr, URL http://www.hkdrustvo.hr

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Naziv: _____ Adresa: _____
 Telefon: _____ Matični broj: _____
 Datum: _____ Pečat i potpis: _____

U prazni prostor upisati broj primjeraka naručenog godišta i broja časopisa.

VJESNIK BIBLIOTEKARA HRVATSKE – dosada izašla: godišta/godine, brojevi časopisa

1/1950	br. 1-3, 4	00,00 kn _____	32/1989	br. 1-4	00,00 kn _____
2/1951	br. 1-4	00,00 kn _____	33/1990	br.1-4	00,00 kn _____
3/1954	br. 1-4	rasprodano _____	34/1991	br. 1-4	00,00 kn _____
4/1955.-1957	br. 1-4	rasprodano _____	35/1992	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____
5/1958.-1959	br. 1-4	00,00 kn _____	Bibliografsko kazalo (br. 1-2) VBH		
6/1960	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____	1/1950 – 30/1987		
7/1961	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____	36/1993	br. 1-4	00,00 kn _____
10/1964	br. 1-2, 3-4	rasprodano _____	Bibliografsko kazalo VBH		
11/1965	br. 1-2, 3-4	rasprodano _____	31/1988 – 35/1992		
12/1966	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____	37/1994	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____
13/1967	br. 1-2, 3-4	rasprodano _____	38/1995	br. 1-4	00,00 kn _____
14/1968	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____	39/1996	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____
19/1973	br. 1-4	rasprodano _____	40/1997	br. 1-2, 3-4	00,00 kn _____
20/1974	br. 1-4	00,00 kn _____	41/1998	br. 1-4	00,00 kn _____
21/1975	br. 1-4	00,00 kn _____	Bibliografsko kazalo VBH		
22/1976	br. 1-4	00,00 kn _____	31/1993 – 40/1997		
23/1977.-1978	br. 1-4	00,00 kn _____	42/1999	br. 1-4	00,00 kn _____
24/1979.-1980	br. 1-4	00,00 kn _____	43/2000	br. 1-2, 3, 4	100,00 kn _____
25/1981	br. 1-4	00,00 kn _____	44/2001	br. 1-4	50,00 kn _____
26/1982	br. 1-4	00,00 kn _____	45/2002	br. 1-2, 3-4	100,00 kn _____
27/1983.-1984	br. 1-4	00,00 kn _____	46/2003	br. 1-2, 3, 4	100,00 kn _____
28/1985	br. 1-4	00,00 kn _____	47/2004	br. 1-2, 3-4	100,00 kn _____
29/1986	br. 1-4	rasprodano _____	48/2005.	br. 1, 2, 3-4	250,00 kn _____
30/1987	br. 1-4	00,00 kn _____	49/2006.	br. 1, 2, 3-4	300,00 kn _____
31/1988	br.1-4	00,00 kn _____	50/2007.	br. 1-2	300,00 kn _____